

วิเคราะห์ผลงานของประยูร จรรย์วาทษ์ คำนภาพล่อการ เมืองและสังค
ค่านการตูนเรื่องยาว และค่านการตูนเบ็ดเตล็ด

การวิจัยผลงานของประยูร จรรย์วาทษ์ ในค่านภาพล่อการ เมืองและสังค การตูน
เรื่องยาว และการตูนเบ็ดเตล็ด ผู้วิจัยได้สร้างตารางวิเคราะห์จากคำแนะนำของผู้ช่วยศาสตรา-
จารย์ ทรงคุณ อัดถากร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของ สด คุรุมะโรหิต" วิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาพประ-
กอบในหนังสือไทย "มาดักแปลงแล้วยังอาศัยหนังสือที่เกี่ยวกับการคัดลอกคุณลักษณะของ เนื้อหาและ
ภาพเกี่ยวกับเรื่อง การเมือง เศรษฐกิจสังค และนิทานพื้นบ้านของไทย จากหนังสือการบรร-
ณาภิกรณ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ศิลปะกับมนุษย์ ประวัติวรรณคดี และการประพันธ์ การอ่าน
และพิจารณาหนังสือ นำมาจัดเป็นแบบวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ผลงานภาพล่อการ เมืองและสังค

1. ค่านจุดมุ่งหมาย

- 1.1 ให้เรื่องราวทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคที่ประชาชนควรจะได้รับ
ทราบ
- 1.2 ปกป้องสถาบันของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 1.3 ภาพล่อสรูปข่าวและเหตุการณ์ในรอบสัปดาห์
- 1.4 ให้ความจรรโลงใจและความพึงพอใจ

2. ค่านเนื้อหาสาระและคำบรรยายประกอบภาพล่อ

- 2.1 แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์นโยบายหรือการกระทำระดับรัฐบาลชา-
ราชการ (ระดับบุคคล) ที่มีท่าทีส่อไปในทางมิชอบ

2.2 เสนอความเห็นต่อรัฐบาลให้ดำเนินงานในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

ชน

2.3 การให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในวาระอันควร

2.4 เสนอข้อความเท็จคร่อนและความต้องการของประชาชน

2.5 แสดงความรู้สึกกับผิดชอบต่อสังคม

2.6 คำบรรยายภาพตรงตามจุดมุ่งหมายและปราศจากอคติ

3. คุณค่าด้านภาพล่อ

3.1 ภาพล่อที่เสนอทันสมัยทันเหตุการณ์เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

3.2 ให้ข้อเท็จจริงแหล่งอ้างอิงเป็นหลักฐาน

3.3 ให้แง่คิดหรือมีลักษณะริเริ่มแกผู้อ่าน

3.4 ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

3.5 ให้ความชัดเจนและรายละเอียดเพียงพอเหมาะสมเนื้อหา

3.6 ตำแหน่งและคำบรรยายภาพเหมาะสมน่าสนใจ

3.7 บัญหาและอุปสรรคในการแสดงออกซึ่งผลงาน

การวิเคราะห์ผลงานการค้นเรื่องยาว

1. ด้านจุดมุ่งหมาย

1.1 เพื่อเขียนการค้นเรื่องยาวสำหรับผู้ใหญ่อ่านมากกว่าการค้นสำหรับเด็ก

1.2 เพื่อลดเลี่ยนเสียคสีสังคมและการเมืองไทย

1.3 เพื่อให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานแกผู้อ่าน

2. ด้านภาพ

2.1 มีลักษณะของการเคลื่อนไหวอย่างเด่นชัด

2.2 ภาพที่เขียนประยุกต์เข้ากับเหตุการณ์ในปัจจุบัน

2.3 หลีกเลียงลักษณะภาพความโหดร้ายและอนาจาร

3. ค่านลักษณะการประพันธ์
- 3.1 นำรูปแบบและกลวิธีที่กรู้รุ่นก่อน เคยใช้และเป็นที่นิยมของผู้อ่านมาแล้วมาใช้ในการแต่ง
- 3.2 โครงเรื่อง (Plot)
- 3.3 การกำหนดเหตุการณ์ (Event)
- 3.4 การสร้างตัวละคร (Character)
- 3.5 การสร้างฉาก (Setting)
- 3.6 การพรรณนา หรือการแทรกข้อความบางตอนในเนื้อเรื่อง
- 3.6.1 การแทรกเหตุการณ์ทางการเมืองและสังคมในขณะนั้น
- 3.6.2 การแทรกบทกลอนขบขันทั้งภาพและสำนวนโวหาร
- 3.6.3 การพรรณนาบทกวีร้อยยี่
- 3.7 การใช้ถ้อยคำสำนวนพรรณนามักใช้คำธรรมดามากกว่าคำหรูหรา
- 3.8 สาระของเนื้อเรื่องให้ความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม

4. ลักษณะการพิมพ์

- 4.1 การเผยแพร่การ์ตูนเรื่องยาว
- 4.2 ตัวอักษรและการพิมพ์ภาพชัดเจน
- 4.3 ขนาดและการวางภาพมีความต่อเนื่อง

การวิเคราะห์ผลงานการ์ตูนใบ้คดีคดี

1. ค่านจุดมุ่งหมาย

- 1.1 เพื่อนำข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคมไทยในรอบสัปดาห์นั้นมาสรุป
- 1.2 เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกต่อสภาพบ้านเมืองในขณะนั้น
- 1.3 เพื่อแสดงทัศนะทางค่านสังคมและการเมืองไทยในขณะนั้น
- 1.4 การเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

2. ค่านเนื้อหาสาระ

- 2.1 เรื่องราวที่เสนอทันสมัยทันเหตุการณ์เป็นเรื่องที่น่าสนใจในรอบสัปดาห์
- 2.2 เสียชื่อเสียงสังคมหรือบุคคล
- 2.3 เนื้อหาสาระที่เสนอเพื่อให้สังคมได้นำไปพิจารณาหรือวิจัยต่อไป
- 2.4 ส่วนวนภาษาที่ไขแจ่มแจ้งเข้าใจง่าย
- 2.5 ถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ

3. ค่านภาพ

- 3.1 ภาพที่มีลักษณะของการเคลื่อนไหว
- 3.2 ช่วยให้เกิดความไม่เคร่งเครียดและสอดคล้องกับเนื้อหา
- 3.3 ช่วยผสมผสานกลมกลืนระหว่างภาพกับบทความนั้น ๆ

4. ลักษณะรูปแบบและการพิมพ์

- 4.1 ตัวอักษรและการพิมพ์ทั่วไปถูกต้องและชัดเจน
- 4.2 การจัดแบ่งเนื้อที่การวางรูปหน้ากระดาษมีความสมดุลย์

การวิเคราะห์ผลงานภาพล่อการ เมืองและสังคม

ภาพล่อการ เมืองและสังคมเป็นผลงานที่ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่ ประยูร จรรยาวัชรมากที่สุด ทั้งจะเห็นได้จากผลการประกวดชนะเลิศการทุนสันติภาพของโลก และไกร่างวัลแมกไซไซ สาขานักหนังสือพิมพ์ กล่าวได้ว่า ประยูร จรรยาวัช ไขปากกาของเขาล้อเลียนการเมืองและสังคมควยอารมณ์ขันไม่ทับถมหรือซ้ำเติมบุคคลใดบุคคลหนึ่งให้ได้รับความเสียหายและตลอดเวลาเขายืนอยู่ข้างประชาชนเสมอ และเสนอสิ่งที่รัฐบาลควรทำหรือแก้ไขเพื่อประชาชนก็คืออยู่ที่มีความสุข

ประมาณสามสิบกว่าปี (2489-2520) ของการเขียนภาพล่อการ เมืองและสังคม ในระยะแรกที่เขียนภาพล่อในหนังสือพิมพ์สยามนิกรและพิมพ์ไทยไม่ได้เขียนติดต่อกันทุกวัน จนกระทั่งเขาเขียนภาพล่อในหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงเขียน

เป็นประจำทุกวัน จำนวนภาพล่อการเมืองและสังคมทั้งภาพล่อแต่ละวันและภาพล่อสรุปข่าวใน
รอบสัปดาห์ จึงมีจำนวนมาก ดังที่เสนอไว้ในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิตินำภาพต้น
ฉบับเท่าที่มีอยู่มาเรียงตามลำดับ พ.ศ. ให้หมายเลขภาพเหล่านี้แล้วทำการจับสลากเลือกภาพที่
จะนำมาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ที่ได้สร้างขึ้น ดังนี้

1. คานจุดมุ่งหมาย

1.1 ให้เรื่องราวทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ประชาชนควรจะได้รับ
ทราบ และเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นประโยชน์แก่อย่าน ซึ่งกำลัง เป็นข่าวปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ทั่วไป การกำหนดเป้าหมายที่เสนอข่าวสารของนักเขียนภาพล่อแต่ละคนแตกต่างกันไป
งานเขียนภาพล่อที่นักเขียนมุ่งเน้นการกระทำของรัฐบาลนำมาตีแผ่ให้ประชาชนได้ทราบจะมี
ผลทำให้ประชาชนผู้อ่านสนใจที่จะติดตามและรัฐบาลเองก็ต้องกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเสียงสนับสนุนจากประชาชนมีมากยิ่งขึ้น แต่เมื่อใดที่นักเขียนภาพล่อการเมือง เบนจุดสนใจจากรัฐบาลมา
เป็นประชาชน ชี้แนะให้ประชาชนเลิกการกระทำบางอย่างที่มีโทษแก่ตนเองโดยที่ในความรู้สึก
ของประชาชนนั้นเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเรื่องธรรมดา ความสนใจต่อการที่จะ
ติดตามผลงานก็จะลดน้อยลงไป ภาพล่อการเมืองและสังคมของประยูร จรรย์วณิช เป็นการ
คัดเลือกข่าวจับประเด็นของข่าวทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม คละกันไปแล้วเขียนภาพล่อ
ประกอบข่าวให้สอดคล้องกันเป็นเวลาเกือบ 40 ปี ผลงานของเขาที่ได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับ
ต่าง ๆ กล่าวได้ว่า เรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เขา
ได้เขียนเป็นภาพล่อมากมาย ทั้งสอดแทรกความคิดเห็น ทศนะคติ ข้อเสนอแนะ ข้อท้วงติง คำ-
เตือน และการให้อารมณ์ขันแก่อย่านอย่างสม่ำเสมอตลอดมา เช่น

ข่าว	หัวหน้าศูนย์ประชาสัมพันธ์กรุงเทพฯ พบหนานครว่า ขณะนี้ชาวกรุงเทพฯ เฉลี่ยกับ โรคภัย 42 ชนิด เพราะแมลงสาบกับหนูเป็นสื่อโดยเฉพาะหนูกรุงเทพฯ มีถึง 13 ล้านตัวมากกว่าคน 4 เท่า
ภาพล่อ	กองขยะที่เต็มไปด้วยหนู แมลงสาบ อย่างไม่รู้ก็ตามยังมีน้อยกว่านี้ที่รัฐบาลนำมา จากต่างประเทศ และโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยควันเสีย นำเสียลงแม่น้ำ
ชื่อภาพ ที่มา	หนูน้อยกว่านี้ หนังสือพิมพ์ประชาชาติไทย ฉบับวันที่ 22 สิงหาคม 2516

ชื่อภาพ	กระหวางเกษมทรูณุมติเงิน 94 ล้านบาท ชื่อญาติอุปราชตั้งแทนใส่เครื่องบินไปโปรยในเขตพื้นที่ป่าทังกา กำลังระบุมาคอยแล้ว
ที่มา	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 8 สิงหาคม 2517
ชื่อภาพ	ผู้นำทะเลลึกเขาหมูบานในเขตเพชรบูรณ์ กลิ่น 43 ชีวิต บ้านพัก ไร่นาพินาศ
ที่มา	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 กันยายน 2521

1.2 ปกป้องสถาบันของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องช่วยกันรักษาสถาบันทั้ง 3 ไว้ให้มั่นคง เสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ประยูร จรรย์วาทษ์ ได้พยายามที่ใช้ผลงานด้านภาพล้อของเขาเป็นสื่อกลางก่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างประชาชนกับรัฐบาล หรือระหว่างประชาชนกับประชาชน เช่น การชักชวนประชาชนหรือการเขม่นกันระหว่างผู้นำทางทหารกับผู้นำทางตำรวจ ซึ่งผลที่จะตามมาคือความเดือดร้อนของประชาชน ฉะนั้นทั้งสองฝ่ายควรหันหน้าเข้าปรึกษากัน ร่วมมือกันเพื่อประเทศชาติ มิใช่เพื่อตนเอง หรือจากข่าวการสไตรค เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างนายทุนกับลูกจ้าง ประยูร จรรย์วาทษ์ ได้พยายามเขียนภาพล้อเพื่อประสานความเข้าใจซึ่งกันและกัน "เพราะความสงบมิได้อยู่ที่ค่าของเงินที่เรียกกรองเอาจากนายจ้างอย่างเดียว ความสงบสุขทั้งหมดอยู่ที่ความเห็นอกเห็นใจของบุคคลทั้งสองฝ่ายเป็นประการสำคัญ สิ่งใดที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ เราจะเขียนเรียกกรอง เคื่อนให้ประชาชนทราบและขอความร่วมมือเช่น "โปรดช่วยเป็นหูเป็นตาให้อาจารย์สัญญา บอกแหล่งกักตุนสินค้าจัดการตาม ม.17" "โปรดอย่าซื้อของตลาดมืด นักกักตุนสินค้าจงแจ้งทั่วกัน" นักค้าของตลาดมืดมือนทำลายชาติ บอกตำรวจจัดการ" "คนไทยทุกคนโปรดช่วยอาจารย์สัญญาควบคุมสินค้าอย่าให้เป็นหมิ่นได้" ดังตัวอย่าง

- ชาว ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมืองว่าขณะนี้ต่างคำวหลบหนีประกันเข้าเมืองหาย
 ไปเฉพาะชาติจีนชาติเดียวก็ประมาณ 2,000 คนแล้ว "เราไม่อาจรู้ได้ว่าพวก
 นี้เป็นพิษเป็นภัยแก่ประเทศชาติหรือไม่"
- ภาพลอค คนไทยกำลังทำหมัน ในโครงการชลดคนไทยเกิด
- ชื่อภาพ เสริมสวยรับแขกเมืองกันเถอะ
- ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 ธันวาคม 2519
- ชาว รัฐบาลอาจารย์ชานินทร์ เชิญชวนคนไทยร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้านของตนสำเร็จ
 ใหญ่โดยแรงศรัทธา สำนึกดี บังเกิดผลประโยชน์แก่ส่วนรวม ทุกตำบลโดยไม่ตอง
 ให้รัฐควักเงินผันแม่แต่สักบาทเดียว
- ภาพลอค ประชาชนชื่นชมนโยบายของนายกรัฐมนตรี ชานินทร์ กรีชัยวิเชียร ที่ไม่ต้องใช้
 เงินผันอย่างรัฐบาลชุดก่อน 2500 ลาน ในการพัฒนาหมู่บ้าน
- ชื่อภาพ เงิน! ชื่อความรักไม่ไค
- ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มีนาคม 2520

ทางคานศาสนา ประยูร จรรยาวงษ์ ไคเขียนภาพลอคบุคคลที่ไคศาสนาเป็นเครื่องมือ
 หากินอังกตัวเป็นอาจารย์ ปลุกเสกของขลังต่าง ๆ เช่น ผงอิทธิเจปรมาจารย์ ประชุมผงจาก
 ทุกอาจารย์ผู้พิเศษไช้บูชาประจำบ้านเกิดพลังวิเศษศัตร์ุแพพายนามงคล 108 บอ เกิดศิริมงคล
 สารพัดประการ บางภาพเขาให้ชื่อลอคเลียนว่า "ไครว่า คนไทยทุกวันนี้หมคที่ฟิ่ง" เพราะมี
 บรรดาผูอังกตัวว่า เส็คัจแม่ เส็คัจพอ ทานชีปะขาว ผู้วิเศษ รักษาคนป่วยไช้ จ้าวแม่ลูกกรอก
 กุมารทอง หลวงพอมืออิทธิวิฤตลือยันต์เกราะเพชร แล้วประชาชนต่างก็หลง เชื่อพากันไปกราบ
 ไหว แม่แต่คนกลวย คนมะพร้าว ที่มีรูปรางแปลกประหลาด ประยูร จรรยาวงษ์ เลยลอคเลียน
 ยกตัวอย่างให้บางว่า ลูกคนหน้าเหมือนหมาให้ลาค เส็คัจปู่จ้าวทานท้าวฮาคัง เป็นคัน จากการ
 คิดตามภาพลอคทางศาสนา ผู้วิจยคิคว่า ประยูร จรรยาวงษ์ คงจะเบือหน้ายบรรดาผู้ที่โกหก
 หลอกลวงประชาชน ถึงแม่ภาพของเขาจะลอคเลียนอย่างไรก็ตาม ทำให้ประยูร จรรยาวงษ์
 เกิดความรุ้สึกพร้อมกัสร้างลักษณะพิเศษของเขาออกมาคือ ซุกหลุมอยู่ในรู เริ่มตั้งค้แต่ฉบับวันที่
 22 กุมภาพันธ์ 2513 เขาระบายความรุ้สึกออกมาว่า "ไคมวันนี้จะมีงานพิธี เบิกรู เชิญเส็คัจ
 จ้าวแม่เส็คัจเตย จ้าวพอมาประทับทรงขอเชิญสาธุคิษย์ทั้งหลายมาร่วมชุมนุมทั่วกัน อนึ่ง เวลาคิก
 จะเชิญเส็คัจพระพุทธรเจ้ามากับทานท้าวมหาพรหม กวนอิม เนียเนีย โทชิโร ก็เส็คัจมาค้วย"
 บอยครั้งที่เขาเขียนกระทบบว่า "เชิญเส็คัจจ้าวพอจ้าวแม่สารพัดคินิค รุกคักคิลือชื่อผู้นี้จะ" "พระ-

ผู้มีฤทธิรับรักษาคณไชโรคจิต ท่านายโชคชะตา เป้าแตกเมตตามหานิยม มีลอบคักเงิน ผง-
อิทธิเจแจกของข้าวสวย" เป็นต้น

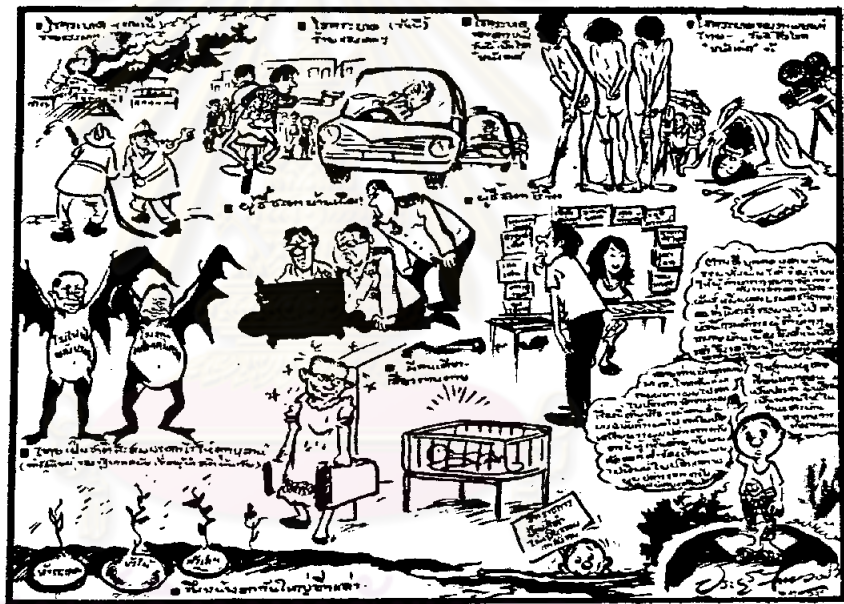
เนื่องจากประยูร จรรยาวงษ์ ได้แรงคลาใจครั้งแรกที่เริ่มเขียนภาพล้อการเมือง
อย่างจริงจังจากกรณีสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ดังภาพที่ได้ตีพิมพ์
ในหนังสือพิมพ์สยามนิกร ซึ่งได้รวบรวมภาพล้อที่เกี่ยวกับกรณีสวรรคต มี 4 ภาพ คือ ภาพที่ 1
ชื่อ ประชาธิปไตยไทยในห้วงแห่งความวิบโยคและความมืดมัว ภาพที่ 2 ชื่อ ขอความสว่างใน
กรณีสวรรคต ภาพที่ 3 ชื่อ ไปฟังการสอบสวนกรณีสวรรคตด้วยกัน ภาพที่ 4 ชื่อ คอยสว่างขึ้นบ้าง
ทั้ง 4 ภาพ มีตัวแทนชาวไทยทั้งชาติในความคิดของเขาที่ได้สร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาคือ ผู้ชายรูป
ร่างลำสัน แข็งแรง ไม่สวมเสื้อ มีลักษณะใหญ่โตกว่าภาพของบุคคลอื่น ๆ ในภาพ และเขาก็ยัง
ใช้สัญลักษณ์ชายไทยเป็นตัวแทนของคนทั้งชาติเสมอมาจนปัจจุบัน

ประยูร จรรยาวงษ์ แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างแน่วแน่เสมอมา
เช่น ทุกปีของวันเฉลิมพระชนม์พรรษา จะเขียนคำถวายพระพร
ขามชาติเกิดยุคยูเชิญเห็นรมเกล้า
เื่อนนำชาวปกป้องประคองขวัญ
รวมทุกขยากรวมชีวิตนิรันดร
สถาบันกษัตราธิราชไทย¹

ประยูร จรรยาวงษ์ ได้เคยเป็นพยานในคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพโดยที่ตัวเขาเอง
ได้ไปพบข้อความ แล้วคัดลอกลงตีพิมพ์ในภาพล้อของเขาพร้อมกับเรียกร้องให้ผู้รักษา ฎหมาย
ได้พิจารณาเรื่องนี้เป็นการด่วน เมื่อเขาได้ไปให้การเป็นพยานในศาล เขาได้คัดลอกคำให้การ
ประกาศให้ทราบทั่วกัน ดังปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 กันยายน 2517 และ 22
ธันวาคม 2517

หรือข่าวที่ทำให้ประชาชนคนไทยทั่วไปเป็นห่วงและตกใจ คือ ข่าวสมเด็จพระบรม-

¹ประยูร จรรยาวงษ์, ไทยรัฐ (5 ธันวาคม 2517): 3.

๗-๗-๗๗ ๗-๗-๗๗ ๗-๗-๗๗ ๗-๗-๗๗

โอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ปะทะกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ถึงสองครั้งคือที่เพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2520 และที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2520 เขาได้สะท้อนความรู้สึกออกมาดังนี้

ภาพ ตัวแทนคนไทยทั่วประเทศ ยกมือพนมไหว้ที่หน้าอก ใบหน้าเต็มไปด้วยเหงื่อมีข้อความว่า "รัฐบาลมีหน้าที่ในความปลอดภัยขององค์พระมหากษัตริย์และราชบัลลังก์"

ชื่อภาพ "ขอพระราชทานเถาะพระพุทธรูปเจ้าชา---า"

ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2520 และฉบับวันที่ 2 มีนาคม 2520 (ภาพนี้โคศพิมพ์ 2 ครั้ง)

1.3 ภาพล้อสรุปข่าวและเหตุการณ์ในรอบสัปดาห์ ภาพล้อการเมืองและสังคมโดยทั่วไปจะเป็นการล้อเลียนหรือเสนอข่าวแทรกความคิดเห็นต่อข่าวนั้น ๆ แต่ละวัน และวันละเป็นเรื่อง ๆ ไป แต่ภาพล้อการเมืองและสังคมของประยูร จรรย์วางษ์ มีลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นอย่างหนึ่งคือ การเขียนภาพล้อหลายภาพหลายเรื่องลงบนหน้ากระดาษ 1 แผ่น ในทำนองการสรุปข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบสัปดาห์หรือที่ผ่านไปแล้วไม่นานและผู้อ่านให้ความสนใจอยู่ ลักษณะการเขียนภาพล้อการเมืองและสังคมเช่นนี้ยังไม่เคยมีปรากฏมาเลย นับว่าประยูร จรรย์วางษ์ ได้ริเริ่มขึ้นคนแรกและทำให้นักเขียนภาพล้อคนอื่น ๆ เลียนแบบบ้าง การเขียนภาพล้อลักษณะประมวลหลายเรื่อง อาจมีบางครั้งที่เรื่องไม่น่าจะเกี่ยวข้องกัน เลขก็นำมาใส่ไว้ก็มีบ้างเท่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานของประยูร จรรย์วางษ์ หอจะทราบได้ว่าแนวความคิดนี้คงเกิดจากผลงานที่ประยูร จรรย์วางษ์ ได้เขียนสรุปข่าวและเหตุการณ์ในรอบสัปดาห์เป็นประจำในหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย ฉบับวันอาทิตย์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ แต่การเขียนในครั้งนั้น ๆ ใช้ภาษาร้อยกรอง และมีภาพการ์ตูนเบ็ดเตล็ดประกอบเนื้อเรื่อง แต่เมื่อมาวาดเป็นภาพล้อ หลายเรื่องหลายภาพ เนื้อหาข่าวอยู่ที่ภาพที่เขาได้เขียนขึ้น ใช้ข้อความสั้น ๆ ประกอบภาพล้อ และส่วนใหญ่เป็นข่าวด้านเศรษฐกิจสังคมมากกว่า ข่าวทางการเมือง เช่น นักสงเคราะห์ตัวเอง (บรรดานักเรียไรต่าง ๆ) ผู้โดยสารรถเมลวันนี้ (ปล้นจี้กับบนรถเมล) ของเด็กเล่น (เล่นเป็นจริง ๆ) อุทกภัย (คนไทยตื่นสุรากันมากขึ้น) อาหารนักรบ (ผู้หญิง) ผู้หญิงก็มีหัวใจเหมือนกัน (ครูไป) อัครภัย (คนสูบบุหรี่) หรือภาพสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมทุกวันนี้ เช่น ชีวิต

ครอบครัวของคนเมืองหลวง (พ่อ แม่ ลูก ช่วยกันเก็บของบนกองขยะ เรือชื่อของเก่า) โรงเรียนการค้าระดับพื้นบ้าน (เด็ก ๆ ชายพวกมาลัย หนังสือพิมพ์ ตามท้องถนน) เข็มสังคม (ชำมขิ่น) ผนเมืองเพชรกำลังจะตกหัวฟ้า (ยิงกันฆ่ากันเหมือนบ้านเมืองไม่มีกฎหมาย) รดยนต์ชายคี (รดยนต์ชนกันมอย ๆ) ซึ่งภาพลัทธิการเมืองและสังคมในลักษณะของการสรุป ขาวนี้ ประยูร จรรย์วาทษ์ ได้เริ่มเขียนในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เรื่อยมาจนปัจจุบันดังตัวอย่าง ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2517 ประกอบด้วยเรื่องราว

วันนี้ "งอบ" ชายคี (บุรุษคาน้ำมา หัวคะแนน นักแสวงโอกาส จอมเบี้ยว นาย- หนา นักตุน ฯลฯ สวมงอบเขาพบนายกรัชมณตรีสัญญา ชรรณศักดิ์ เพื่อเรียกรองเรื่องต่างๆ) การค้ากับจีนแดงยังไม่เริ่ม (แต่บรรดาสินค้าจีนแดงหนีภาษีมีมากมาย) สะพานพระปิ่นเกล้าที่กรมโยธาเสียดึงว่า ปลอดภัย ๆๆๆๆ ทักเชกุกโกกรช (เมื่อ 2-3 วันนี้ เกือบหลดตกลงไปหนึ่งรายแล้วคอยดูรายที่สอง รวบรวมไมแข็งแรง) คำรูกจะโคไม่เหงา (ชาวปลดอยนักโทษหาหมื่นคุณฉลองรัฐธรรมนูญฉบับใหม่) มิโซอินไล ฟินองกั (อำนาจเงินของจีนขาวคูดูชาราชการไทย) ประกวดนางงามทันสมัยรับรองเก็บเงินไคนับรอย ๆ ลานเป็นอยางน้อย

(ประกวดนางงามเปลือย)

พยาชิรายในหัวใจของคนไทยโดยเฉพาะในวงการรัฐบาล (ตัวพยาชิ 2 หัว แทน ผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัว)

ณวิงวอนขอทานความเมตตาตาม 5 รัฐบาลแล้วครึ่งผม (รถราชการป้ายสีดำไม่ เป็นกรรมแกสังคม)

"การเมือง" เหมือนเมรัย หอมยวนใจเป็นนักหนา หากมีพิษติดกายา ยิ่งสุราและ เมรัย สุขภาพจิตวิปริต แปรคิดแล้วแถมออกไมไหว แม่พี่น้องทองบรรดิษ เช่น จาวอาย สามพระยา (ในรู นี้ปลดอการเมืองจะ)

ฉบับวันที่ 19 กันยายน 2519 ประกอบด้วยเรื่องราว

ปีละ 365 วัน (นายกรัชมณตรี มรว.เสนีย์ ปราโมช ถูกทั้งประชาชน และหนังสือ- พิมพ์โจมตีตลอดเวลา)

ปีละหนุ (ปีหนึ่งนายกรัชมณตรี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช จะได้แต่งกายเต็มยศหนุเดียว) อยาไวใจทางอยาวางใจคน (ชาวบานเดินตกหลุมเนื่องจากนำทวมมองไม่เห็นทาง สุนัขก็ถูกจับมาทำอาหาร)

ที่นี่มีเฮโรอินทุกยี่ห้อและกระหรีกัญชาอย่างคิชายจะ (วิธีชักชวนชียาทั้งหลายไปปลดอย เกาะตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย)

หลอดแมร์เมืองไทย (ผู้ว่าการนครกรุงเทพา ชรรณัญญู เทียนเงิน นั่งเฝ้าเครื่อง ระบายน้ำ)

เครื่องวัดความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายไทย (ป้ายประกาศบ้านนี้เมื่ยถูกจับตัวไปเรียก
ค่าไถ ขอติดต่อกับโจรไมขอติดต่อกำรวจจะ

การ เปลี่ยนสีป้ายรถประจำตำแหน่งและรถราชการมิให้เหมือนรถเอกชนเป็นศิริมงคล
แกชารัฐการ

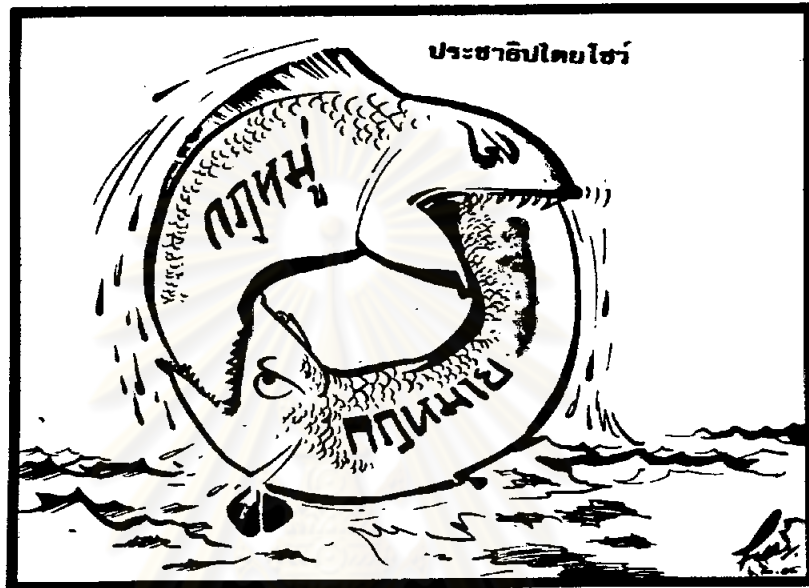
โตชาวาวจะเกิดสุริยุคราสเต็มดวงตั้งแต่เช้าวันถวายบังคมพระบรมรูปปีนี้ ไปรคตุริยม
ชื่อเทียนไขไปถวายบังคมควย เพื่อความไม่ประมาทกันถูกจิกกลางวันตอนคราสเต็มดวงจะ

ภาพล้อการเมืองและสังคมอีกลักษณะหนึ่งของเขาคือการแบ่งภาพเป็น 8 ช่อง ช่องละ
เรื่องโดยใช้คำหรือสำนวนที่เหมือนกันนำหน้า แต่เนื้อเรื่องต่างกัน เช่น ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน

2520

คั้งที่ชายแดน (ทหารชายแดน)
คั้งที่คอนเมือง (วางระเบิดภูเขา)
คั้งที่สระบุรี (โจรเรียกค่าไถ)
คั้งที่อุเทนถวาย (นักศึกษาแดงกายไม่เรียบร้อย)
คั้งที่โรงพัก (นักโทษหนีจากที่คุมขัง)
คั้งที่เมืองเพชร (เด็กที่เมืองชล ฆ่า (ฆ่ากันตาย)
คั้งในสภาแดงคั้ง (บรรดา ส.ส. โตเถียงกัน)
คั้งที่เสปญ (แสนศักดิ์ เมืองสุรินทร์)
คั้งในแดนประหาร (ฆาตมขื่น)

1.4 ให้ความจริงใจและความพึงพอใจ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์นอกจากต้องการทราบ
ข่าวเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวรอบตัวและไกลตัวแล้วสิ่งหนึ่งที่หนังสือพิมพ์จะให้ผู้อ่านคือ คอลัมน์ที่
ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ซึ่งมีมากมายคั้งนั้นผู้อ่านบางคนเปิดอ่านข่าวสังคมเป็นหน้าแรก หรือบางคน
อ่านข่าวกีฬา หรือบางคนต้องการดูว่าวันนี้มีภาพล้อเรื่องอะไร เพราะภาพล้อเหล่านี้เปรียบเสมือน
การเสนอข่าวหรือบทความชิ้นหนึ่งที่ผู้อ่านไม่ต้องเสียเวลาอ่านข่าวที่เป็นตัวอักษร แต่ภาพล้อแต่ละ
ภาพได้ให้ความหมายในตัวของมันเอง คั้งสุภามิตที่ได้ยื่นกันมานานว่า ภาพหนึ่งภาพแทนความหมาย
ได้พันคำ ภาพล้อนอกจากจะเป็นการเสนอข่าวเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แล้ว ผู้เขียน
ภาพล้อที่มีความสามารถและประสบการณ์ เช่น ประยูร จรรย์วาทย์ แล้ว ก็สามารถที่จะให้ข้อ
คิด พิจารณา วิพากษ์วิจารณ์ นโยบายการกระทำของผู้บริหารประเทศ ล้อเสียดสภาพสังคมใน
ขณะนั้น และสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาพล้อคือ อารมณ์ขัน ที่ผู้เขียนภาพล้อควรจะมีเพื่อให้ภาพล้อ

นั้น ๆ ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ของผู้อ่าน

2. ค่านี้อาสาและคำบรรยายประกอบภาพล้อ

2.1 แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์นโยบายหรือการกระทำระดับรัฐบาล ราชการ (ระดับบุคคล) ที่มีท่าทีส่อไปในทางมิชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องการคอร์ปชั่น ในวงราชการทั่วไป ที่ยังไม่มีรัฐบาลยุคสมัยใดจะปราบได้สำเร็จ ประยูร จรรย์วณิช ได้เขียนภาพล้อเสียดสีผู้ที่กระทำการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทั้งที่ปรากฏหลักฐานเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และจากประสบการณ์ที่พบเห็นโดยทั่วไปในสังคม เช่น การเรียกสินบน ของกำนันสารพัด ประยูร จรรย์วณิช เป็นนักเขียนภาพล้อที่มีลักษณะของการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมของสังคม แต่วิถีการที่เขาใช้นั้นเป็นไปในลักษณะการเรียกร้องวิงวอน และออกหน่อการรอคอยผลที่จะปรากฏ เช่น เรื่องรถราชการป้ายดำ ซึ่งเขาได้เรียกร้องมาตั้งแต่ปี 2511 จนถึงปัจจุบัน 2520 ก็ยังไม่มีรัฐบาลยุคไหนสมัยไหนแก้ไข ประยูร จรรย์วณิชได้แสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์เรื่องรถราชการป้ายดำว่า เป็นต้นเหตุของความไม่ยุติธรรมสังคม ต้นเหตุความฟุ่มเฟือย เปลืองน้ำมัน- หลวง รถราชการถูกนำไปใช้ในงานส่วนตัวบ้าง รับส่งบุตรภรรยา รัฐบาลทุกสมัยต่างก็มีนโยบาย ประหยัด แต่คงไม่ได้รวมว่าประหยัดน้ำมันด้วยกระมัง จึงไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ ประยูร จรรย์วณิช เองก็เคยเกิดความท้อแท้ใจถึงกับประกาศออกมาว่า เขาคงจะตายก่อนป้ายรถราชการจะเปลี่ยนเป็นสีอื่น

มีบางครั้งที่เขาเห็นว่า นโยบายการบริหารประเทศมิได้เอื้ออำนวยใน เรื่องการปราบคอร์ปชั่น เขาก็จะเขียนตักท้วงไว้ เช่น ประกาศของคณะปฏิวัติภายใต้การนำของ จอมพลถนอม กิตติขจร ว่า "ประกาศของคณะปฏิวัติออกมาแล้วถึง 4 ฉบับ ยังไม่มีฉบับไหนเลยที่หมายหัวหรือระบุมลงได้อย่างแจ่มชัดว่า จะปราบคอร์ปชั่นอย่างเจ็บขาด"¹

หรือแม้แต่หน่วยงานต่าง ๆ ของทางราชการเขาก็เคยเขียนตักท้วง เช่น

¹ประยูร จรรย์วณิช, ไทยรัฐ (7 มีนาคม 2512): 3.

"จรรยาบรรณของกรมการพัฒนาชุมชนทั้งสิบข้อ ไม่มีข้อไหนเลยที่ว่าห้ามกินสินบน"¹

ส่วนกฎหมายปราบคอร์รัปชันของรัฐบาลเปรียบเสมือนหุ่นไล่กา ไม่ได้มีผลให้ผู้กระทำผิดเช็ดหลามหรือเบาบางลงไป และการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในวงราชการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองมิได้คำนึงถึงผลเสียหายของส่วนรวมคงจะเห็นได้ว่า การลงทุนประกอบธุรกิจเอกชนหลายแห่งที่มีข้าราชการเข้าไปมีส่วนพัวพันด้วยทั้ง ๆ ที่เคยมีประกาศห้ามข้าราชการทำการค้า แต่ผู้ประกาศห้ามเองก็มีส่วนเกี่ยวพันกับการค้าต่าง ๆ ด้วย

และการประกอบธุรกิจบางอย่างซึ่งควรจะเป็นของรัฐบาลทำเองโดยเฉพาะบรรดาสิ่งที่เป็นสาธารณูปโภคได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท ไปรษณีย์ และควรรวมทั้งการผลิตยา เพื่อรัฐบาลสามารถควบคุมคุณภาพและราคาแต่ในปัจจุบันกลับมีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยามากมาย เขาจึงเขียนเรียกร้องขึ้นให้รัฐบาลได้ตระหนักถึงผลคือผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนต่อไปข้างหน้า ดังตัวอย่างเช่น

- ชาว จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีจดหมายเวียนแจ้งไปทั่วประเทศว่า จะนั่งตำแหน่ง
ร.ม.ท. มหาดไทยไม่ยอมไปไหนอีกจนตลอดอายุรัฐบาลชุดนี้
- ภาพล้อ จอมพล ป. พิบูลสงคราม มัดตัวเองกับเก้าอี้รัฐมนตรีมหาดไทย กับรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการก็มัดตัวเองกับตำแหน่งไม่ยอมย้ายไปไหน
- ชื่อภาพ ทานไม่ย้ายไปไหน ผมก็ไม่ยอมย้ายไปไหนมัง
- ที่มา หนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 30 สิงหาคม 2498
- ชาว กระทรวงคลังนำอายุราชการทวีคูณให้ข้าราชการระหว่างที่มีการปฏิบัติและประกาศใช้กฎอัยการศึกตั้งแต่ 17 พ.ย. 2514 เป็นคนไป เพราะกฎหมายบำเหน็จบำนาญอันเป็นแม่บทยังใช้บังคับอยู่ (มาตั้งแต่สมัยนายถนอม กอ
- ภาพล้อ บรรดาข้าราชการกำลังผูกคอตายกันใหญ่
- ชื่อภาพ เจาประคอง ขออย่าใดเป็นอย่างนี้เลย
- ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2515
- ชาว -
- ภาพล้อ อุตสาหกรรมผลิตยารักษาโรคของเอกชน นับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ "ตามที่ถูกที่ควรโรงงานผลิตยารักษาโรคควรจะเป็นสาธารณูปโภค เช่นเดียวกับไฟฟ้า

¹ เรื่องเดียวกัน.

ชื่อภาพ ประปา โทรศัพท
 ชื่อภาพ โรงเลี้ยงเด็ก(หนวค)
 ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 ธันวาคม 2517

2.2 เสนอความเห็นต่อรัฐบาลให้ดำเนินงานในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนนับตั้งแต่ประยูร จรรย์ววงษ์ เริ่มจับปากกาเขียนภาพลัจฉนกระทั่งปัจจุบัน เขาได้เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเพื่อให้กระทำหรือดำเนินนโยบายแก่คนในชาติ เช่น เลิกสลากกินแบ่ง แข่งม้า สุรา บุหรี่ แต่ก็ไม่มีรัฐบาลไหนสามารถสั่งเลิกอบายมุขเหล่านี้ได้สำเร็จและประชาชนก็มีส่วนน้อยที่สนับสนุนเขา ถึงแม้สิ่งที่เขาเสนอแนะจะเป็นประโยชน์ก็ตามแต่เป็นสิ่งที่ได้ฝังลงไปในความรู้สึกของคนไทยมาทุกยุคทุกสมัยแล้ว นอกจากนี้ประยูร จรรย์ววงษ์ ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการเกษตรไว้มาก ทักท้วงการสั่งป้อนจากเมืองนอก แนะนำขยะมาทำปุ๋ย หรือ การส่งปลาป่นออกนอกชายฝั่งไปใช้เลี้ยงไกกันหมด จะยังผลให้ปริมาณปลาในอ่าวไทยแทบไม่มีปลาอีกแล้ว และการสร้างเขื่อนก็เป็นเครื่องกีดขวางการแพร่พันธุ์ตามธรรมชาติของปลาน้ำจืด และกุ้งที่กำลังจะสูญพันธุ์ไปในไม่ช้าคงจะได้ยินคำว่า "ในน้ำไม่มีปลา" เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ชื่อภาพ -
 ชื่อภาพ นกแร้ง (ในทศลับ หวยรัฐ หวยราษฎร์ โบว์ลิง), ตัวกิ้งก่า (อาบอบหนวค)
 ที่มา เกาะตามหลังคาบ้านในพระนครธนบุรี เชียงใหม่
 ชื่อภาพ เกาะบานไหน มัลลียบานนั้น
 ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 เมษายน 2513

ชื่อภาพ -
 ชื่อภาพ ประชาชนชายและหญิงกำลังวิ่งไปหายักษ์สองคนเป็นสัญลักษณ์ของหวยราษฎร์
 ที่มา หวยรัฐ ยักษ์สองคนที่ไปที่ข้อความว่า ความรวยของคนส่วนน้อย ความฉิบหาย
 ชื่อภาพ ชายตัวของคนส่วนใหญ่

ชื่อภาพ ใครอยากเป็นเศรษฐีเชิญทางนี้
 ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 2513

ชื่อภาพ -
 ชื่อภาพ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์สั่งป้อนจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายแจกกลีกร
 ที่มา ในประเทศนับหมื่น ๆ ตัน ทั้ง ๆ ที่วัตถุดิบเป็นปุ๋ยในเมืองเรามีอยู่มากมาย เช่น
 ชื่อภาพ ปุ๋ยไนโตรเจนที่แม่เมาะ ปุ๋ยหินฟอสเฟตมีอยู่ในหลายจังหวัด ชุกชายต่างประเทศ
 ชื่อภาพ กัน
 ชื่อภาพ รัฐมนตรีกระทรวง เกษตรจัดการให้ชาวไร่ชาวนาไทยใช้ปุ๋ยเมืองนอก ส่วนปุ๋ยไทย

เก็บไว้เฉยๆ
 ชื่อภาพ ของไทยไวสงนอก
 ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 สิงหาคม 2517
 ชาว กทม. จะเลิกเอาชยุะมาทำบุ๋บ เช่นเคย
 ภาพลอ ผู้ว่าการ กทม. นังเฉาชยุะ "ชยุะปยุอินทรียคามหาศาลทังอนุรักษคินให้คียิ่ง ๆ
 ขึ้นควาย
 ชื่อภาพ หลวงพอกบเขาทรง?
 ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 สิงหาคม 2520

2.3 การให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในวาระอันควร ช่วยเผยแพร่นโยบายข่าวสารต่างๆ
 ข่าวสารที่หน่วยงานประกาศ หนังสือพิมพ์บางฉบับก็ตีพิมพ์ให้บางฉบับก็มีได้ตีพิมพ์ และเมื่อข่าวนั้นๆ
 ล่วงเลยมาแล้วภายใน 1 วัน ถ้าไม่มีเหตุการณ์อะไรสำคัญ ประยูร จรรย์วณิชจะเขียนภาพล้อ
 ช่วยเผยแพร่ข่าวสารนั้น ๆ ทันทีเพื่อเตือนภัยอันตรายให้ทราบต่อ ๆ ไป เพราะผู้อ่านหนังสือพิมพ์
 ส่วนใหญ่มีใค้อ่านหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ แต่นักเขียนภาพล้อต้องอ่านหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ทั้งภาษาไทย
 และภาษาอังกฤษ เพื่อนำสาระมาเขียน เช่น เรื่องที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศเตือนประชาชน
 อย่าซื้อยาแก้ปวดกินเองตามลำพัง ประยูร จรรย์วณิช ได้เขียนภาพล้อว่า ค่าเตือนของกระทรวง
 สาธารณสุข ประชาชนไม่ค่อยจะไคยีน เพราะเสียงจากการโฆษณาขายยาทั้งทางวิทยุ
 โทรทัศน์ ดังกว่าหลายเท่า และประยูร จรรย์วณิช ไค้คัดรายชื่อยาแก้ปวด 47 ชนิด ติดไว้บน
 ภาพล้อของเขา หรือเมื่อทางราชการแจกสิ่งอุปโภค บริโภคต่าง ๆ เขาจะเป็นสื่อกลางประกาศ
 ให้ทราบ โดยเฉพาะทางคานการเกษตร กรมพัฒนาที่คินไค้นำปุ๋นมาล (ป่น) แจกให้ชาวนา
 ประยูร จรรย์วณิช ได้เขียนภาพและข้อความสนับสนุน ให้ราษฎรไปติดคือนายอำเภอทองที่หรือ
 กลุ่มสหกรณ์ของคิน ซึ่งจะไค้รับปุ๋นมาลฟรี เสียแต่ค่าส่งเท่านั้น เขาไค้บอกจังหวัดที่ไค้รับแจก
 และประกาศควยว่าจะบอกวิธีไค้ปุ๋นนี้ให้ควย งานของประยูร จรรย์วณิช โดยทั่วไปล้อเลียนการ
 เมือง แต่ก็มีบ่อยครั้งที่เขาเขียนภาพล้อไปในทางสนับสนุน หรือส่งเสริมรัฐบาล ดังตัวอย่าง เช่น

- ภาพล่อ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม บินโบกมือให้คู่เครื่องบินไทยที่บินออกนอกประเทศ
พร้อมคำขวัญ ยอมถวายชีวิตถวายพิชิตอาโตไมกัลมู เวลคัมซีอาโต เสรีประชาธิปไตย
ไทยต่อต้านคอมมิวนิสต์ ทั่วทุกยี่สิบชาติทุกยี่สิบชาติ เชื่อผู้นำชาติพ้นภัย ใครจะโคจรรัก
ชื่อที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิกันก่อนกัน รวมรุกกรวมรบมหาจักราเซียบูรพา ไทยเป็น
กลางไครรุกรานสู่ตาย
- ชื่อภาพ ยังมีต่อ--
ที่มา หนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย ฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2499
- ภาพล่อ ประชาชนต่างตบมือให้กับจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่สามารถปราบยาเสพติดได้
ชื่อภาพ หมกซูดกันเสียดี้
ที่มา หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2502
- ภาพล่อ สัญลักษณ์ตัวแทนคนไทย (ชายฉกรรจ์ ล่าสัตว์ลอบลื้อ) กำลังแบกจอมพลสฤษดิ์
ธนะรัชต์ ข้างหนึ่ง มรว.เสนีย์ ปราโมช อีกข้างหนึ่ง กำลังก้าวเดินไปข้าง
หน้ามีข้อความว่า ประชาชนไทยพร้อมใจกันบริจาคเงินคนละบาทเพื่อสวดศีเข
พระวิหาร
- ชื่อภาพ เราขอต่อสู้
ที่มา คนฉบับ
- ข่าว อธิปไตยกรรมชนารักษ์ยืนยันจะผลิตเหรียญบาทให้ครบตามโครงการ ส่วนที่ว่าประ-
ชาชนไม่นิยมเหรียญบาทไม่เป็นไร เพราะเมื่อไม่มีธนบัตรใช้ก็จะต้องนิยมกันเอง
โดยความจำเป็นบังคับ
- ภาพล่อ ข้าราชการกลุ่มหนึ่งกำลังนั่งประชุมกันเพื่อผลิตเหรียญบาท
ชื่อภาพ ไซเสียดี้
ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2508
- ข่าว ในกรณีเพิ่มเงินข้าราชการคนละ 200 นี้ ร.ม.ต.มหาดไทยคาดโทษพ่อค้าหน้า
เลื้อควาจะพันไม่เลี้ยง จับเป็นภัยสังคมทันที
- ภาพล่อ ร.ม.ต.มหาดไทย สมัคร สุนทรเวช ถือมีคโตะจะพันบรรดาราชาสินค้าที่จะขึ้น
ราคา
- ชื่อภาพ หยุคนะ ๗๗ ฮิม ๗
ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 8 กรกฎาคม 2520

2.4 เสนอข่าวความเคียดแค้นและความต้องการของประชาชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่อง
เกี่ยวกับการทำมาหากินในทางสุจริตแต่ก็ไม่วายถูกกลั่นแกล้งหรือเห็นเป็นอาชัพที่ทำความอับอาย
ต่อสายตาชาวต่างประเทศ เช่น เด็กชายพวงมาลัย หนังสือพิมพ์ หาบเร่ อาหารที่บริโภคกันอยู่ทุก

วันนี้ของชาวไทยซึ่งเต็มไปด้วยสารที่เป็นอันตรายแก่ร่างกายบ้าง การมกจ่ายเอาแต่กำไรของพ่อค้าบ้าง หรือแม้กระทั่งผงฐุรต ซึ่งประเทศผู้ผลิตอย่างญี่ปุ่น เขาห้ามรับประทานกันแต่กลับขายดีในเมืองไทย หรือความเคือครอนที่เกิคจากการเอาโรคเอาเปรียบของนายจ้าง เช่น ครูโรงเรียนราษฎร์บางแห่ง เจ้าของโรงเรียนบังคับให้เซ็นชื่อลาออกด้วยกลอุบายไม่จ่ายเงินเคือครอนให้ในระหว่างปิดเทอม ประยูร จรรยาวงษ์ เขียนภาพล้อเสียดสีการกระทำเหล่านี้เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบทั่วกัน บางครั้งประยูร จรรยาวงษ์ จะแย้งความคิดเห็นหรือนโยบายของรัฐบาลเช่น รัฐมนตรีช่วยการพาณิชย์คนหนึ่ง ประกาศไค้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายขายข้าวแก่ประชาชนใหม่ จะเลิกขายข้าว 5 เปอร์เซ็นต์ เปลี่ยนมาเป็นขาย 15-20 เปอร์เซ็นต์ เอาของดีส่งขายต่างประเทศ เพื่อให้ไค้เงินเข้าประเทศมาก ๆ และนายกสมาคมพ่อค้าไทยว่าคนจนไม่จำเป็นต้องกินข้าวดี ข้าว 15-20 เปอร์เซ็นต์ก็กินอิม และถูกกว่า ประยูร จรรยาวงษ์ ไค้เขียนแสดงถึงความเป็นผู้เข้าถึงสภาพของคนจนอย่างแท้จริงว่า ความจริงคนจนกินข้าวดี คนมั่งมีกินข้าวเลว เพราะข้าวดีหุงขึ้นหมอกกว่า กินอยู่ทอง คนจนกินข้าวจุก คนรวยชอบกินข้าวใหม่คุณภาพต่ำหุงไม่ขึ้นหม้อ แต่นุ่มหอมเหนียวดีมีียงมากคนรวยกินข้าวอยู่น้อยมาก กล่าวไค้ว่าเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยสี่ที่สำคัญของชีวิตเขาไค้เขียนถ่ายทอดออกมาทุกอย่าง รวมทั้งความเคือครอนจากภัยสังคมต่าง ๆ การปล้นจี้ วังราว ฆ่า ข่มขืน ฆ่ากันด้วยอาวุธสงคราม การหลอกลวง ต้ม ตุ่น กฎหมายที่ลงโทษก็ล่าสมัย มีการลดโทษจน ประยูร จรรยาวงษ์ เรียกว่า "กฎหมายชราภาพสารภาพลคครั้งราคา" ดังตัวอย่าง

ชาว กรมรถไฟหลวง เวนคืนที่ดินหลายพันไร่จากชาวบ้านมาเมื่อหลังสงครามโดยแจ้งวัตถุประสงค์ว่าจะนำมาเพื่อเปิดเป็นสถานีรถไฟแห่งใหม่แทนหัวลำโพง ต่อมาการรถไฟทิ้งกรวางไว้สวนใหญ่ และนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น ทำสนามกอล์ฟ ครั้งหลังนี้นำไปให้เปิดเป็นตลาดนัดกันอีกแล้ว

ภาพล้อ ผู้มีอำนาจทางการเมืองยึดแมกระตัง เลือดจางจนชาวบานเหลือแตงอบ เท่านั้น

ชื่อภาพ ไทมา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 เมษายน 2517

ชาว ตื่นกลัวอาหารจวนกันใหญ่ เพราะถือว่ากินแล้วทำให้อ้วยวะหค
ภาพล้อ มีร้านขายยาประเภทชุกกำลัง บำรุงพลังมหัศจรรย์มากมายในเมืองไทย เช่น อาหารพญาขางสาร (อาหารโป้ว) หองอาหารแมลงวันเสปญชุต อาหารทำจากสมอลิงคูน เอ็นแรคนำแดง ไค้ลิงกอริลลา มามตะพาบอบ ปลาไหลไฟฟ้า-

ชื่อย่อ
ที่มา

คมยา
เขาวาใจก็เชื่อ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 พฤศจิกายน 2519

2.5 แสดงความรู้สึกที่ประทับใจต่อสังคม ประยูร จรรย์วาทน์ เขียนภาพล้อที่เปรียบเทียบการเห็นประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตัวของสังคมทุกวันนี้ที่แต่ละฝ่ายต่างก็จะหวังกอบโกยเข้าตนเอง เช่น การกักตุนสินค้า การหนีภาษี หลอกลวงขายสินค้าต่าง ๆ นอกจากนี้ความรู้สึกที่ประทับใจต่อสังคมที่เขาเขียนภาพล้อไว้มากคือ เรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ในแม่น้ำลำคลองเน่าเพราะโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ระบายสิ่งสกปรกลงไป อากาศเสียจากควันรถยนต์บ้าง กลิ่นโรงงาน ละอองผงจากโรงงาน โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน โรงงานอุตสาหกรรมในเขตชุมชนล้วนแต่สร้างปัญหาให้สังคมในระยะต่อมาทั้งสิ้น และเรื่องการรณรงค์คุมกำเนิดวางแผนครอบครัวของไทย ประยูร จรรย์วาทน์ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว ถ้าผู้รักษากฎหมายสามารถควบคุมคนต่างดาวที่ลักลอบเข้าประเทศ เพราะการคุมกำเนิดคนไทยไว้แล้วปล่อยให้คนต่างดาวมาตั้งหลักแหล่งหากิน จนคนไทยไม่มีที่จะทำมาหากินอีกต่อไป เขาเขียนล้อไว้ว่า "ไทยเก่าอย่าเกิดไทยใหม่จะเกิด ต้องคุมกำเนิดไทยเก่า" ประยูร จรรย์วาทน์ ไม่เห็นด้วยกับการแสดงอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ใช้ในสงครามให้เด็กได้ดูในวันเด็ก ฉะนั้นในวันเด็กทุก ๆ ปี เขามักจะเขียนภาพล้อไว้เสมอ และบางครั้งนำภาพล้อเกี่ยวกับเด็ก เพื่อเสียดสีผู้ใหญ่บางคน ดังตัวอย่าง

ช่าว
ภาพล้อ

เมื่อวันเด็ก 3 ตุลาคม 98 นี้ทางการได้เปิดทำเนียบรัฐบาลให้เด็กเข้าชม เด็กก็ถามหาเก้าอี้ตัวที่ทานอาหารรัฐมนตรีนั่ง เมื่อเจ้าหน้าที่ชี้บอกเก้าอี้ตำแหน่งนายกให้ทวาย เด็ก ๆ ต่างพากัน เขาคิว ผลัดกันนั่งทีละคน เด็ก ๆ เขาแถวเดินเรียงไปนั่งเก้าอี้นายกรัฐมนตรีแล้วต่างก็ลุกเดินอย่างสง่าผ่าเผย

ชื่อย่อ
ที่มา

ผู้ใหญ่ครบจำไว้ วิธีนั่งเก้าอี้เนะเขานั่งกันยังงี้รัฐไม่
หนังสือพิมพ์ สยามนิกร ฉบับวันที่ 6 ตุลาคม 2498

ภาพล้อ

บรรดาศิลปินวัตถุ โบราณวัตถุ ปุชนียวัตถุ ศิลปินไทยโบราณ ความลับของชาติ สมบัติประวัติศาสตร์ พระพุทธรูป สิ่งเหล่านี้ล้วนถูกขนออกนอกประเทศและภาพล้อเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของไทยก็ถูกแบกออกนอกประเทศด้วย

ชื่อย่อ
ที่มา

เชิงลีสอ
หนังสือพิมพ์ สยามรัฐ ฉบับวันที่ 13 ตุลาคม 2509

ชีวิตในป่าสกปรก

ชาว	ขณะนี้เมื่อเอกชนกำลังวิ่งเต้นขอเข้าสวนลุมพินีจากเทศบาลเพื่อประโยชน์ส่วนตัวกัน อย่างขนานใหญ่
ภาพล้อ	ภาพลุงเงินหลายลุงมีข้อความแต่ละลุงว่า ขอเข้าหัวใจนายกเทศมนตรีและเทศ- มนตรี ขอเข้าแมน้ำเจ้าพระยา ขอเข้าสนามหลวง และขอเข้าเมืองไทย
ชื่อภาพ	เงินทั้งนาน
ที่มา	หนังสือพิมพ์ สยามนิกร ฉบับวันที่ 28 เมษายน 2511
ภาพล้อ	เด็กไทยในอนาคต หัวโต ท้องป่อง แขนขาลีบหมัด ปลาตายลอยน้ำ อากาศ เต็มไปด้วยควัน "ขณะนี้อันตรายจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ คุกคามขึ้นอย่างรวดเร็ว เร็วก่อให้เกิดความพิวาทยอยับแก่เมืองไทย คนไทยอย่างนาวิตก
ชื่อภาพ	อติวินาศกรรม
ที่มา	หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย ฉบับวันที่ 24 เมษายน 2517
ภาพล้อ	รถจำนวนมากมายบนท้องถนน ต่างปล่อยควันเสียออกมา "สังคมไม่รังเกียจ ของชั่ว ความชั่ว และคนชั่ว
ชื่อภาพ	สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
ที่มา	หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 19 มกราคม 2519

2.6 คำบรรยายภาพตรงตามจุดมุ่งหมายและปราศจากอคติ ประยูร จรรย์วณิช มักใช้ภาษาพื้นบ้านมากกว่าที่จะใช้ภาษาทางราชการ ทั้งนี้เพราะจะได้เป็นสื่อความเข้าใจได้ง่ายแก่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทุกระดับชั้น บางครั้งนำภาษาที่คนต่างคำพูดภาษาไทยไม่ชัดฟังแล้วชวนให้ขบขันมาตั้งเป็นชื่อของภาพล้อบางภาพเช่น "ลูกม่วงตาย" ประยูร จรรย์วณิช เคยเสนอความเห็นในเรื่องการใช้ศัพท์บางตัวในภาษาไทยให้เป็นภาษาต่างประเทศ เพราะเห็นที่ใช้กันในปัจจุบันไม่ถูกต้อง เช่น คำว่า มวยไทย ชาวต่างประเทศ เรียกว่า Kick boxing ซึ่งประยูร จรรย์วณิช คิดว่าควรเรียกทับศัพท์ว่า Muay Thai จะได้ความหมายที่ตรงมากกว่า นอกจากนี้ ประยูร จรรย์วณิช ได้คิดเปลี่ยนแปลงคำบางคำให้มีความหมายตรงกันข้ามโดยเปลี่ยนตัวพยัญชนะ หรือเสียงอ่านที่คล้ายกันแต่สะกดต่างกัน ความหมายก็ต่างกันไปด้วย เช่น

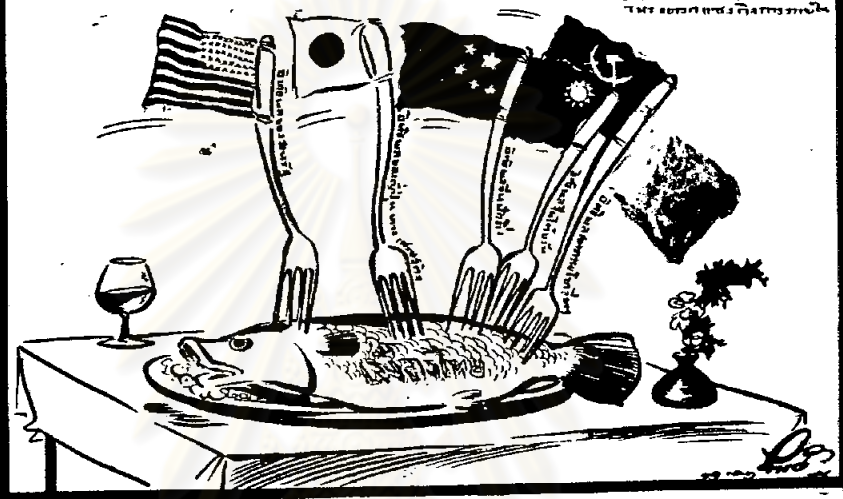
เมืองหลวง
ง

กรุงนี้รวย ๆ
ชวย

ยุคชาตินิยม
ทาน

ไม่รักพี่ แลน้อง จะรักใคร ?

ขณะที่มีใครคนหนึ่ง
ในนครโรมัน ซึ่งคนเมือง
ซึ่งมีชื่อเรียกว่า กอนซันโด
ประณามว่าเป็น จักรวรรดิ
- จักรวรรดิโรมัน เก่งกล้า
- มีระบอบที่ดีกว่า - ในทาง
เจ้าชายโรมันคนหนึ่ง และเรียก
ว่ามีระบอบที่ดีกว่า

สักม่วงตก

ขณะที่มีใครคนหนึ่ง
ในนครโรมัน ซึ่งคนเมือง
ซึ่งมีชื่อเรียกว่า กอนซันโด
ประณามว่าเป็น จักรวรรดิ
- จักรวรรดิโรมัน เก่งกล้า
- มีระบอบที่ดีกว่า - ในทาง
เจ้าชายโรมันคนหนึ่ง และเรียก
ว่ามีระบอบที่ดีกว่า

สถาปณีสถิตสงเคราะห์

บ่อยครั้งที่เขานำเนื้อเพลงที่กำลังได้รับความนิยม ทั้งประเภทเพลงลูกทุ่ง ลูกกรุง เพลงโฆษณา บางตอน มาตั้งเป็นชื่อภาพเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศสภาพแวดล้อมขณะนั้น เช่น

"ยังจำได้ไหมถึงใครคนหนึ่ง ^{ช็อค} ~~ช็อค~~ คุณว่า รัก..ลัก..ลัก..ลัก"

"ไม่รักพี่แล้วน้องจะรักใคร"

"เดินเข้ามาอย่างสง่าผ่าเผย นี่แหละลูกค้ำรายใหญ่"

"น้ำมันขาดแคลนคุยกับแฟนก็ต้องดับไฟ"

ประยูร จรรย์วาทษ์ มักใช้คำบาลีโดยเฉพาะเกี่ยวกับคำสวดแผ่เมตตาแผ่ส่วนกุศล ให้กับบุคคลที่กล่าวโจมตีเขาต่าง ๆ นานา โดยเขาจะไม่ใช้ปากกาของเขาโต้ตอบ เพราะถือคติประจำใจว่า การทบมือข้างเดียวขอมไม่คง และเรื่องที่เขาถามหาอยู่เสมอคือ ตัวอักษรไทย บางตัวที่ทางราชการเลิกใช้แล้ว เช่น ตัว ข คพ ผู้อ่านจะพบการใช้คำว่า คนเป็นคน และเบียค เบียน เป็น เบียดเบียฬ หรือคำว่า จักรวาล เขาจะเขียนว่า จักรวาท เสมอ ๆ แต่มิได้เรียกร้องให้ทุกคนต้องมีความเห็นคล้อยตามเขา คังนั้น การใช้ตัวอักษรบางตัวของเขาจึงเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งที่ไม่มีการโต้แย้งกัน

ความเป็นผู้มีใจรักในคำร้อยกรองและความเป็นผู้อ่านมาก คังนั้นนอกจากลักษณะภาพล้อที่ชวนให้ติดตามแล้ว ชื่อภาพก็ยังคงได้คมคายและให้ความหมายที่ชัดเจน เช่น เงินมากคังมาก เงินซื้อคนได้ ค้านได้อายอด นักกีฬาหมื่นน้ำใจนักกีฬาแต่ไม่หมายถึงว่าไม่โกง น้ำขึ้นให้รีบตัก กินปูนไม่ร้อนท้อง ชาติของเราคือกระเป๋าสองหู ลูกแล้วรวย ค่าครองชีพขึ้นราคา กฎหมายลดราคา สถานีตำรวจนครบาลบางยี่หุบ เป็นต้น คังตัวอย่าง

ภาพล้อ ปลาตัวใหญ่บนจาน (เมืองไทย) ถูกซ่อนลุ่มมกตามตัว 5 คัน เป็นอิทธิพลของ สหภาพโซเวียต จีนไต้หวัน จีนมกกิง ญี่ปุ่น และสหรัฐ "ขณะนี้มีการเคลื่อนไหว ในการขับไล่อิทธิพลของสหรัฐอเมริกาขึ้นโดยประมาณว่าเป็นจักรวรรดินิยมว่า ทำลายเกียรติของประเทศไทยเรา เพราะเขามาตั้งฐานทัพและเคลื่อนไหว แทรกแซงกิจการภายใน

ชื่อภาพ ไม่รักพี่แล้วน้องจะรักใคร

ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2517

ชาว สภาคมววางแผนครอบครัวประกาศว่า สถิติการเกิดของคนไทยลดจํานวนลงแล้ว
ภาพล่อ ภายในสิ้นปี 19 นี้ จํานวนคนไทยเกิดจะเหลือเพียง ร้อยละ 2.5 เท่านั้น
งานศพที่มืงนงคางบดุงบิณเขามาในงนที่ดุงมีขอควมวาลัควเศรฐฐกิกจบกไทย
ทวงชาติลอบเขาเมือง ผกค. ไทยใหม่ศัทรูทวงการเมืองจากนอกประเทศลวน
เขาเมืองควยเงิน

ชื่อภาพ ลัคมวงตาย
ที่มา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน 2519

ชาว เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เตือนมิให้วัยรุ่นโดยเฉพาะผู้หญิงหลงผิด
กินยากล่อมนิทราเข้าไป เพราะไม่ใชยาปลุกเชกสตามที่เขาใจกัน แต่เป็นยาที่
ระงับความรู้สึกแม่แต่ถูกขมขึ้นก็ไม่รู้สึกตัวเลย

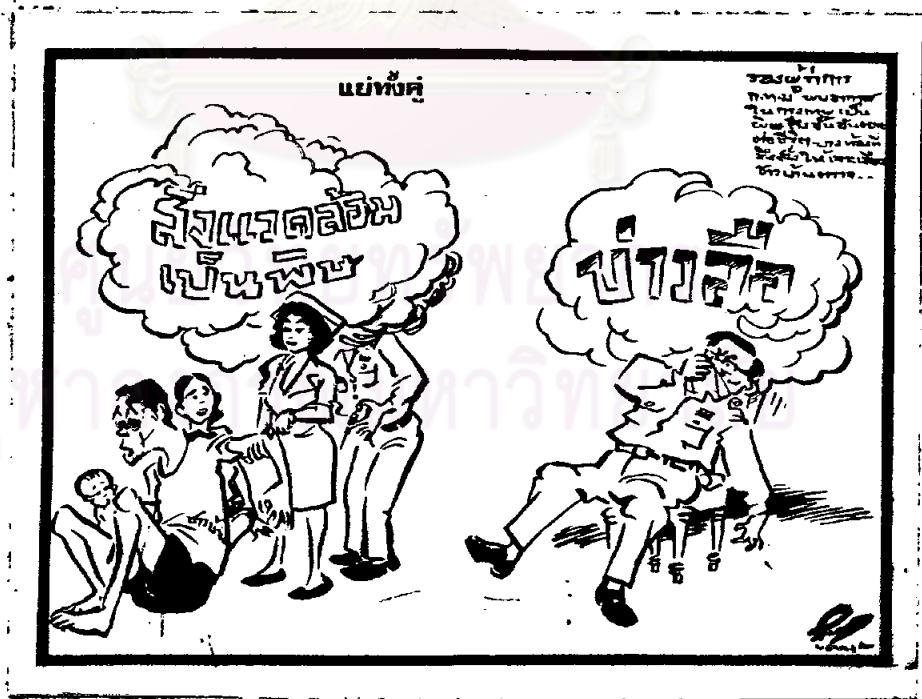
ภาพล่อ บุรุษคาญชายตางแยงกันชื้อยากลอมนิทรา
ชื่อภาพ หามเทาภัย
ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 มีนาคม 2520

3. คุณค่าด้านภาพล่อ

3.1 ภาพล่อที่เสนอทันสมัยทันเหตุการณ์เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะภาพล่อแต่ละภาพ เป็นเสมือนการเสนอข่าว หรือบทความชิ้นหนึ่ง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้ดูง่ายและประหยัดเวลา แต่ ภาพล่อนั้น ๆ จะต้องเสนอเรื่องราวที่เป็นปัจจุบันหรือเป็นข่าวที่ผ่านมาแล้วสัปดาห์หนึ่งซึ่งจะเป็น การเสนอแบบสรุปข่าว ความที่ภาพล่อต้องเป็นเรื่องที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ จึงเป็นปัญหาในการ ประกวดการวาดภาพล่อ ผู้เขียนต้องสามารถมองการณ์ไกลทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพิ่มเข้า มาในผลงานภาพล่อของเขาควย ความสามารถค่านีของ ประยูร จรรย์ววงษ์ ได้ประจักษ์ สายตาชาวโลกครวชณะเลิศศการประกวดการตุนสันติภาพมาแล้ว จากคุณสมบัติดังกล่าวข้าง ต้นนี้ นักเขียนภาพล่อจะได้จากการอ่านมาก ประยูร จรรย์ววงษ์ อ่านหนังสือพิมพ์ทุกฉบับทั้ง ภาษาไทยและภาษาตางชาติเป็นประจำทุกวัน บางครั้งอ่านโทรพิมพ์ข่าวตางประเทศที่ส่งเข้าโรง- พิมพ์ และทำการคัดเลือกข่าวที่จะมีผลสะท้อนถึงผู้อ่านหรือประเทศชาติมาเสนอ ดังตัวอย่าง

- ภาพล่อ ภาพปลาติดธงชาติไทย กำลังค่อย ๆ กลืนตัวเอง เนื่องมาจากสาเหตุที่ ประยูร จรรย์วามษ์ โคโหขอคิดไว้ว่า "ขณะนี้ไม่เฉพาะแต่ปลาไมอันเป็นต้นน้ำ ลำธารจะถูกทำลายเท่านั้น แมแต่บึงบอระเพ็ดอันเป็นแหล่งอาหารปลาของชาติ ก็ถูกรุกทำลายไปนับแสนไร่ ถึงขนาดเขาไปยึดครองอยู่อาศัย และสร้างวัดโดย ทางการละเลยไม่สามารถควบคุมรักษาไว้ได้ ประเทศไทยอันเป็นประเทศอุดม สมบูรณ์ทางเกษตรนับวันจะกลายเป็นแดนเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ใครจะ เป็นผู้รับโชคชตากรรมนี้
- ชื่อภาพ อวสานของปลาฉลาม!
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 17 มิถุนายน 2517
- ข่าว นายสุค ภูมิระโรหิต นักเขียนชื่อดังทูลว่า ถ้าเศรษฐกิจจำพวกใจชั่วใจดำ เอา เงินซื้อเสียง รัฐสภา ก็จะมีแต่ผู้แทนเศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้ชาติต้องแตกแยก จึงควร ให้คนจนมีผู้แทนของเขา (ประชาชนชาติ)
- ภาพล่อ ชายคนหนึ่งสวมเสื้อผาชาควิน ผมยาว หนวดยาว ยืนดูทางที่จะนำไปสู่การเป็น ผู้แทนซึ่งมีขั้นตอนคือ ค่าสมัคร 5,000 บาท ค่าใบปลิว ค่าน้ำแข็งแกลกแกลง เวลาตะโกนหาเสียง ค่าซื้อแก๊สย่ำหาเสียง
- ชื่อภาพ เสี่ยงโชคทองลงทุน
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2519
- ข่าว พบ 5 จุดของอากาศในกรุงเทพฯ อากาศเป็นพิษหายใจเข้าไปจะเป็นมะเร็งใน ปอด หัวหน้างานอาชีพอะอนามัย กทม. ชี้แจงข่าว น.ส.พ. เพราะแต่ละแห่ง เป็นยานยวดยานแออัด! เพราะเป็นยานธุรกิจ
- ภาพล่อ ประชาชนทุกอาชีพของชื่ออะอนามัยของ กทม. บิดปากบิดจมูกก่อนเข้ายานธุรกิจ
- ชื่อภาพ วิธีแกเมืองเหม็น
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 เมษายน 2520

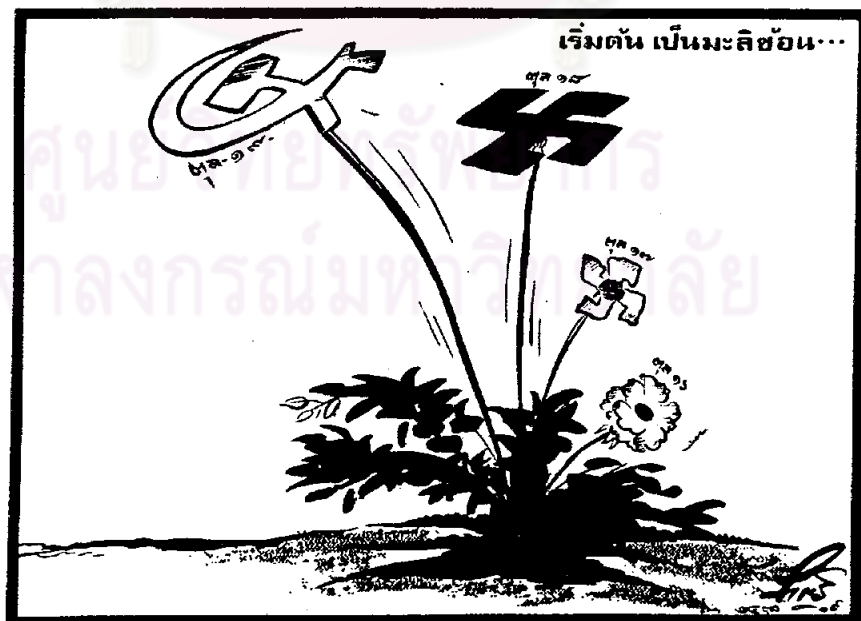
3.2 ให้ข้อเท็จจริงแหล่งอ้างอิงเป็นหลักฐาน ผลงานภาพล่อของ ประยูร จรรย์วามษ์ ไม่เคยถูกฟ้องร้อง ทั้งนี้เพราะผลงานของเขาทุกชิ้นที่จะเป็นการผิดกฎหมายค้ำหมิ่นประ-
 มาทเขาจะมีหลักฐานอ้างอิงว่าได้จากที่ใด ชาวโคโหที่ยัง เป็นเพียงข่าวลือไม่ปรากฏหลักฐาน เขาก็หลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึง แต่ถ้าปรากฏมีหลักฐานยืนยัน เขาก็จะแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิ-
 จารณ์ประกอบไปด้วย ฉะนั้นนักเขียนภาพล่อจึงจำเป็นต้องรู้กฎหมาย รักษาความเป็นกลางไม่ใช่
 ปากกาโจมตีทั้บุคคลที่พาดพิงแต่จะเขียนเพื่อให้บุคคลนั้น ๆ สำนึกผิด แก้ไขปรับปรุงข้อบก-
 พร่องที่เกิดขึ้นเสียใหม่ มีบ่อยครั้งที่ภาพล่อของประยูร จรรย์วามษ์ ได้มีผู้นำไปอ้างอิงประกอบ

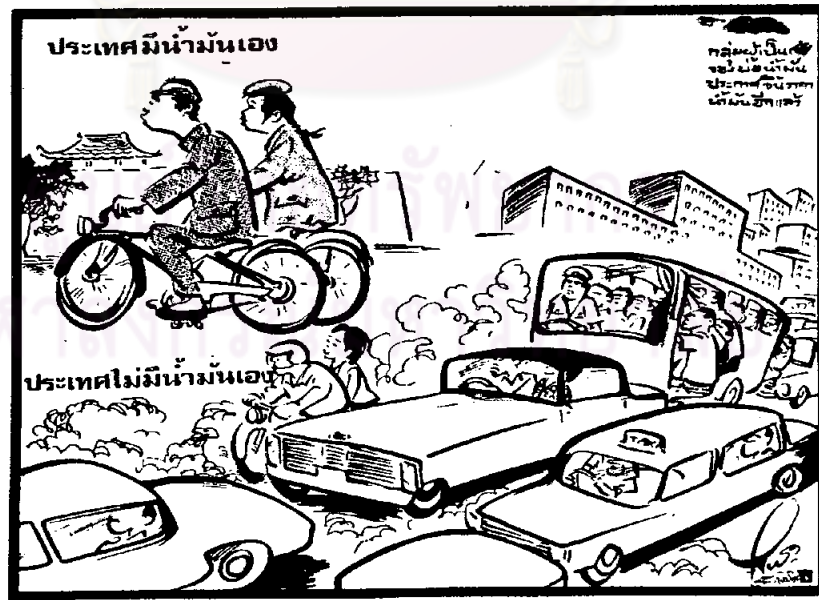

ฝ่ายพลเรือนที่ว่า "เวทีประชาธิปไตยของไทยของคนไทย โดยคนไทย เพื่อคนไทย ทหารห้ามเข้า" ชื่อภาพลือนี้ว่า "ภูเขายังเสนอม" และเรื่องที่ ประยูร จรรย์าวงษ์ มักจะกระตุ้นให้ผู้อ่าน หรือประชาชนตระหนักในภาระที่หนัก การขอมุหนั้นของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยที่ต้องเสียค่าดอกเบี้ย ปีหนึ่ง ๆ เป็นพัน ๆ ล้านบาท ลักษณะภาพลือนของเขาได้ให้ข้อคิดที่น่าสนใจเสมอ เช่น

- ภาพลือน ผู้หญิงทั้งสาวทั้งแก่ อุ้มลูกจูงหลานมากมายแต่งกายสีค่า ยืนด้วยความเศร้าโศก ที่สูญเสียสามีของตนไปจากการต่อสู้กับผูกพรรคการเมืองคอมมิวนิสต์
- ชื่อภาพ แคล้วที่ช็อคคอมมิวนิสต์ที่นำเลื่อมใส
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 สิงหาคม 2519
- ภาพลือน กอกอกมะลิซ้อน (1 ตุลาคม 2516) เริ่มกลายคอกเป็นใบพัด (ตุลาคม 2517) กลายเป็นเครื่องหมายนาซี (ตุลาคม 2518) และกลายเป็นคอนกับเคียว (ตุลาคม 2519)
- ชื่อภาพ เริ่มต้น เป็นมะลิซ้อน
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 ตุลาคม 2519
- ชาว กลุ่มผู้เป็นเจ้าของบ่อน้ำมันประกาศขึ้นราคาน้ำมันอีกแล้ว
- ภาพลือน ประเทศมีน้ำมันเอง ไซจักรยาน ส่วนประเทศไม่มีน้ำมันกลับใช้รถยนต์
- ชื่อภาพ ประเทศมีน้ำมันเอง ประเทศไม่มีน้ำมันเอง
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 กันยายน 2518
- ชาว ส.ส. เชียงใหม่ว่า รมต.มหาดไทยไม่สมควรเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะขาดคุณสมบัติ
- ภาพลือน จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี และจอมพล ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย อยู่ในร่างคน ๆ เดียวกัน
- ชื่อภาพ นายกรัฐมนตรีเมืองไทย
- ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 28 ธันวาคม 2513

3.4 ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์โดยให้แนวทางวิธีการเลือกบางอย่างเช่น การเลือกบุคคลที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี ควรจะมีลักษณะเด็ดขาดเพื่อความสงบสุขของบ้านเมืองและสถาบันของชาติ การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิใช่เลือกเพราะอามิสสินจ้าง ชูบังคับ ข้าราชการใต้สังกัด และหน้าที่ที่แต่ละคนพึงมี ตำรวจต้องเป็นผู้รักษากฎหมาย ส่วนทหารคือผู้ถืออาวุธป้องกันประเทศชาติ และการตีเตียนท่วงตึงของเขาเป็นไปในลักษณะดีเพื่อก่อ โดยเฉพาะบุคคลในอาชีพเกี่ยวกับเขาคือ นักหนังสือพิมพ์ "นักนอ สอ พลอ ไม่ใช่ขอทาน." ขอทาน

จึงไม่ใช่นักหนังสือพิมพ์" "นักนอ สอ พลอ รัตโกชอทาน ไซปากการังแกคนบริสุทธิ์" "ซี-
กลากินหลังผมคร่ำบ่ใครช่วยเอาที่ใส่เกือกเก่าให้ผมที่เถอะครับ" ดังตัวอย่าง

ภาพล้อ รัฐบาลชักชวนให้ประชาชนพากันประหยัด จากคำขวัญ ให้รักเข้มแข็งจนชาวบ้าน
ไม่มีเสื้อผ้าจะนุ่งแล้ว แต่รัฐบาลเองคงใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย

ชื่อภาพ ช่วยกันแกล่เศรษฐกิจจนอยครับ

ที่มา ภาพตนเองบีบี

ภาพล้อ นักเรียนกำลังอ่านข้อความบนกระดานคำที่มีข้อความว่า ภาษานักการเมืองเป็น
ภาษาที่ทองแปด และพิจารณาในรอบคอบว่า พูดจริงหรือพูดเล่นลวง มีคำพังเพย
กล่าวกันแพร่หลายว่า ถ้านักการเมืองพูดว่า ชาว แปลว่า คำ ฉะนั้น นักเรียน
นักศึกษา ผิดทำแบบฝึกหัดภาษานักการเมืองโดยลองเติมคำแปลลงใน "ภาษา-
นักการเมือง" ดังต่อไปนี้
ผมรักคุณ---แปลว่า...

แปลว่า

"ระยะนี้นิสัยนักศึกษาสนใจการเมืองกว่าแต่ก่อน ฉะนั้นนักศึกษาก็ควรจะเรียนรู้
ภาษาพูดของนักการเมืองด้วยเพราะภาษาของนักการเมืองนั้น ต่างกับภาษาของ
ชาวบ้าน ซึ่งไม่ต้องแปลส่วนภาษาของนักการเมืองนั้นต้องศึกษา ต้องแปล จึงจะ
เข้าใจถึง หัวใจของผู้พูดว่าหมายถึงอะไร

ชื่อภาพ ภาษาที่ควรจะต้องศึกษา

ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 กันยายน 2517

ข่าว จอมพลถนอม กิตติขจร เปิดบ้านให้สัมภาษณ์.น.ส.พ. แล้วเปิดเลี้ยงนักข่าว
อย่างอบอุ่น (ชาวไทย)

ภาพล้อ นกทั้งหลายที่เคยร้องว่า 3 ทรรราชย์ ซึ่งมีแต่นอมโซ แต่เมื่อกลับเป็นนกตัวใหม่
ที่ใหญ่เลี้ยงดูอย่างดี คำว่า 3 ทรรราชย์ ก็หายไป

ชื่อภาพ นกนออยู่ในไรสม

ที่มา หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2521

3.5 กล่าวได้ว่า ภาพล้อของประยูร จรรย์วณิช แต่ละภาพได้ให้ความชัดเจนและ
รายละเอียดเพียงพอเหมาะกับเนื้อหา ในรูปของการจับใจความของข่าวอย่างสั้น ๆ กะทัดรัด
ภาพลายเส้นถึงภาพเหมือนถึงภาพการ์ตูน ที่ดูเข้าใจได้ง่าย แต่ส่วนใหญ่ภาพล้อของเขาจะปรากฏ
ในลักษณะของภาพเหมือนมากกว่าภาพการ์ตูน ถึงแม้จะไม่มีเส้นละเอียดแบบภาพวิจิตรทั่ว ๆ ไป
เนื่องจากภาพล้อของเขานั้น เป็นการเขียนขึ้นวันต่อวัน ในช่วงเวลาจำกัด เพื่อให้ทันคว้นกับข่าว

ที่จะตีพิมพ์บ้าง หันเหตุการณ์บ้าง ดังนั้นภาพล้อที่ปรากฏจึง เป็นเพียงลายเส้นเค้าโครงที่ผู้อ่านดูแล้วเข้าใจได้ว่า ผู้วาดหมายถึงใคร

3.6 ตำแหน่งและคำบรรยายภาพเหมาะสมน่าสนใจ การวางตำแหน่งข่าว และภาพโดยทั่วไป ข่าวอยู่มุมบนขวามือ ชื่อภาพอยู่ตรงกลางแนวนอนเยื้องไปทางซ้ายหรืออยู่ด้านล่างเยื้องไปทางซ้าย ภาพล้อปรากฏตรงกลางกระดาษ ซึ่งจะใช้กระดาษหน้าขาวหลังเทาขนาดเท่ากันหมด ชาวักเขียนด้วยลายมือ สำหรับชื่อภาพเดิมเขียนด้วยอักษรตัวหนาในระยะหลัง เมื่อมีตัวอักษรลอก (Letter press) จึงได้เปลี่ยนมาใช้อักษรลอก จนกระทั่งปัจจุบัน และมุมล่างขวามือสุดมีลายเซ็นคำว่า "จรรยา" พร้อมด้วยกำกับ วัน เดือน ปี โดยย่อ เช่น 16 มกร 98 ลักษณะการย่อเดือนของเขาจะใช้การย่อแบบสมัยก่อนคือย่อ 3 ตัวหน้า เช่น กุมภาพันธ์ มิถุน (มิถุนายน) บางครั้งเขาก็ใช้ มีย. กรก. (กรกฎาคม) สิงห (สิงหาคม) เป็นต้น

3.7 ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงออกซึ่งผลงาน คือการเป็นนักเขียนภาพล้ออาชีพต้องรู้จักกฎหมายให้มากโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายเกี่ยวกับหมิ่นประมาท นอกจากนี้อุปสรรคที่สำคัญนักเขียนภาพล้อที่มีอุดมคติประจำใจที่จะรักษาความยุติธรรมและผลประโยชน์ของประชาชน ต้องประสบคือ อิทธิพลของนายทุน และนักการเมือง ดังนั้นประยูร จรรยาวงษ์ มีหลักในการแก้ไขอุปสรรคเหล่านี้ทางหนึ่งคือ การไม่รับเงินเดือนประจำไม่มีเงินสวัสดิการ เงินโบนัส ภาพล้อของเขาขายเป็นชิ้น ๆ หรือบ่อยครั้งที่ให้เปล่า เขาจึงพยายามที่เป็นนักเขียนอิสระสำหรับนักการเมืองก็พยายามหลีกเลี่ยงไม่ไปยุ่งเกี่ยวหรือสนิทสนมด้วย เพื่อให้ผลงานของเขานั้นมีความยุติธรรมไม่ลำเอียงหรือมีอคติ นอกจากนี้เขาเคยถูกอิทธิพลจากผู้บริหารประเทศให้เขียนภาพล้อสนับสนุน เขาเห็นว่าเป็นการวิครอนสิทธิเสรีภาพจึงงดเขียนเสียเลย และกลับมาเขียนใหม่เมื่ออิทธิพลเหล่านั้นถูกล้มล้างไป ประยูร จรรยาวงษ์ ได้สรุปยุคสมัยในการเขียนภาพเขาไว้ดังนี้

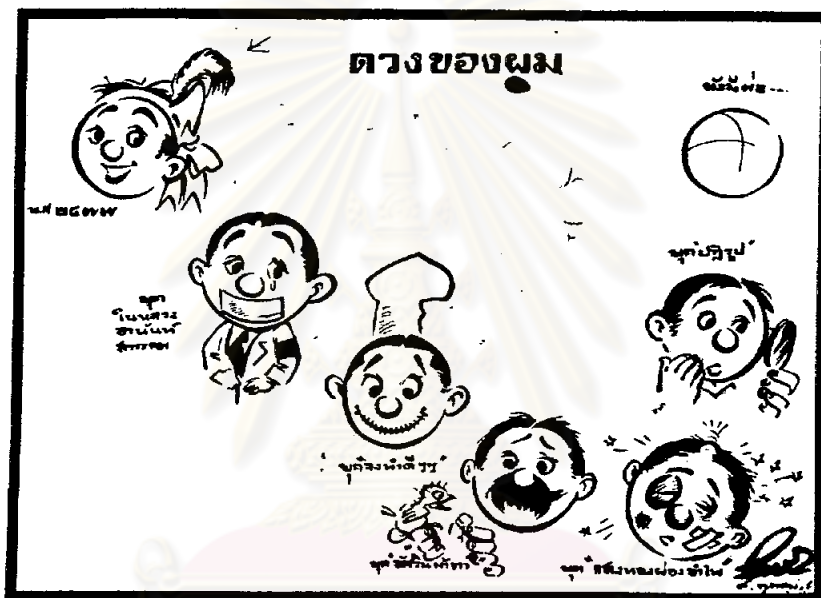
ภาพล้อ ใบน้าสุขเล็กในยุคต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2477 สุขเล็กสุดใสมาก ยุคที่สอง "ในหลวงอานันท์" สวรรคต สุขเล็กแกงกายไวแชนทุกข นำคานองุหน่าปากถูกปิด ยุคที่สาม "จงทำดี ๆ ๆ" สุขเล็กตองุเย็บปากตัวเอง ยุคที่สี่ "อัศวินมาขาว" ปากสุขเล็กบิตควยหนวด ยุคที่ห้า "แสงทองของอำไพ" สุขเล็กบอมขำมากที่สุด ยุคที่หก "ปฏิรูป" เริ่มเขาสูสภาพปกติ สุขเล็กกำลัง-

ชื่อย่อภาพ
ที่มา

ส่องกระจก ซึ่งยังมีต่อ
ดวงของผม
หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 ตุลาคม 2519

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ผลงานการ์ตูนเรื่องยาว

จากการสำรวจและจากการสัมภาษณ์ ประยูร จรรย์าวงษ์ ผลงานการ์ตูนเรื่องยาว ทั้งหมด 34 เรื่อง คือ จันทะโครบ อามุหะซัน นางพญาากกี ไชอิว โคมุตร พระไชยสุริยา อิลราช เงาะป่า ตาม่องล่าย ยายกับตา พระไชยสุริยาคืนเมือง ชุนข้างชุนแฉน ตอนชุนไกร ชุนข้างชุนแฉน ตอนชุนโจรโป่งแดง ไกรทองพงศา เถนชวาค หลวิชัย-คาวิ พระมะเหลเถไถ ชุกก รถ-เมวี สีสหาย คีกยักษ์ ชมพลา ไชยเชษฐ สุชน-มโนห์รา ลักษณะวงศ์ พระสุชน โกมินทร์ ปลาบุญทอง สังข์ทอง แก้วหน้าม้า โสนน้อย-เรื่อนงาม นกกระจาบ ยายกะตาชาวใต้ และวีรบุรุษหนองสาหร่าย

ผู้วิจัยได้ให้หมายเลขของการ์ตูนเรื่องยาวทุกเรื่อง (ยกเว้นเรื่องที่ไม่ปรากฏภาพ ซึ่งได้จากคำบอกเล่าจาก ประยูร จรรย์าวงษ์) เรียงตามลำดับแผ่นที่ 1 2 3 เรื่อยไป จากการสำรวจปรากฏว่าเรื่องสังข์ทองมีจำนวนแผ่นสูงสุดถึง 594 แผ่น (ในแต่ละแผ่นจะมี 4 ภาพ) ซึ่งเท่ากับ 2,376 ภาพ จากนั้นหยิบสลากเรื่องละ 1-2 แผ่น แล้วนำภาพที่ได้มาวิเคราะห์ ตามตารางการวิเคราะห์ผลงานการ์ตูนเรื่องยาวดังต่อไปนี้

1. ความจุดมุ่งหมาย

1.1 เพื่อเขียนการ์ตูนเรื่องยาวสำหรับผู้ใหญ่อ่านมากกว่าการ์ตูนสำหรับเด็ก ถึงแม้เรื่องที่น่าสนใจเขียนส่วนใหญ่ได้เค้าโครงเรื่องจากนิทานพื้นบ้าน นิทานชาดกก็ตาม แต่การเขียนการ์ตูนเรื่องยาวของเขาได้แทรกเหตุการณ์บ้านเมือง ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง คัดแปลงแก้ไขเนื้อเรื่องให้เข้ากับยุคสมัย เช่น

โกมินทร์ยินดีเห็นมีเพื่อน เธอเข้าไปเยือนหาซาไม เล่นควยคนซีพรรคชอสมัครสมาน
เกลดจะพอร่มรัฐบาลกันไซใหม่? กันเป็นมาหลายพรรคนักยกมือ ใครจะวากระสื่อตุ-
หุระไมไซ เป็นฝ่ายคานไทโง่ ยอมอคไซทำไม¹

มีบางเรื่องที่ประยูร จรรย์าวงษ์ เขียนขึ้นสำหรับเด็ก มักจะเป็นหนังสือภาพประกอบ

¹ประยูร จรรย์าวงษ์, "โกมินทร์," ไทยรัฐ (13 มีนาคม 2511): 11.

สำหรับเด็ก เช่น เรื่อง ขนบแป้งจี เขียนคำบรรยายโดยศาสตราจารย์แมนมาส ขวลิขิต ประยูร จรรยาวงษ์ เขียนภาพประกอบ นอกจากนี้ก็มีเรื่องนกขมิ้นน้อย ในวารสารชัยพฤกษ์ และนกขมิ้น หรือนกน้อยณจัญภัยในครุณสาร เขาเขียนทั้งเรื่องและภาพแต่เขียนไม่จบทั้งสองเรื่อง มีบางเรื่องที่เขาไ้กล่าวไว้ว่าเป็นเรื่องที่เขาเขียนสำหรับเด็กดัง เช่นในคำนำตอนเปิดเรื่อง ชมพลาวา

ขอถวายบังคมบรมบาท ้องคัมภีระมหาราชจอมสยาม เจริญพระราชนิพนธ์อันเกล้าเป็นเคา-
ความ เขียนภาพตามเพื่อให้เด็กไทยค ขอประทานบรมราชอนุญาต จอมราชยควยยิ้ม
ชมพลา มา----ช่วย----ให้หนู หนู ไ้เพ็ดลิดเพ็ดลิดแกเหนื่อย เมื่อยจากคร เปนเครื่องชู
ขึ้นใจในวัย---เยาว์ ภาพเรื่องชมพลาที่อ่าววาด ขอเด็กไทยทั้งชาติสุขสดีได้ สังชมพลา
มาเป็นเพื่อนเหมือนสังใจมานั่งไกลเลานิทาน---ให้หลาน--ฟัง¹

1.2 เพื่อล้อเลียนเสียดสีสังคม และการเมืองไทย กล่าวได้ว่าแทบทุกเรื่องของเขา
ล้อเลียนเสียดสีสังคมและการเมืองไทยได้อย่างคมคาย ยกเว้นแต่ เรื่องที่นำมาจากบทพระ-
ราชนิพนธ์ เรื่องเงาะป่า และชมพลา เช่น ตอนหนึ่งของเรื่องสุชน-มโนห์รา ที่ผู้เขียนได้วกเข้า
หากการเมืองและสังคม

อยู่ในป่าหน้าสะพานทั้งกายใจ ตัวอะไรต่อมิอะไรวิ่งไขว่ขวัก อยู่ในเมืองมีอะไรขาย-
พร้อมพรัก แคว้นนักเสนาประสาทวิฑูรย์คล้อย ยิงการเมืองของโลกมันโยกเยก มีนักเลง
เกมะเหกรรวนบอย ๆ ต่างชิงไหวชิงพริบกะปริบกะปรอย เราเลยพลอยเวียนหัวมันมัวตา²

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองและสังคมไทยหลัง "14 ตุลาคม 2516" มีหลายฝ่ายต่าง
ใช้สิทธิและเสรีภาพกันอย่างเกินขอบเขต เดินขบวนเรียกร้องต่าง ๆ ประยูร จรรยาวงษ์ ก็ได้
นำเข้ามาไว้ในการ์ตูนเรื่องยาว เรื่องนกกระจาย โดยดำเนินเรื่องว่า เปลี่ยนตัวพระเอกจากนาย
สุขเล็กเป็นพระเอกคนใหม่ ผลปรากฏว่า

ผู้ยากคนคู่อัด ฐิตเคืองใจ ยุคประชาธิปไตย ฐ ใครจะอด พระเอกหุ่นทุรามไม่งามงด
ทองประเทงใหม่ปลด ณ บัดนี้ ไมอาว! เราต้องการพระเอกคนใหม่ ไปพระเอกซิมกระทือ
ยังจีไม่เอา ไปตามนิสัยนักศึกษาอาชีพะพันเพื่องมาเร็ว สมัยนี้จะมาแสดงกันตามใจมันก็-

¹ประยูร จรรยาวงษ์, "ชมพลา," พิมพ์ไทย (10 มิถุนายน 2500): 14.

²ประยูร จรรยาวงษ์, "สุชน-มโนห์รา," พิมพ์ไทย (29 สิงหาคม 2503): 7.

มอมเมาประชาชนเท่านั้นซื่อสุจริต ไม่เอาไม่เอา ชวคเปล่านั้นก่อน เคียวหากการต่อ
รองไมบรรลุป่าหมาย-นาคู เปลี่ยนตัวสรรพสิทธิ์มานพเคียวนี้ละ เคียวเผานะ¹

1.3 เพื่อให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานแก่ผู้อ่านทั้งด้านภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง
เนื้อหาของเรื่อง เท่ากับเป็นการช่วยเผยแพร่นิทานพื้นบ้านของไทยรวมทั้งนิทานชาดกและบทพระ-
ราชนิพนธ์ และถ้อยคำสำนวน เสียดสีทั้งการเมืองและสังคม ใช้สำนวนโวหารตรงไปตรงมา
หรือสองแง่สองมุมแต่ไม่ถึงกับหยาบคายเป็นแต่เพียง "สัพปะคน" เท่านั้น ตามที่เขาได้เรียนรู้ให้
ผู้อ่านทราบเสมอ เช่น

จะกล่าวถึง ,เขาวนารี โฉมวิมาลา เธอเป็นภรรยาของเจ้าชาละวัน อายุนางเริ่มเฟิงหนู
ปีกุลาย แต่พอทองมือชายเคียบโตสบั้น เคียบโตเลยเตาโตงเตง เลยชานีชานาญการ
เก่งขึ้นทันควันเจ้ากุมภักดิ์ปรี้อเสียเชื่องมือ ชาละวัน²

หรือบทบาทการ เคลื่อนทัพของเหล่ายักษ์ในเรื่องศึกยักษ์ว่า

ชุมนุมจับกลุ่มกันเหวี่ยงกัมภักดิ์ทั้งพิงตุ จะโหมเข้าโจมตีไปต้อนหมุ่บนภูเขา เล่นงานวิมาน
สุวรรณ เขาจามจุยงควยุดทธา เจอใครอยู่ไวหนางจุงเขนขาไหแหลกราญ เทวีมิไซ-
นอย จงเลือกสรอยให้ชั้นบาน เราไรไคนำใจมาร นะตองการเหมือนูกับเรา กุฎหมาย
คือไอนี้ (ภาพยักษ์ชวชวาน) อายาชาที่กันนะเมา อยากบุกรุกเต็มเปาเอาเวยเจ้าเตรียม
เคลื่อนพล เอา เฮ³

2. คุณภาพ

2.1 มีลักษณะของการเคลื่อนไหวอย่างเด่นชัดไม่ว่าจะเป็นอากัปกริยาในลักษณะใดก็
ตาม ผู้วาดสามารถวาดได้สมจริงถึงแม้จะเป็นภาพการ์ตูนก็ตาม การเดิน การวิ่ง การยืน การ
ต่อสู้ และอื่น ๆ ให้ลักษณะของภาพที่ต่อเนื่องกัน ตัวการ์ตูนในระยะเริ่มแรกมีลักษณะเป็นการ์ตูน

¹ ประยูร จรรย์วามษ์, "นกกะจาบ," ไทยรัฐ (7 กุมภาพันธ์ 2518): 6; (8
กุมภาพันธ์ 2518): 6.

² ประยูร จรรย์วามษ์, "ไกรทองพงศา-หรือถ้าจินดาไค่น้ำ," พิมพ์ไทย (8
กุมภาพันธ์ 2490): 4.

³ ประยูร จรรย์วามษ์, "ศึกยักษ์," พิมพ์ไทย (19 มีนาคม 2500): 9.

จริง ๆ คือใบหน้ารูปร่างจะโยเยออกทางคานข้างบ้าง คานบนบ้าง คานกลางบ้าง เช่น แกมโย คางยาน พุงป่อง การเคลื่อนไหวก็จะเป็นไปตามบุคลิกลักษณะของตัวการ์ตูนนั้น ๆ สำหรับสัตว์ชนิดต่าง ๆ ส่วนใหญ่เขียนแบบสมจริง มิได้มีรูปร่างผิดแปลกไปจากรูปร่างที่เป็นจริง การเคลื่อนไหวของสัตว์ ผู้เขียนสามารถเขียนได้เหมือนธรรมชาติ ไม่ว่าภาพ คน สัตว์ คานหน้า คานหลัง หรือ คานข้าง ผู้เขียนได้วางลงในการ์ตูนเรื่องยาวของเขาทุกอิริยาบถ เพื่อให้เข้ากับเนื้อหาของข้อความ มิได้ให้เห็นแต่เฉพาะคานหน้าของตัวการ์ตูนอย่างเดียว นอกเหนือตัวการ์ตูนเคลื่อนไหวได้แล้ว สิ่งที่เคลื่อนไหวไม่ได้ เช่น สิ่งของต่าง ๆ ผู้เขียนวาดประกอบฉากบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ เพียงให้ผู้อ่านทราบว่า นั่นเป็นฉากในพระราชวัง หรือ ฉากป่าเขาลำเนาไพร ภูเขา

2.2 ภาพที่เขียนประยุกต์เข้ากับเหตุการณ์ในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ นับตั้งแต่การแต่งกายของตัวการ์ตูน ถ้าเป็นตัวเอกหรือตัวประกอบฝ่ายชาย คงการแต่งกายอย่างโบราณของไทย คือ เสื้อคอกลมแขนสั้น ตีกระดุมหน้า นุ่งกางเกงขาสั้นสามส่วนลายดอก ถ้าเป็นพระเจ้าแผ่นดินก็จะมีเครื่องประดับแพรพราว แต่ตัวเอกหรือตัวประกอบฝ่ายหญิง มักจะนุ่งน้อยห่มน้อย เสื้อคอคออกกับนุ่งผ้าแบบโจ้วชาตลอค ถ้าในเรื่องมีฉากสาว ๆ เล่นน้ำ ก็จะทำให้หญิงชุดบิกินี โจ้วส่วนสัตว์สวยงาม เพราะการ์ตูนฝ่ายหญิงของเขามักมีรูปร่างหน้าตาสวยงามโดยเฉพาะอย่างยิ่งนางเอก มิได้เขียนแบบการ์ตูน แต่พระเจ้าเอกมีลักษณะเป็นแบบตัวการ์ตูนคือ ลงพุง ตัวเตี้ย ลำสัน หน้าตาหล่อเหลากว่าตัวละครฝ่ายชายทั้งหมด ทางคานฉากที่ประกอบโดยเฉพาะฉากการรบจะมีการนำปืนกล รถถัง แบบที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน การรบแบบใช้อาวุธโบราณตามเนื้อเรื่องเดิมไม่ค่อยปรากฏยกเว้นแต่หกลีแข้งไม้ไค้จริง ๆ จึงจะใช้อาวุธแบบโบราณ และฉากท้องพระโรงมักจะให้พระเจ้าแผ่นดินประทับบนเก้าอี้โซฟาแทนประทับบนบัลลังก์

2.3 หลีกเลียงลักษณะภาพความโหดร้ายและอนาจาร ฉากการรบชิงบ้านชิงเมือง หรือชิงตัวนางเอก มักจะใช้นปืนกล รถถัง เข้าสู้รบกัน จะใช้มีดดาบหรือพระขรรค์บ้างเป็นบางครั้ง เพื่อมิให้เสียเค้าโครงเรื่องเดิม ประยูร จรรยาวัณษ์ วาดภาพการต่อสู้ชวนให้ดูตื่นเต้น แต่ไม่หวาดเสียวกลับสนุกสนาน เช่น มีการต่อวาทันระหว่างตัวการ์ตูนบ้าง หรือ การขอพักเหนื่อยบ้าง หรือ ตัวการ์ตูนที่ตายลุกขึ้นเดินเข้าโรงไป หรือฉากการสังหารชีวิตโดยการตัดศีรษะก็-

จากเรื่อง "โครงทอง" ในหนังสือพิมพ์ไทย

ก็ใช้ข้อความบรรยายแทน เช่น เรื่องลักษณะวงศ์ ตอน พระนางทิพยเกษร ปลอมตัวเป็น
พราหมณ์ถูกเล่ห์กลของนางยี่สุนยุให้ พระลักษณะวงศ์ สั่งให้ราชมัลลคีรีระพระนางทิพยเกษร
ในร่างของพราหมณ์ ผู้เขียนวาดเป็นภาพราชมัลลคีรีระรำรำคาบ กำลังจะพันศีรษะและใช้
บรรยายความว่าคคีรีระนางไปแล้ว แต่ภาพจะไม่แสดงศีรษะขาด

คาบหนึ่งรำล่อป้อไปมา โลกถลาเรียงเล่นให้เห็นซัน เหยียงคาบเดียว เสียหัวใจ แต่
ไม่พัน เห็นหันเปลี่ยนหาหนามิ่งทิ้ง ถอยมาออกท้าวถามทำนอง เริงล่าพองกาวกระโคค
โลกฝั่งฝั่ง สักครุปราคเขาฟาดพันนาพรันพริง คนควาย! หงายตึ่งไปตามกัน พอคาบหนึ่ง
พันเดียวแล้วเหลียวกลับ คาบสองทองขยับกระซิบมัน กายก่ายากำหมัดเกร็งกักพัน โถม
ถลันมาทางหลังไมรั้งรอ¹

บทอัศจรรย์ต่าง ๆ จะใช้สัญลักษณ์เหตุการณ์ตามธรรมชาติเข้ามาใส่ดั่งที่นิยมกระทำ
กัน เช่น ฝนตก พายุร้อง พายุฝน ลมพายุหมุน หรือ ใช้สัญลักษณ์ตามความเป็นจริง การปิดประตู
ลงกลอน เช่น เรื่องจันทะโครบ การค้นเรื่องยาวเรื่องแรกของเขาซึ่งขณะที่เขียนในปี 2481 นั้น
อายุเขาได้ 23 ปีเท่านั้น ความที่กำลังหนุ่มเขาจึงเขียนบทอัศจรรย์ได้อย่างสนุกสนาน ดังตัว-
อย่างตอนที่ จันทะโครบ เปิดฉะอบพบนางโมรา เกิดความรักใคร่ไฉนางโมรา เป็นภรรยา

อัศจรรย์ครั้นครั้นไปทิ้งป่า พุสุธาแหบจะพังคังสนั่น
ทั้งเสื่อสิ่งหลังกางพัลวัล ปู่จาวตัวสัน กัดัวบัลลัดย
พายุหุ่ยุด ฝนพุกกรุดลงมา จาวปางออกอุแหบตุ้มย
ไมรูว่าเหตุเกิดเพราะอะไร? ผู้เขียนรูแตงใจไมพุดเคย²

และตอนที่จันทะโครบ ไฉนางมูจลินทร์ เป็นภรรยา ประยูร จรรยาวงษ์ ได้ใช้สัญลักษณ์ฟ้า
แลบ พายุร้อง พายุหมุน ทั้งเทวดา สิ่งสรวาสัตว์วนวายไปหมด

อัศจรรย์บันกาลสะท้านโลก สู่ลาศันกรรโฆกโยกขุนเขา
โคนไมไลในคองลงไมเบา ปู่จาวปู่เขาอลูเวง
สวนคร้ว อัมรินทร์ ก็พังครืน เบ็ดโก่แตกคีน
โองเจง มะเขือ ผักแพง แกวงโองเตง โคลงเคลง

¹ประยูร จรรยาวงษ์, "ลักษณะวงศ์," สยามรัฐ (29 ตุลาคม 2511): 14.

²ประยูร จรรยาวงษ์, จันทะโครบ (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์, 2483),

ไปทั่วทั้งชั้นฟ้า อัมรินทร์นั่งกตกพระทัย ฮ้า!
"อ้อ! โอมาพวกนี้ยังนี่เอง!"¹

3. ค่านลักษณะการประพันธ์

3.1 นำรูปแบบและกลวิธีที่กรุ่นก่อนเคยใช้และเป็นที่ยอมรับของผู้อ่านมาแล้วมาใช้ในการแต่ง แต่ดัดแปลงลักษณะการใช้โดยคำสำนวนภาษาให้เข้ากับยุคสมัยนั้น ๆ มิได้ใช้กฎเกณฑ์ที่เป็นระเบียบบังคับอย่างฉันทลักษณ์แบบถูกต้องทุกประการ ประยुर จรรยาวัณษ์ นิยมใช้สำนวนคล้องจองกันมักเป็นกลอนแปด หรือบทละครร้องตามแบบฉบับลิเก มีบางเรื่องเหมือนกันที่ผู้เขียนพยายามรักษารูปแบบฉันทลักษณ์เดิมของเรื่อง เช่น เรื่องอิธราช ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในคำนำตอนเริ่มเรื่องว่า

อิธราช เป็นนิทานเกร็ดความตอนหนึ่งในรามยณ (รามเกียรติ์) ในอุตรกัณฑ์ ซึ่งพระยาศรีสุนทรโวหาร (ต้น สาลักษณ์) โคดกเอาเนื้อความประพันธ์ ขึ้นฉันทในรัชสมัยลน-เกล้าฯ รัชกาลที่ 6²

ประยुर จรรยาวัณษ์ จึงได้แต่งขึ้นเป็นฉันท เรื่องแรกและเรื่องเดียวเท่านั้นที่เขาเขียนเป็นฉันทดังในตอนเริ่มเรื่อง

ฉันท //

๑ เรื่องเรื่ออรุณริน ฃภพพื้นพนมไพร มานมิตหมื่นใน
วนชฎจรัลพลัน

๒ ทอแสงยสานทาบ เมรุราบพนารัน เพริศแพรวพิไลพรหม
พิศเพียบภิรมยชม

๓ บงมูมบาบาน รสชานระรินฉม ฃมรหมื่นแมลงรม
ยะระราระเริงใจ

๔ พิทกถาดลาโอบ แฉลบโฉบฉลบใจน เริงร้องกะก้องไพร
สุรศัพทจำเรียงเรียง

๕ วังเวงวิเวกวหวาน คุจชานฉสานเสียง เนินไพรไศลเพียง
กะสถานพิมานเมือง

¹ เรื่องเดียวกัน, 2: 21.

² ประยुर จรรยาวัณษ์, "อิธราช," สยามนิกร (15 สิงหาคม 2489): 4-5.

๑ มวลมิกณมันหมี คชสีห์ก้นองเนือง คลาคล้าและชำเลื่องวนชมพนมจร
ชำเลื่องวนชมพนมจร

๒ เบื้องนั้นก็พลันก้อง รนทองที่ข่มพร ระวังไพโรคระไลวอน
ระอรอนระงมเสียง¹

เรื่องพระมะเหลเถไถ ที่ผู้อ่านวรรณคดีไทยส่วนใหญ่นิยมชมชอบในการใช้ภาษาที่ให้ความขบขันได้อย่างดี ซึ่งเป็นบทละคร แต่งโดย "คุณสุวรรณ" ประยูร จรรย์วาทย์ ก็ได้นำชื่อพระมะเหลเถไถ มาเป็นตัวละคร แต่เนื้อเรื่องเปลี่ยนไปตามแบบฉบับของเขา คือ กระทบล้อเลียน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ของเมืองไทย ส่วนวันที่ใช้แต่งเป็นภาษาบ้างไม่เป็นภาษาบ้างปะปนกันไปตั้งแต่ต้นจนจบ แต่อ่านก็เข้าใจได้ตลอดเรื่อง เช่น

พระเพลิงชมทองถนนมะหลนุฎา รดฟ้าจ่อแจแซสับสน
คูเบ็บบุเสียดเย็บคยัคชัคกันจน ทองถนนทันควยรดยศเย็บคยัค
ทองถนนปนทะเลลูกะปุกะปุะ เกลื้อนเซหะแหะเหนอะ
เบรอะเปรอะจัค เทศบาลไ่วหนุหนุณเต็มพัด คนกวาดปัดกวาดไม้พื้นมันมากมาย
พระเพลิงชมกุมหมาเนาเนาในคลอง พระเพลิงมองเล่นตมหลนเหลือหลาย
ซีเรื้อนชุกฐั่งนั่งสลอนนอนเรียงราย พระหนอชายชมเพลินเจริญตา²

การดูเรื่องยาวที่เป็นความคิดริเริ่มของเขาและประสบความสำเร็จคือ การนำการ์ตูนเรื่องยาว แสดงในรูปของ การ์ตูนลิเก นับว่าเป็นรูปแบบและกลวิธีการเขียนของเขาที่ยังไม่มีใครทำมาก่อน และยังไม่ปรากฏว่ามีนักเขียนการ์ตูนเรื่องยาวคนใดได้เขียนเป็นการ์ตูนลิเกขึ้นบ้าง

การดำเนินเรื่อง การ์ตูนลิเกของเขาได้สร้างแบบอย่างเหมือนผู้อ่านกำลังนั่งดูลิเกจริง ๆ นับตั้งแต่เริ่มเรื่องมีการออกแขก เช่น

ฮักชา! เตากระกินนา พอไคกลินสุรา นึกอยาก
ขึ้นมาทันที่³

¹ประยูร จรรย์วาทย์, "อิสรราช," สยามนิกร (15 สิงหาคม 2489): 4-5.

²ประยูร จรรย์วาทย์, "มะเหลเถไถ," พิมพ์ไทย (10 พฤศจิกายน 2495): 5.

³ประยูร จรรย์วาทย์, จันทะโครบ (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์การ, 2483),

อัคชา อัคณา อัคชา ฮา เพลงวัง ก้า ซอกนยา
 คุกที่¹

การแสดงลิเก ผู้ที่เคยติดตามคูลิเกะจะพบว่า ทุกครั้งที่มีการแสดงลิเกในแต่ละวันจะมีการออกแขก แล้วจึงเริ่มแสดง ก่อนเปิดฉากจะมีตัวแสดงออกมาประกาศให้ทราบล่วงหน้าก่อนว่าวันนี้แสดงตอนไหน พร้อมกับโฆษณาสรรพคุณของตัวแสดงแต่ละตัว เช่น

เรียนให้พระเคหพระคุณทราบวา คีนนี้ นายซุชเล็ก จะได้แสดงบทรัก
 อยางเผ็ดร้อนรุนแรงยิ่งนักกอยาลืม ๆๆ ไชโย²

วันพรุ่งนี้จะกล่าวถึงนางยักษ์ นางยักษ์จะทำอะไรกับจันทะโครบข้าง
 ขอพระเคหพระคุณอย่าไคพลาด³

ออกแขกโดยนำเพลงปลุกใจมาร้อง เช่น

ซุชเล็ก ซาคิซาบาย อาวว้ายลาญตำรวจท้าย ชูขุขประขามายวาทลนญ
 พลีชีวิตควยควงจิตสคสาย หะราวอยุนาย ประชาอุณจายทจร-กัล
 เอ้า ซาคิซาบายโครม ๆๆ

ลุงเผือก เอ้า! พอมหาจำเวิญ นันุเปเนอะไรไปแล้ว ก่อนออกฉากกระตุกฉากโครม ๆ
 ร้องเพลงตำรวจตำรวา พอเปเนอาราย ปายหา

ซุชเล็ก ก็ก่อนจะออกโรงมันต้องมีคาถาปลุกเนื้อปลุกตัวกันมั่งซี้ลุง ม่ายงั้นใจคอมันก็จะ
 ไมพิต แสดงไม่ถึงใจพระเคหพระคุณ

เอ้า เลือคนาวี เพื่อหาย ราวทหุรเวือรักชาติ

ลุงเผือก ซะซา มันปลุกใจของมันกราวรุก ทองคาถาเสี่ยสามทัพสี่ทัพไปเลยเ้า
 เอ้าเขาไปไอเสื่อออกรี่ยัง

ซุชเล็ก หาย ๆๆๆๆ จาหมาย ซายโย หาย ๆๆๆๆ จาหมาย ซายโย

ลุงเผือก ออกที่เถอะ โอย-ปวกหัวจริงเวย มันปลุกใจของมันเอง
 จนูใจลุงเผือกพิต เต็มที่แลว เคียวพิคฮิม ใจเจายังโง ทองปลุกน่านักละ
 เวย⁴

¹ เรื่องเดียวกัน, 2: 1.

² เรื่องเดียวกัน, 2: 13.

³ เรื่องเดียวกัน, 3: 27.

⁴ ประยูร จรรยาวงษ์, "โกมินทร์," ไทยรัฐ (16 กุมภาพันธ์ 2511): 11.

การออกแขกแบบชี้แจงท่านผู้ชม เช่น

สุวิศักดิ์กระวี พระเชษฐพระคุณ คุณแม่ คุณน้า คุณย่า คุณยาย
 หามเว แฉงลอย ทุกทลาคะรีบ เกลาถูระดมยอคชายนายสุขเล็ก
 ไคน้ำคณูมาเบิดูแสดง ยี่เกโรงใหญ่ ซินที่วิกชอยวรพุงศ์ นีนะครีบ
 โปรคคูปายวิกโทคีนะคะรีบ ซอยนี้ ร.ร. เยอะเสี่ยควย ออย่าเขาวิกคินะคะรีบ
 การแสดงของคณะยอคชายนายสุขเล็ก ฉอันคับตอไปนี้
 คณะจะไคแสดงลิเก สาเหตุที่คณะทวนกลับมากแสดงลิเก อย่างขนานคังเคิมอีก
 ก็เพราะเหตุว่า นั้วันการแสดงลิเกจะนอยลงไปคะรีบ ขอเชิญทานทัศนาคูชมไคแล้วคะรีบ¹

การกูนเรื่องยาวที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ค้านบนของแผนการกูนเนื้อเรื่องจะเป็นป้ายชื่อ
 เรื่อง ชื่อผู้กำกับการแสดง มักใช้ว่าประยูร จรรยาวงษ์ และเนื้อเรื่องโดยย่อไว้เสมอ เพื่อผู้
 อ่านจะได้ทราบเค้าโครงโดยย่อ และแนวทางการแสดงของเรื่องนั้น ๆ โดยสังเขป เช่น

จันทะโครบ จับตอน จันทะโครบลาพระอาจารย์ กลับบ้านกลับเมือง ระหว่างทาง
 กลางป่า จันทะโครบ เป็ดพะอบพบนางโมราไปจนถึงนางโมราสงพระขรรค์ให้โจรไพร
 จนกระทั่งนางโมราถูกสาป รายนามผู้แสดง 1. นายเสนห์ 2. นายสุข(เล็ก)
 3. นายสุข(ใหญ่) 4. นายบุญมาก พระเชษฐพระคุณอย่าลืม!!!!²

จ้าวชายควาวิ หรือ ราชนิในกลองศึก จับตั้งแต่แม่เสือกักกินแม่วัวแล้วลูกเสือกั้นใจ
 กัดนมแม่เสือกตาย ไปจนถึงพระฤาษีทำพิธีชุบลูกเสือกับลูกวัวใหญ่กลายเป็นคน³

ไกรทองพงศา หรือถ้าจินดาไค่น้ำ จับตอนชาละวันคาวเอานางตะเกาทองไปเศรษฐี
 พิจิตร ประกาศไหรางวัลจับไปจนถึงไกรทองรับอาสา⁴

ไชยสุริยาคนเมือง การกูนสำหรับผู้หลักและผู้ใหญ่ สมัยประชาธิปไตยทัตถึง จับตั้ง
 แดพระไชยสุริยากับทานผู้หญิงเป็นนมเหยี่ กลับมาครองภาราสาวัดที่อีกครึ่งหนึ่ง ลงมือ-

¹ประยูร จรรยาวงษ์, "โกมินทร์," ไทยรัฐ (16 กุมภาพันธ์ 2511): 11.

²ประยูร จรรยาวงษ์, "จันทะโครบ," สุภาพบุรุษ (21 มีนาคม 2482): 4.

³ประยูร จรรยาวงษ์, "จ้าวชายควาวิหรือราชนิในกลองศึก," พิมพ์ไทย (9 ตุลาคม 2493): 4.

⁴ประยูร จรรยาวงษ์, "ไกรทองพงศาหรือถ้าจินดาไค่น้ำ," พิมพ์ไทย (3 มกราคม 2490): 4.

กวาดบ้านกวาดเมืองกันเป่นการใหญ่ เห็นอะไร เป็อนก็เอาเลือกมาล้าง¹

ยายกะตาชาวไต นิทานพื้นบ้านคณะยอชายนายสุขเล็ก เสนอนิยายปรัมปราของแต่ละจังหวัดเรื่องที่ 1 "ยายกะตาชาวไต" นิยายจากจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 โครงเรื่อง (Plot) โครงเรื่องส่วนใหญ่ ประยูร จรรยาวงษ์ นำมาจากนิทานไทยที่มีมานานแล้ว มาเขียนเป็นการ์ตูน แล้วเขียนคำบรรยายใหม่ในแบบกลอนแปดหรือลิเกดังที่ได้วิเคราะห์แล้วในข้อ 3.1 โครงเรื่องส่วนใหญ่ของนิทานและบทละครไทย มักลงรอยเคียงกันคือ เป็นเรื่องครอบครัวเริ่มด้วยการกล่าวถึงวงศ์ตระกูล บิดา มารดา ที่พ้นวัยการต่อสู้ของชีวิตแล้ว ต่อไปเป็นฉากชีวิตของบุตร ซึ่งเป็นตัวเอก ผู้แต่งจะสร้างปัญหาขึ้นกับตัวเอก เช่น ให้ต้องเดินทางไปศึกษาเล่าเรียน เดินทางไปประพาสป่า หรือมีเหตุที่ก่อให้เกิดความเคียดแค้น อลหม่านไปทั่วเมือง ประชาชนต่างอพยพหลบภัยเข้าไปในป่ากลายเป็นเมืองร้าง หรือถูกเศรษฐีถูกจับตัวไป หรือการถูกขบไล้ด้วยเหตุที่มีผู้มีใจอิจฉาริษยา ทว่าเสน่ห์เล่ห์กลให้หลงรัก ซึ่งเรื่องเหล่านี้มีมากในนิทานหรือบทละครของไทย หรือการสร้างปัญหาแบบให้ตัวเอกมีรูปร่างลักษณะผิดแปลกไปจากมนุษย์ธรรมดาทั่วไป และการดำเนินเรื่องต่อมาจะขยายปัญหามากขึ้นให้ต้องเดินทางไปผจญเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่น พบโจร ถูกมนต์ของเสน่ห์ การสู้รบชิงบ้านเมือง ซึ่งตัวนางเอก การตกระกำลำบากต่าง ๆ นานา เป็นต้น ต่อไปถึงจุดสำคัญของเรื่อง (Climax) ตัวเอกจะแก้ปัญหาสำคัญที่สุดได้สำเร็จ ส่วนมากเป็นชัยชนะในการรบครั้งสำคัญที่สุด หรือสามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นต้น หลังจากถึงจุดสำคัญของเรื่องแล้ว อาจจะดำเนินเรื่องต่อไปอีกเล็กน้อย เช่น การกลับคืนสู่บ้านเมือง ผู้ที่ผิดใจกันก็จะกลับเข้าใจกันหาตัวคนผิดได้สำนึกผิดให้อภัยกัน บ้านเมืองก็สงบสุขร่มเย็น ดังนั้นโครงเรื่องส่วนใหญ่จึงเป็นการจบแบบมีความสุข ซึ่งประยูร จรรยาวงษ์ก็ชอบให้การจบเรื่องแบบมีความสุข มีบางเรื่องของนิทานไทยที่การจบแบบตายจากกันไปโดยที่อีกฝ่ายหนึ่งก็มีของวิเศษชุบชีวิตได้ เขาจึงเห็นว่าไม่สมเหตุสมผล ดังนั้นประยูร จรรยาวงษ์ ได้เปลี่ยนเค้าโครงเรื่องใหม่ เช่น เรื่อง พระรถ-เมรี เมื่อพระรถหนี นางเมรีพร้อมด้วยของวิเศษจากนางไป นางเมรีก็อกแตกตาย ประยูร จรรยาวงษ์ จึงเขียนเพิ่มเติมให้พระรถกลับมาชุบชีวิตนางเมรีได้ ซึ่งเป็นการจบแบบมีความสุข เว้นไว้แต่เรื่องที่น่าเค้าโครงจากบทพระราช-

¹ประยูร จรรยาวงษ์, "ยายกะตาชาวไต," ไทยรัฐ (3 มกราคม 2519): 11.

นิพนธ์ การจบของเรื่องจะคงเดิมไว้ตามเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ประยูร จรรย์วรรณ ได้นำโครงเรื่องทางประวัติศาสตร์ไทย สมัยกรุงศรีอยุธยาเริ่มเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 ซึ่งเรื่องนี้เขาเขียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเทอคพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นเรื่องล่าสุดที่เขาเขียนขึ้นในช่วง พ.ศ. 2519-2520 คือเรื่อง วีระบุรุษหนองสาหร่าย

3.3 การกำหนดเหตุการณ์ (Event) คือเหตุที่ทำให้โครงเรื่องดำเนินไปสู่ขั้นตอนต่าง ๆ เช่น หลงเสน่ห์หม่อมมอม ปลอมร่างเป็นชาย การฉลัดพรากจากบ้านเมือง ความโง่เขลาของเจ้าเมืองผู้มีภรรยามาก ความเก่งกาจสามารถของตัวเอกด้วยเวทย์มนต์ที่ใคร่เรียนมา การช่วยเหลือจากเทพยดาบนสวรรค์ ญาติต่าง ๆ สำหรับนิทานชาดก เหตุการณ์ที่สำคัญ เช่น การเสียสละสิ่งอันเป็นที่รักยิ่ง บุตรภรรยา หรือ การเสียสละชีวิตของตน

3.4 การสร้างตัวละคร (Character) นิทานพื้นบ้านหรือบทละครของไทย ผู้แต่งนิยามสร้างตัวละครตามแบบสืบกันมาจนผู้อ่านสามารถจำแนกประเภทของตัวละครได้อย่างง่ายดายเกือบไม่ต้องเสียเวลาพรรณนาอุปนิสัยและความประพฤติ เช่น พระฤๅษี เจ้าชาย เจ้าหญิง เทวดา ทา ยาย และสัตว์แสนรู้ ตัวละครเหล่านี้เป็นฝ่ายดี ส่วนมารดาเลี้ยง ยักษ์ สัตว์ดุร้าย เสนาบดีเจ้าเล่ห์ พี่เลี้ยงใจริษยา มักเป็นตัวละครฝ่ายร้าย นอกจากนั้นยังมีลักษณะเฉพาะของตัวละครอีก เช่น ตัวเอกฝ่ายหญิงเป็นลูกคนสุดท้อง พี่เลี้ยงพระเอกเป็นคนฉลาดและมักตลก ยักษ์รูปร่างใหญ่โต มุทะลุ และถ้าเป็นยักษ์เพศหญิงมักจะปลอมแปลงตัวเป็นนางเอก พระฤๅษีผู้ถ่ายทอดศิลปศาสตร์วิทยาคมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยชุบชีวิต เป็นต้น สำหรับตัวละครในการ์ตูนเรื่องยาวของประยูร จรรย์วรรณ เขาสร้างขึ้นจากจินตนาการ และจากเพื่อนร่วมงานหนังสือพิมพ์ ตัวละครที่สร้างจากจินตนาการ ก็มี สุขเล็ก แม่จิว ลุงเผือก โดยเฉพาะสุขเล็กเป็นตัวการ์ตูนเอกของเขา ที่เกิดขึ้นจากความคิดจะสร้างตัวพระเอกในเรื่อง จันทะโครบ สุขเล็กในสมัยเริ่มแรกกับปัจจุบัน ต่างกันบ้างเล็กน้อยคือ สุขเล็กในระยะเริ่มแรกราว ๆ ปี 2481 มีใบหน้ารูปไข่ จมูกใหญ่ยาว ตาโต ปากเป็นรูปกระจับกวาง และจะเขียนคำว่าสุขแล้ววงเล็บไว้ว่า (เล็ก) เป็นสุข(เล็ก) ตามแบบอิเกสสมัยก่อนที่จะวงเล็บไว้ให้ผู้ชมทราบว่า เป็นคณะใด เพราะบางครั้งชื่ออาจซ้ำกัน หลังจากที่เขียนภาพสุขเล็ก ซ้ำ ๆ มากขึ้น ทำให้จับตำแหน่งของภาพ ดังนั้นสุขเล็กในระยะต่อมาจึงมีใบหน้ากลม ตาโต จมูก ปาก ใต้ส่วนสวยงาม รูปร่างสุขเล็กไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง

จากเดิมเท่าไร คือ ตัวเตี้ย ลงพุงเล็กน้อย สวมเสื้อคอกลม บุนแกงเกงลายดอกไม้ คาคอมบัก
ขนนก สวมรองเท้าหนังคู่โต ลุงเผือก เป็นตัวละครที่ประจบร จรรยาวัณม์ จินตนาการขึ้นมาคอย
ดูแลตัวละครต่าง ๆ ที่จะออกแสดงคล้ายกับผู้กำกับ และมักจะเป็นตัวร้องออกแขกในเวลาเริ่ม
แสดง และตัวละครแม่จิว ตัวแทนของผู้ชม เป็นหญิงวัยกลางคนราว ๆ 40 ปี ผอม สูง คอย
ติดตามการแสดงของสุขเล็ก มักมีพวงมาลัย บางครั้งผูกแขนไปมอบให้สุขเล็กเสมอ ๆ

ส่วนตัวละครที่เขาสร้างมาจากเพื่อนร่วมงานหนังสือพิมพ์ คือ น้ำเงิน จาก ปลาเงิน
กนิษฐานนท์ (เสียชีวิตแล้ว) ซึ่งเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน แต่ที่เรียกว่า น้ำเงิน เพราะเรียกตาม
ภาษาถิ่นที่มักจะใช้เรียก... พี่ น้ำ ลุง เป็นต้น ส่วนตัวละครที่มักเป็นผู้ร้ายคือ นายเพิ่มหรือ
เรียกว่าอันซเพิ่ม ซึ่งประจบร จรรยาวัณม์ สร้างจากเด็กชายถ่าน และแจวเรือจ้าง เมื่อครั้งที่
เขาอยู่กับยายที่ข้างวัดส้มเกลี้ยง (วัดราชผาติการามในปัจจุบัน) ถ้าตัวละครเป็นฝ่ายหญิง เช่น
นางเอก จะมีหน้าตาสวยงาม รูปร่างสูงโปร่ง รวมทั้งนางอิจฉาก็จะมีรูปร่างสวยงามเช่นเดียว
กันยกเว้นแต่ในโครงเรื่องจะมีหน้าตาน่าเกลียด ดังนั้น สุขเล็กมักจะมีรูปร่างเตี้ยกว่า นางเอก
เสมอ ทั้งนี้เพราะเขาสร้างสุขเล็กให้มีลักษณะเป็นตัวการ์ตูนนั่นเอง

3.5 การสร้างฉาก(setting) ฉากในนิทาน บทละคร ของไทยก็มีพระราชวัง
สวน ป่าไม้ ภูเขา ทองนา หนองน้ำ ฉากของประจบร จรรยาวัณม์ นั้นวาดพอเป็นเค้าให้ทราบ
เท่านั้น เนื่องจากเป็นภาพลักษณะการ์ตูนไม่ใช่ภาพจิตร รายละเอียดจะเน้นที่ภาพการ์ตูนสิ่งมี
ชีวิตมากกว่า สิ่งไม่มีชีวิต แต่เมื่อเปลี่ยนฉากใหม่ เช่น จากฉากในป่าเขาลำเนาไพร เปลี่ยน
ไปเป็นพระราชวัง ก็จะบรรยายด้วยถ้อยคำสำนวน เช่น

ดู บัญจาจนครทอนทิศเหนือ เป็นถิ่นเลื้อ หมี่ กวาง วางข้าง สมเสร็จ บางตอนเป็น
ทุ่งหญ้าป่าทอนเคล็ดไม้เบ็คเคล็ด แนนอนันต์เหลือพรธมา บางแห่งเป็นโชคเงินเงินไสล
มากไม้ใหญ่ยืนเคนเป็นสง่า มีลุ่มธารธารานขึ้นฉาน้ำเขาจะมา อยู่ชุกชุกทั้งปีก็เหลือเกิน
ยังมีพรวนชานาญไพรใหญ่ผืนหนึ่ง อายุเพิ่งเริ่มตนคนสรร เสริฐ มือแมนจริงยิ่งคลอง
ขอบของเคิน ตามโชคเงินเซตป่าทั้งตาวี

ชื่อปณทริก พลิกศพลือมาเหลือหลาย บะตุตาม แทบตามตัวไอนี้
รอยกะทิงโหนโทโตเต็มทีเจ้าลูกเขาแล้วซี ไม่ยกหัน

มันเล่นเคินเพลินเปลือเคาเถิดเจ้าล่อ ยังงี้ก็แย้ชีหว่าแข่งชาลัน เอ็นน้องยานคลาน-

คามมาสามวัน ข้าวปลามันไม่ตองหุงยุ่ง เหมือนตุ¹

หรือการเปลี่ยนจากใหม่ เช่น

ขอย่นหลังยังธานีอันสมบุรณ์ ครั้งนั้นมันอาครุ ทุกสิ่ง
สูญเสียมสูญหาย

น้ำปายปาล้าง ทุกสิ่งสร้างเสียมากมาย นางมลมวิ
ควายท่างลุมตายมากมายเหลือ

บ้านของคลองเล็กใหญ่ พลอยรับภัยถึงลอยเรือ
นาชาวทั้งนาเกลือ เคยเหลือเพื่อ กลายรางรา

ชาวเมืองเล็กเรื่องรุน ไร่นาทุ่งกันหนักหนา เจ็บไข้ไม่มียาคน
ถนหนาสาหัสจัง²

จะกล่าวถึงสองนาคา ทัพเป็นไฟ พิทักษ์ความปลอดภัย
นางพญา นังยามนอนยาม อยู่ปากถ้ำ ไม่ยอมให้ใครรุกราน
ดูำคณา สองตัวหอยเหงา แสนจะเปล้าใจ ก็ไคแตกินไฟ
มาเวลาเสร็จแล้วเอนหลังอิง พิงภูษา³

3.6 การพรรณนา หรือ การแทรกข้อความบางตอนในเนื้อเรื่อง เพื่อขยายเรื่องให้
สนุกสนานเข้มข้น ก็นใจผู้อ่าน ใค้แก่

3.6.1 การแทรกเหตุการณ์การ เมืองและสังคมในขณะนั้นมีเหตุการณ์อะไรที่น่าสน
ใจบ้าง การทุจริต คอร์รัปชัน กินสินบน เล่ห์เหลี่ยมกลโกง ของพ่อค้า และข้าราชการทุจริตบาง
คน หรือ การวางตัวออกอำนาจยศฐาต่าง ๆ เช่น

ปางองค์ผู้ทรงศรี พระภูมิพระราชา จ้าวชีวิตหรือว่าจอมมุขตรีย์
องค์พรหมทัต เลิศลักษณ์ ราชการบ้านเมืองไม่ชอบทำ ตั้งแต่เขาจนคำว่าแต่สุธา
ยิงครอบครวับานเมืองมันก็ยิงรุก ไม่ฉีกกับวังนทหรือกัวังกา เลียงสัตว์สวนครวั
เก็บผักเอากลางป่า พวกเจาหนีรุงรังทั้งพารา

¹ประยูร จรรยาวัณษ์, "สุชน-มโนห์รา," พิมพ์ไทย (27 สิงหาคม 2503): 7.

²ประยูร จรรยาวัณษ์, "ไชยเชษฐ," สยามนิกร (5 กุมภาพันธ์ 2493): 5.

³ประยูร จรรยาวัณษ์, จันทร์โคจร (พระนคร: สำนักงานนายเมตตา, 2484), 2: 4.

นามกรของข้าพเจ้าชื่อว่า เอมเปอร เรอพรหมทัต
 ครอบครองกรุงพรหมทัตมานานชุก เธอ! วันนี้แสนจะรอนใจนัก
 ไอรายไหนจะมากวนใจกูอีกก็ไม่รู

"มีคนต้องการเขาเผ่าพะยะคะ"

หา! เอานามบัตรของมันมาดูก่อน แหกหรือไทยวะ หนวดแยะไม้?"¹

เสวยเสร์จจะเสร์จันผายมาจ่ายูทรัพย์ สิบบาทคัมพูกัน โปรคจับจ่าย
 หนอกษัตริย์มเหสเถโตโหเอียงอุย เอะ ในปายูเขียนไวว่า หาสิบทพย

จริงชูงานที่วาชามละหาสิบ แดชวมเปลาชอนสูงสิบ ตั้งปะกัน
 นัษชามเปลาที่ตั้งชุงเถอะคัษ ขอคิคันบเขาควย จายควยกัน
 สองตัวนี้ถาจะมาจากปากง กุงนงงเงอะใหญ่โกสบัน ไมรูเรื่องในเมืองกรุง
 นุงนังกัน พัลวันพัลเถอะเปไป เกือบไมพอจายเนะพระองค์
 รับนับทรัพย์สงไหไปรูแล้ว เกลอแกวไหนไบรับทรัพย์

บุโร ไบรับหยากไตจายมาอีกเถคอโยโยจะบิต
 แสตมปไทโกไปเลขนาย²

จะกล่าวถึงพระอินทร์ กำลังตอนสบายใจ ทรงอ่านข่าวพิมพ์ไทย เรื่องข่าวใน
 อรอยตี ฉลามชาวฉลามคำ ฉาตกรรมฉลาณชีวี ชาวคนทั้งจนมี ใครปลนจิสตั้งค์ใคร

ใครเอาเรือบินหลวงซึ่งจนควงสวนไป ไมเขานอกไมออกใน บอกลาไปละ-
 เอียดตี บอกราวคานอียิปต์ ไมงุงจับคานังการี คนจนหรือคนมีก็คนนี้เหมือนกัน

ไมเทิคจนคาคกรวย ทั้งไมชวยไทแตกกัน ไมชวยไหบับคัน แบงคายกันกอวนวาย
 คนเราที่เกิดมา ควรมุงหนาทำใจกาย เพื่อให้ใคร ๆ สบายอุทิสกายไหหลังคุม

บำเพ็ญประโยชน์กันควยจิตมันหมันสะสม ความดีที่ควรชม ควยอารมณที่ออนโยน
 ไมเห็นแก่ตัวเอง จนใครเกรงเสเหมือนใจ³

เพราะพวกเจ้าเหล่านี้ ที่ไม่มีความอายชาติทั้งชาติ ถึงหลายเพราะความหยากไต
 ของเจ้า อันตำแหน่งที่มีเกาอื่ทุกตัว แมนนังสุจริตไมเมามัว ไมคองเทียวชอทานูเขา
 เขารูว่าใครคืคองเอาเกาอื่มาเชิฟ เจามันจองจะเป็ป จึงเทียววิงเคสียวิงเคลา
 เมาเหล่าเมากันชา ยังไมเทาบาอานาจ กลัวจะไมไค ดินพราด ๆ เลวถึงขนาดณะเจ้า
 ลงหมคอายก็เหลือทน-นะ-คนเรา⁴

¹ เรื่องเดียวกัน, 3: 40.

² ประยูร จรรยาวัณ, "พระมะเหลเถโต," พิมพ์ไทย (7 พฤศจิกายน 2495): 5.

³ ประยูร จรรยาวัณ, "สี่สหาย," ไทยรัฐ (10 มกราคม 2500): 9.

⁴ ประยูร จรรยาวัณ, "รถเมรี," ไทยรัฐ (18 มีนาคม 2500): 14.

หน่อไทยไชยเชษฐารามเหตุร้ายทุกข์ภัยยืนจั้น เกิดวันไหว ไม่เคยมีวิชาทาง
ซาพัน เรียนแต่หนังสือทุกวันมาแต่จนใหญ่ ไม่เคยหัดยุวชนแสนจนใจ¹

แล้วเราจะทำอะไรคูนี้นะ เจ้าโกมินทร์คนเดียวทำให้เค็ดวันโน้นคือ ผู้ใหญ่วันนี้
ประชุมกันยำแย กรรมการผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ก็มีปัญหาชนแคว²

อ่อนใจเต็มทีผู้คูนี้นี้อึ่ง ความรุ่งเรืองท่วมพันไหลล้นหลัง เค็ดจากเรือนเหมือนวิศคน
กจากกรัง , พอมันงัดหน้าแหงแยไปเลย

ไม่อยู่เหยาเฝ้าเรือนเหมือนนุแตกอน บินกันวอนกรูกรียวเขียวลูกเออย เป็นแพ้นหม่ม
สาวเรามันเซย คนคนเคยกันถึงายชำบายคิ³

เมื่อนั้นนุคทาวสามลู่เรื่องศรี นั้งบนกอง ส.ค.ส. เกินพอดี , พระภูมิแกะอ่านไม่
ทันเลย ไม่รู้ว่าอำมาตยชาราชการ ผู้โคสงสารมากเออย เบ็ดโกเหลาเค็ดที่เจ็กเคย
เอามาสังเวยเซยจะตาย

สมัยนี้พัฒนาพลิกหน้ามือ ของกินนั้นหรือมันเสี่ยงาย เป็นเช็ดมาชนาการจะระแคะ
ระคาย เค็ดว่ามันจะโย้ววายตายทั้งกรม

สมัยนี้เป็นสมัยใหม่แล้ว ไชยอินหมยี่นแมว จึงเหมาะสม ไบแดง ๆ เป็นผ่อนไว้นอนชม
กคจมแบบนี่ไม่มีภัย

เวลารับก็รับสองต่อสอง อย่าให้ลูกนุองมันรู้ไต หากเกิดเรื่องฉาวฉามาเมื่อใด
หลักฐานไม่พัว้วถึงตัวเรา ปลาชีวปลาสรอยมอยกะรอก ถูกกรรมการตอกจนเสร์จูก
ขับไล ไลเบี่ยเอีย เค็ดเปา เหม็นเนาไปเสี่ยซึ่งตัวคูนี⁴

3.6.2 การแทรกบทตลกขบขัน ทั้งภาพและส่วนวญโวหาร เพื่อให้ผู้อ่านได้สนุกสนาน
เพลิดเพลิน ซึ่งประยุม จรรยาวัจน ไคเขียนแทรกในเนื้อเรื่องโคสนุกสนานพอควรโคยไคถอย
คำสำนวนคลองจองกันจนเป็นที่รองคิปากของผู้อ่านก็มีเช่น

จะกล่าวถึง "โคโนเสา" สัตว์โบราณ ไม่ได้กินอาหารมาหลายเวลา เคนโซเซก็โซเซค
มาพบหนอกษัตริยเขากกลางป่า สัตว์ปลาคคิใจ จนนำลายไหลออกมา⁵

¹ประยุม จรรยาวัจน, "ไชยเชษฐ," พิมพ์ไทย (26 สิงหาคม 2502): 7.

²ประยุม จรรยาวัจน, "โกมินทร์," ไทยรัฐ (14 กุมภาพันธ์ 2511): 11.

³ประยุม จรรยาวัจน, "ลักษณะวงศ์," สยามรัฐ (23 มกราคม 2512): 14.

⁴ประยุม จรรยาวัจน, "สังข์ทอง," ไทยรัฐ (5 มกราคม 2515): 6.

⁵ประยุม จรรยาวัจน, จันทะโครบ (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพณิชยการ; 2483),

ไ้ก่กระซึ้น ชึ้นกระโชก แสงทองส่องโลก เมื่อจวนจะแจ้ง
พระลูกชึ้น ลางหนา ขวนปาก แดงเมือกากุเสี่ยพอแรง
พระเคินทางมา สิบหา-วา ขามหวยละหารเหวหุบผา
ถึงหนามมันเกี้ยว เอาตะโพก ก็ตองชะโหยกมา¹

เอ๋ย พระรำฟิ่งคะนึ่งในเอ๋ยมะไลตองเปนนุญเรากายุกองกระตองฉี่ ที่ไ้คักำเน็ค
เกิดมา ณ ภาราเราแสนซำบายไมเบาชาละเปาปี ขอกินถายกองทองตะเหลงเปง
จนพุงครากปากเกร็งไมไหวหวี

ของในไมหยอกของกินนอกประคัง ขอให้มีสะตังค์เป็นกินคือยู่คี่ ลงมีตังค์อย่างเดี้ยว
มะเสี้ยวเหล เป็นพุงปองทองเป กะป่นปี คนไหนหุยากรวย ก มีหวยเบอร์ ไมตายเสี่ยคง
เจอความเป็นเศรษฐี อี้กไมชาสูญพันซ์ คนจนลวนแตกคนหนี---มี

พระแวเสี่ยงให้รัญจวน ใครหนอมาครวญเพลง ตะโลงโปงมะโลงเงงมะเหลงฉู
จำเราจู่เถไ้ดู ทละไปคู้-คู้

โอะ แมจาวไวยแมจาววามาลาฉูด สาวสาวชื้อถูกะปุดโปง แดงซำลำนำเพลง
โคลงเคลงเคล็ค อารภณจัมหนับประคับเพ็ชร เส็คจโคง สาวเสี่ยควยสวยเค็ค ๆ ประ
คับเพ็ชร กะเตงกะโอง²

นอกจากนี้บทกลกขบขันมีสัตัวต่าง ๆ เช่น ช่างเข้ามาบพบาทคังในเรื่อง คามองลาย
ตอนจ่าวลาย ลังเสนาให้จัดขบวนไปหมั้นยมโคย ที่บ้านของพรานมองลาย ของหมั้นบรทุกหลัง
ช่างมากมาย ทั้งช่างทั้งคนแต่งกายเต็มยศ

ช่างนำช่างคามงามตบแต่ง พุหอยกวัดแกวงปลิวไสว เคาะเต็มยศโผกผ้าอาอาไฟ
ทองคู้โกลจิ้งจูกวาคชาจร "แซวบีแซวบี"

ผานที่นึ่งทรงชัยถวยตัว เสร็จแล้วบายหัวสูบานตามองลาย งามปลอดยอคพราน
ช่างรำคาญรางกายเคินสายงวง

เกือกช่างกักช่างเคินกางขา นิงหน้าขาสันควาญจวง
ควยขอค้ำคัควาคฟ้าคองวง--นำตารวงไหลหยด--รดพสุธา³

¹ เรื่องเดียวกัน, 1: 10.

² ประยูร จรรยาวงษ์, "พระมหลเถไ้," พิมพ์ไทย (10 ตุลาคม 2495): 5.

³ ประยูร จรรยาวงษ์, "ตามองลาย," สยามนิกร (2 กันยายน 2491): 4.

3.6.3 การพรรณนาบทอัศจรรย์ บทอัศจรรย์เป็นบทหนึ่งที่จะแสดงความสามารถเชิงสำนวนโวหาร เพื่อมิให้ถึงกับหยาบโลน เป็นแต่เพียงสัพะคน หลีกเลี่ยงคำบางคำไม่เหมาะสมให้ผู้อ่านได้ตีความหมายเอง เช่น เรื่องจันทะโครบ ก่อนถึงบทอัศจรรย์ นายโรงจะออกมาประกาศใหญ่อาทรามกลางหน้าก่อน

ตั้งแต่คืนนี้เป็นต้นไป คณะจะแสดงอย่างสุดฝีมือ โป้ซมัต คนแก่ได้คู่แล้วล้มตาย
เครื่องใหม่เอี่ยม เปิดพิศลอมตามเคย

ฉากต่อมาเป็นภาพจันทะโครบ ไล่จับนางโมราตามประสาหนุ่มสาวว่า

นุกเอ๋ย เจ้านุกปรอท น้องรังเกียจพี่กอด
หรือแมยอคขมมองอิม

ชื่นใจ เมื่ออยู่ไต่กิ่งฟุ่คอกุเคื่อน หนาวลมเคื่อนน้องพี่
เราไคออนแอบแนบกะซิกกะซิ่นะ ซิ่น...ใจ¹

หรือจากเรื่องซุกก

เอยกวาคเรือนธูบ้านให้ตระการตา บัดเคียวอมิตตา เธอจะกลับมาถึง
เห็นบรรยากาศสวยงาม จะไคเกิดความสุข ฉากรักนุกรุกแมจะไคไมโกรธ ไมซิ่ง
เห็นบรรยากาศ หุ่ทหายอะไรเชนนั้น สาวเจ้าปวนนุ่อกเกิดอึ้งคิ่ง
ฉากรักไคมีรสเต็มยศใหญ่ ถูกอกถึงใจซุกบเตนฝิ่งฝิ่ง วันนีละหว่าสองเราจะเปิดฉากเคล้า
ฉากรคสิ่ง²

หรือจากเรื่องรดเมรี

ปิดประตูลู่ดูานพระทวารชั้นใน เธออย่าว่ากะไรนะจอมขวัญ พี่จะหาหรือถือ
เป็นความลับ กตองหับทวาร ประชุมโต๊ะกลมกับตาหวานเปงานงานเป็นการที่จะคั้น ประชุม
ลับกับโฉมฉาย เปิดอภิปรายให้ลัมมะคัญ

เจ้าเปิดประชุมบัคนี้ะมารศรีคนสวย พี่เสนอขุมทีแม่จุงช่วยพี่สนับสนุน ขอเสนอความรัก
เชิญเธอซักเธอถาม นโยบายไปตามความคิดของแม่เนืออูน พอถึงตอนจบกลงกะแนนลับ
กันคนละหนับ แมคคุณ³

¹ ประยูร จรรยาวัณ, จันทะโครบ (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์การ, 2483),

1: 17.

² ประยูร จรรยาวัณ, "ซุกก," พิมพ์ไทย (1 กันยายน 2496): 10.

³ ประยูร จรรยาวัณ, "รดเมรี," พิมพ์ไทย (7 กุมภาพันธ์ 2498): 12.

จากเรื่อง ลักษณะวงศ์

ลงสาวหนุ่มกุมเกาะเหมาะกาละ อีกเทศะช่วยณสถานสมานฉันท์ ไฟรักก็ยิ่งถู
อย่างคุณ บังเกิดไฟบัลลีย์ก็ลุกขึ้นทันที

ธรรมชาติชวนรักให้รักแล้ว ก็ไม่แคล้วรอดสันคองนอนจู้ มนุษย์สัตว์ป่าคงพดกขงทั้งที่
ธรรมชาติมีอำนาจเหนือทุกเมื่อไป

เป็นทาสของธรรมชาติไม่อาจพ้น แต่เกิดจนชีพวอดตายมอดใหม่ ไม่เคยมีใครพ้น
จนเป็นไท ทุกกายใจใต้อำนาจธรรมชาติเอย¹

ฉะนั้นในเรื่องความตองการของอารมณ์ทางเพศทั้งหญิงและชาย ตามทัศนะของประยูร
จรรยาวัช มันเกิดจากธรรมชาติ ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า (Twitterpated)
เขาจึงคิดคำขึ้นเรียกว่า ทวีเพศาธิบดี แปลว่า อำนาจอันเกิดด้วยเพศสองเพศรวมกัน²

3.7 การใช้ถ้อยคำสำนวนในการ์ตูนเรื่องยาวมักใช้คำธรรมชาติที่ชาวบ้านพูดจากัน
มากกว่า การใช้คำศัพท์หรือใช้ภาษาทางราชการ ทั้งนี้ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายและ
ช่วยให้เกิดอารมณ์สนุกสนานคล้อยตามไปเช่น

หัวละแวกบ้านขุนวิฐ วันนี้พิศุสนัน ตัวเมียตีกันเปนการใหญ่ ด้วยคุณตัวหัวเสีย
รวนเมียสนัน เพราะเมียของตัวเทาเทียมพันอมิตคาไม ก็ตบตีกันถึงใจ

มายอมให้ทองเสียดีดี วันนี้ขอตีไหย้ม พุให้เมียโขกสับมา มานานชา วันนี้จะขอ
ตอทานวันเมียประหารรุใหม่วา³

ถ้อยคำสำนวนที่ใช้ช่วยส่งเสริมภาพเขียนประกอบเรื่องต่าง ๆ ให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นเช่น
พยายามเอาแถววัลย์พันร่างหมี มันคืนเต็มทีตบชากบ่น ชมพลาวััง
เวียนเพียรมัดจูน แมหมีอับจนโคณญมัต
กระซากลมควาคะมำนุบาย พอถึงโคณตนไม้ก็ตัวคปลายแถววัลย์
คิงกายหมีไปรัก มันฮึดฮัดคินรน จนออนแรง

¹ประยูร จรรยาวัช, "ลักษณะวงศ์," สยามรัฐ (16 มกราคม 2512): 14.

²ประยูร จรรยาวัช, "อิสรราช," สยามนิกร (24 สิงหาคม 2489): 3.

³ประยูร จรรยาวัช, "ซุชก," พิมพ์ไทย (28 กรกฎาคม 2500): 14.

ถึงจะผูกไว้ไม่อยู่ใครเดียว ก็พอหนีจากที่เปลี่ยวถึงทุ่งแจ้ง
 ลุงแกเจ็บ เพ็ลยอนนอนตะแคง เลื้อยโคลงคอง พวมหน้าทองพารุ
 ชายชราบนคอบสถบุไศล ทองอุ้มไปถึงบ้านกันเสียก่อน จะแก้ไขเท่าไรไม่ม้วยมรณ
 ไว้คิดตอนถึงกระทอมพอมลูกเมีย¹

กล่าวได้ว่าทุกเรื่องของการ์ตูนเรื่องยาวของเขาแทรกเหตุการณ์บ้านเมือง เสียคดี
 สังคมต่าง ๆ เช่น

เราจะปรากฏกายออกไปไม่ได้การ เพราะเรามีร่างเปนนางมาร ชาวเมือง
 ชาวบ้านจะแตกตื่น จำจะต้องแปลงร่างแล้วคอยหาทางแทรกซึม เปนนางงามใครเห็น
 ก็ครีมนองแล้วซุ่มแล้วขึ้น อออยู่เยื้องกันแบบนี้ แบบเอนาจารย์เขาลอ สำเร็จมานานแล้ว
 หวานคอแรงพอกับลูกปืน ผู้หญิงสวยสวย เอารางเขาถมพักเคียวก็ ลม - คัง - ครีน²

ฝ่ายว่าคาโถคนทำสวนเศรษฐี กำลังกลัดกลุ้มเต็มทีซบปัญหา
 อานนอสพอไปเจอเอาคอลัมน์ว่า คนกินจอบแสนระกำซ้ำก็วิญญา
 พิมพ์ดีครียังไงหรือว่าเขียนไสยกเมฆ ถ้าคนกินจอบก็เปนนอก
 เหวะคอคคาง คงเขียนจอกเปนนอก อานชอบกล เอ ถ้ากินจอก
 ก็กลายสกันช กลับเปนนอกป่าจะให้แปลว่ายังไงกลุ่มใจจริง-วา³

ในระยะเริ่มเขียนการ์ตูนเรื่องยาว มีบางคำที่ไม่สุภาพ เช่นคำว่า กู แต่ต่อมาประยูร
 จรรยาวัช ได้เลี่ยงไปใช้คำว่า ตุ แทน และเขามักจะใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ประกอบงาน
 เขียนของเขา เพื่อแสดงการขำหรือการเว้นจังหวะของคำร้องดิเก เช่น

รำคาญนัยน์ตาคุณัก ร้องเพลงเกี่ยวอยู่นั้นแล้ว ไม่ถึงตัวซุกที่
 นิ่งผู้หญิงก็นิ่งบิดไปบิดมาใจสันคิก ๆ ไหพา เราเป็นจาวป่า
 ทองช่วยหนอยเอาบุญ เฮ้ย! ญี่ "จาวป่า" เปนนีม
 แถวนี่เอาหูเสียบก่อน อยาร้องเพลงเกี่ยวพหูหญิงหาง ๆ ตัว เลยเว้ย
 คอแตกปลาว ซ้ำยังทำให้กูถอยพลอยรากแตกไปควย

¹ประยูร จรรยาวัช, "ชมพลา," พิมพ์ไทย (20 มิถุนายน 2500): 14.

²ประยูร จรรยาวัช, "รถเมรี," พิมพ์ไทย (10 มกราคม 2498): 12.

³ประยูร จรรยาวัช, "ไกรทองพงศหรือดำจินดาไต้น้ำ," พิมพ์ไทย (3 มกราคม

เข้าซิคตัวชีวะ ประเคี้ยวเคี้ยวเห็นหน้าเห็นหลัง¹

มีคำบางคำที่ประยูร จรรย์วาทน์ เขียนตามความเคยชินแบบตัวเขียนสมัยเก่า และบางครั้งปรากฏข้อผิดพลาดในการใช้พยัญชนะบางตัว เช่น

ปวงไฟฟ้าประชาชีเคยมีสุข เจอกรรมชุกถูกรบสายเคียบลบาล(บนบาน) ศาล-
กลาวเอาฐูปเทียน จาวไหนเขียนขอใหช่วยไมอวยเลย

ปลุสตัว(ปลุสตัว) ซาคุญาซัดอาหาร ยืนโครงบานเปนมตายไปเฉยเฉย ที่อดทนก็
ถูกคน เจียะพริบเลย ไมงอกเงยงวกลงไปทุกที

อะไรที่พอกินโคฟาคูไหนมค ทั้งสัตว์ หนู มคไลจับบี
ยัดใส่(ใส่)ปากกระงับหัวอุไปที่ แต่จอบเสียมมูแปะรูปไมยอมกิน²

ปานี้เรามีสุขไร้ความทุกเบียดพิทา(เบียดปีทา) อาหารเหลือพรรณารสโอซาเกินป่าไหน³

การแสดงผาคูเอนโจนุทยาน ไม่จำเป็นอาจมีการพลาดถึง
คัน(ชัน) มากเจ็บลมตายโค เพราะมันเฉลอเขานิคเคียวก็อันตรายเลย⁴

3.8 สาระของเนื้อเรื่องนอกจากให้ความเพลิดเพลินแล้ว ได้ให้คุณค่าที่เป็นประโยชน์
ต่อสังคม เช่น ให้ความรู้สึกขื่นหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพการงาน

ชีวิตนี้ไม่มีว่างบ้างจึงสุข แม้นว่างเหงาเจ้าจุกกลไม่ขึ้น
ชตาอับทรัพย์จางคอนขางมีน กระเพาะกินอ่อนเปลี้ยเสียกำลัง
ตุจะคิคอุบายขยายงาน เราชำนานูประมุงเหลือเชื่อพระสังข์
ตั้งโพงพางกลางคองคานาคูจ้ง ทั้งจับทั้งรับชื้อควยชวยอีกแรง
การครั้งนี้แมสำเร้จรวยเค็ดซาคู เปิดอูพพิคในทลาคขึ้นลักแห่ง
ในเมืองหลวงกุงปลาราคาแพง จะสั่งปลาขน้าแข็งไปแข็งดี

¹ประยูร จรรย์วาทน์, จันทะโครบ (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์การ, 2483);

1: 15.

²ประยูร จรรย์วาทน์, "ยายกับตา," สยามนิกร (4 พฤษภาคม 2492): 4.

³ประยูร จรรย์วาทน์, "ลีล่าย," พิมพ์ไทย (4 มกราคม 2500): 9.

⁴ประยูร จรรย์วาทน์, "โสนน้อยเรืองาม," ไทยรัฐ (12 กันยายน 2517): 6.

แมนจำเริญ เค้นหน้าอย่างวานนี้ เพิ่มอีกชั้นผลิตปลาร้าปลากระดี่
ส่งไปขายทั่วภาราไมชาติ พักเดี๋ยวก็งมึงมีไปเท่านั้น¹

แนะนำเตือนภัยอันตรายต่าง ๆ ที่จะมีไม่ไห้ประมาท เช่น
เลือกศุครสดีแต่มีเชื้อ พยาธิอยู่ล้นเหลืออย่าเสียท่า
กินของสุกไว้กั๊ยไมมา ปริมาลาภานะพวกเรา²

การเป็นผู้มีอาวุธศุคประเสริฐ เหมือนเข็ยวงช้าง
ไม่เกิดกั๊เสียศักดิ์ การมีเข็ยแล้วจะไชหรือไม้มัก ทองรอบคอบ จึงจักเป็นการดี³

4. ลักษณะการพิมพ์

4.1 การเผยแพร่การ์ตูนเรื่องยาว ส่วนใหญ่ได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ แต่
ก่อนจะตีพิมพ์มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้อ่านไค้ทราบล่วงหน้าก่อน

เราจะไช้ของดี ไค้ยจะว่าไมบอก ไมว่าบ้านนาบางกอก กั๊ทัศนากันไค้
คณะยอดชายนายศุขเล็ก ขอเสนอ จ้าวชายคาวี หรือ ราชินีในกลองศึก จุลองพระเกษ
พระคุณ... จับตั้งแตแมเสื่อ แอบสังหารฉลามูชีวิตแม้ว แล้วลูกเสื่อแคนใจกั๊คนมแม
ตายไปจนถึง พระฤาษีชบถูกเสื่อกับลูกวัวไค้กลายเป็นคน ประยูร จรรยาวงษ์ อำนวยการ
การแสดง เริ่มเปิดฉากแสดงที่วิก "พิมพ์ไทย" ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 9 แรม 13 ค่ำนี้เป็น
คนไป

"บ๊ะนั่น! ไปยังไงมายังไง ไม่น่าเชื่อ ไค้ลูกวัวกับลูกเสื่อคบเป็นเพื่อนกันไค้
เหมือนชิตลมกับทาชาง มาเดินรวมทางกันยัง-ไง"⁴

หรือการโฆษณาการ์ตูนเรื่องใหม่ จากเรื่อง เงาะป่า ว่า

ภาพหัศการ์ตูนาคะคนตรี คณะ "ศุขเล็ก" เรื่องพระไชยสุริยา ของประยูร จรรยา-
วงษ์ ไค้จบภาคหนึ่งแล้ว ภาคสองจะไค้นำมาลงต่อไป แต่ในระหว่างที่รอใหญ่เขียน "สิด"

¹ประยูร จรรยาวงษ์, "ปลาบู่ทอง," ไทยรัฐ (12 เมษายน 2512): 11.

²ประยูร จรรยาวงษ์, "แก้วหน้าม้า," ไทยรัฐ (7 กันยายน 2516): 6.

³ประยูร จรรยาวงษ์, "โสณน้อยเรือนงาม," ไทยรัฐ (12 กันยายน 2517): 6.

⁴ประยูร จรรยาวงษ์, "จ้าวชายคาวี หรือราชินีในกลองศึก," พิมพ์ไทย (6 ตุลาคม

ฝีมือและฝีปาก สำหรับตอน "ผีป่าเข่าธานี" ซึ่งเป็นตอนสำคัญนักหนานั้น เราจะได้นำภาคเขียนเรื่อง "เงาะป่า" ลงสลับไปตอนหนึ่ง ภาพเขียนเรื่อง "เงาะป่า" เป็นภาพฝีมือ "จรรยา" นักเขียนการ์ตูนการเมืองมือสำคัญของเรา เราจะเริ่มลงตั้งแต่ฉบับอาทิตย์ที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2489 เขียนแบบทำนองเรื่อง แฟลช กอรคอน หรือ ทารขานในแผนกคอมิค ของหนังสือพิมพ์อเมริกัน มีไชแบบการ์ตูนตลกกลวนเหมือนพระไชยสุริยาและก็มีรูปภาพจิตรเหมือนอย่างภาพของ เอฟ มาตา เน็ม โปรคคอยเริ่มติดตามภาพเขียนเรื่อง "เงาะป่า" ของเราต่อไป¹

อย่าพลาดชมการ์ตูนสำหรับผู้ใหญ่ผู้แก่ผู้ใจเสื่อป่า เรื่องพระไชยสุริยา คอนคินเมืองรักุโสกลโลกโปกษา ینگวาทอนกอน ๆ หลายเท่า ท่านจะได้พบบทบาทของตัวละครใหม่เยี่ยม ขนาดขุนศึกอีกหลายตัว นอกจากเจ้าหนู เจ้าโหนง ที่ท่านเคยรู้จักมาแล้วในตอนก่อน

ลี้กลับ-ท่านจะได้ดูการค้นพบแผนการลี้กลับอย่างน่าขนผองสยองหัว มีการเปิดหน้ากากรายลี้กลับ ทำความลี้กลับอย่างลี้กลับไปแล้ว

ตื่นเตนโลกโชน-ท่านจะได้ดูตอนขาศึกปลอมตัวเข้าแยงผู้ตองหา กลางศึกอย่างโลกโชนและตื่นเตน โดยพิศดาร

รัก-โสรก-ฉากรักของไชยสุริยา จะเผยออกอย่างคุดคิมเต็มไปค้วยความหวาน น่าคำคิมใจในราชสำนัก

ตลก โปกษา-พอสบาย ๆ ทั่วกัน จับตั้งแต่สมเด็จพระบาท ยกขาขึ้นพาดไป จนตลอดเรื่องเลยที่เดียว

ตัวละครมี

พระไชยสุริยา แห่งภูราราสุวตถิ ชายแกล่งพุงมีหนวดคยาว มัลลังก์นั้นนั้น มีตัวแมงหวี่เลือดไหลรุมสังเตรียมพรอมคักกลมจับมีไหยับ ช้างแสนขุมนั่งสทอนพระรุมพระสังขุมระวังเจ

หนูญ คารารออำมาตย์ หมายเลข 1

โหนง คารารออำมาตย์ หมายเลข 2

คุม วีระบุรุษแห่งยุคสองคู่สองคู่ทุกข เปนล่าเปนสัน ใครใครที่ไหน ท่วมะไรกัน ยักแยยกยัน เกี่ยวควยทุกที่ สวมเกือกมันปลาย สองมือถือคอบ ปากคอบคัมภีร์ เหน็ดเหน้อยสนัน รุงยันราตรี ทำไรทุกที่เปนองโคธา²

¹ ประยูร จรรยาวงษ์, "เงาะป่า," สยามนิกร (15 ตุลาคม 2489): 3.

² ประยูร จรรยาวงษ์, "พระไชยสุริยาคินเมือง," สยามนิกร (4 มกราคม

4.2 ตัวอักษรและการพิมพ์ภาพชัดเจน เนื่องจากลักษณะภาพเป็นภาพการ์ตูนลายเส้นง่าย ๆ จึงดูได้สบายตา ภาพก็เป็นการ์ตูนที่ภาพเหมือน ตัวอักษรอ่านง่าย

4.3 ขนาดและการวาดภาพมีความต่อเนื่องในเนื้อเรื่องที่เสนอทุกเรื่องแบ่งภาพเป็น 4 ช่อง ในกระดาษ 1 แผ่น บางเรื่องวางเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส คือ ค้านบน 2 ภาพ แต่ภาพส่วนใหญ่จะวางในลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้า คือยาวตลอดเป็น 4 ภาพเรียงกันไป ซ้ายสุดของภาพมีการโฆษณาสินค้า ซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์ ค้านบนของภาพเป็นชื่อเรื่องเสมอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์การ์ตูนเบ็คเติลด์

ผลงานของประยูร จรรย์วางษ์ นอกเหนือจากภาพล้อการเมืองและสังคม กับ การ์ตูนเรื่องยาวแล้ว ผู้วิจัยได้จัดเข้าไว้เป็นผลงานเบ็คเติลด์ทั้งสิ้น ทั้งนี้จากการค้นคว้าและสำรวจปรากฏว่า ผลงานที่เขาเขียนมีทั้งบทความที่เป็นบทบรรณาธิการ บทความวิพากษ์วิจารณ์การเมืองและสังคม บทความให้ความรู้รอบตัวมากมาย สารคดีท่องเที่ยว บทความเหล่านี้ส่วนใหญ่เขียนภาพการ์ตูนประกอบ ส่วนงานที่ใช้มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองซึ่งจะเป็นร้อยกรองประเภทกลอนแปดมากที่สุด และบางบทความเขาเขียนภาพประกอบเท่านั้น เนื่องจากผลงานประเภทเบ็คเติลด์มีจำนวนมากผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างทางสถิติ โดยเขียนชื่อคอลัมน์ของผลงานทั้งหมดใส่สลากแล้วหยิบขึ้นมา ดังปรากฏผลงานที่จะวิเคราะห์ต่อไปนี้

1. คำนำจุดมุ่งหมาย

1.1 เพื่อนำข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคมไทยในรอบสัปดาห์นั้นมาสรุป เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และประกอบอาชีพ ปัญหาความเป็นอยู่ของครอบครัวไทย อบายมุข ภัยสังคม กฎหมายบ้านเมือง คอร์ปชั่น สภาพดินฟ้าอากาศ ดังตัวอย่าง

สัปดาห์จตุรตอนใหม่ไกลหน้าร้อน
 ยามพักผ่อนนอนรมรับลมวาว
 เหมือนประชาธิปไตยเมืองไทยเรา
 โคนร้อนเขารอนแรงแดทองแซเย็น¹

หรือข่าวเกี่ยวกับปากท้องของประชาชน ที่รัฐบาลประกาศยกเลิกอาชีพรดสามล้อถีบภายในกรุงเทพฯ เขาเห็นด้วย แต่ก็เสนอให้รัฐบาลได้ช่วยพิจารณาแก้ปัญหาด้วยมิใช่ห้ามอย่างเดียว

สัปดาห์นี้มีข่าวว่าเอาแน่
 เพื่อจะแก้ปัญหาจราจรไซ

¹ประยูร จรรย์วางษ์, "สัปดาห์จร," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 2 (11 มีนาคม 2499): 8.

เพื่อความงามอร่ามเรืองเมืองหลวงไทย
ถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา¹

หรือจาก ชาวการจำกัดเวลาออกนอกบ้านของรัฐบาลในยุคสมัยนั้น ๆ เช่น

สัปดาห์นี้คือขอรับจับถูกเส้น
เพลลาเวลาการเล่นผมเห็นควย
จำกัดเรื่องชุกชนคนสำรวย
เท่ากับชวยเพลลาเติลิกกระเจิกกระเจิง²

หรือจากชาวการแจกเงินของ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เช่น

สัปดาห์ทานแปลกออกแจกอิฐ
จากจังหวัดพระนครจรควนจี
ซับริถยนต์วิ่งปราศถึงราชบุรี
พกเงินปรีไปลานหาทั้งคายาย---
สถานที่ทุกแห่งรีบแต่งตุก
ไม่มีรถเตียนราบริบปราบญา
เตรียมสำหรับหวานคาวทั้งชาวปลา
เตรียมศาลาวัฒนธรรมน้ำสตรี
ไมโครโฟนตั้งไว้อย่าโคซาค
เรียกชาวบานรานตลาดทุกถิ่นที่
มาชุมนุมฟังปราศรัยใหม่ทุกมี
ทางเขาบุรีสร้างชุมใหญ่ไว้รับรอง
พอมมาถึง แตรของงูลองประโคม
เชิญทานพักในกระโอมถวนทั้งสอง
แล้วอัญเชิญทานปราศรัยให้พี่น้อง
ฟังท่านองรายยาวอย่างทาวเรอ
แล้วเชิญทานเปิดสาขาวัฒนธรรม
เมียชาหลวงอานค่าน้ำอย่างชวยเกอ

¹ ประยูร จรรย์วามษ์, "สามล่อดา," พิมพ์ไทย (31 พฤษภาคม 2502): 16.

² ประยูร จรรย์วามษ์, "รอบสัปดาห์," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 18 (30 มกราคม 2515): 8.

พอเสรีพิศินี่ไซ้ไร เป็นได้เจอ
เงินก้อนใหญ่เบอเรอทานแจกพลัน¹

1.2 เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกต่อสภาพบ้านเมืองในขณะนั้น เช่น อาชีพการทำน่านับวัน
ก็จะมีคนทำน่าน้อยลงไปเพราะตางก็มุงเข้าหางานทำในกรุงเทพ

อาชีพนาอาภัพออนทรพิญนัก
จึงยายยักกันใหญ่ให้ดีกว่า
ลูกหลานนาลาไกล เหลือยายตา
พัฒนาแบบนี้มีทั่วไป
ชาววันนี้พ้อมีเหลือเพื่อส่งนอก
แต่ชาวงอกนอยลงออกส่งดูสัย
ประเทศชาติพัฒนาการหนาไกล
จนเมืองไทยชื่อชาวหรือปลาว-เอย²

ถ่ายทอดสภาพของครอบครัวคนจนที่ต้องประสบกันเมื่อตอนโรงเรียนเปิดเทอม

ตอนเปิดเทอมทุกปีมีอาการ
เช่นนี้ผานมาสู่ครูอง เรือน
หนาควักทรพิญจับจ่ายอยู่ยงหายหวง
ใครเรือพวงเป็นแพแยกวาเพื่อน
โรงจ่านำเนื่องแน่นแพน เขียมเขียม
ผักบุง เคื่อนหนักนี้ขายคี่จ้ง³

ถ่ายทอดความรู้สึกต่อสภาพของสังคมในขณะนั้น
คนกลางคืนเมืองใหญ่มีหลายหลาก
คนหนุ่มอยากสุรุษสุรรายควยใจเหลิง

¹ ประยูร จรรยาวงษ์, "คี่จ้ง," พิมพ์ไทย (20 กุมภาพันธ์ 2498): 12.

² ประยูร จรรยาวงษ์, "สี่ปคัทจจร," สยามรัฐสี่ปคาทวิจารย์ 8 (15 เมษายน 2505): 7.

³ ประยูร จรรยาวงษ์, "สี่ปคัทจจร," สยามรัฐสี่ปคาทวิจารย์ 8 (20 พฤษภาคม 2505): 7.

คุณแกอยากเพล็ดเพล็ดให้เบิกเบิง
 พอคำชวนชวนนางเวิง เพื่อเซ้งดี
 โจรณูรายใจคำซุ่มสำราญ
 หลังลางผลาญประชาชนถึงป่นปี
 คุณประโยชน์ทั้งหลายมากมายมี
 แกคนที่บริกรงานกลางคืน¹

ชีวิตเราชาวบ้านฐานตุลาค
 ที่เกื่อนกลาดเขาค่ายำถนน
 เด็กนักเรียนหญิงชายเอากายตน
 รับวันพนสุกเขมาเขางามใจ
 รดดีเซลเลนงานชาวบานยับ
 เพราะเคยรับทุกซจนชินหมนใหม่
 จึงลุยฝ่าควันรถคทนไป
 ควรวอนใครขอชีวิตมอกนิก-เอย²

1.3 เพื่อแสดงทัศนะทางค่านิยมและการเมืองไทยในขณะนั้น เขาจะแสดงความคิด
 เห็นวิพากษ์วิจารณ์อย่างจริงใจและเปิดเผย โดยระมัดระวังมิให้เป็นการดูหมิ่นหรือประมาทที่จะ
 เข้าข่ายผิดกฎหมาย เช่น ข้าราชการจไล่จับเด็กชายพวงมาลัย และหนังสือพิมพ์ตามสี่แยกถนน
 หลวง ตามคำขอของสภาสังคมสงเคราะห์ ประยูร จรรย์วงษ์ ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ว่า

สี่ปคานี้มีชาวเศร่าสลค
 ควยปรากฏเกิดทารุณแล้วคุณเอย
 สภาสังคมสงเคราะห์นาเยะเยย
 วานตุ้รจจวคความเซยของสภา
 ใหญ่เด็กชายพวงมาลัยมาลค
 ตามสี่แยกทำงานเหมือนกับว
 เด็กเรชายของทีเห็นเป็นแรงกา

¹ ประยูร จรรย์วงษ์, "สี่ปคาน์จร," สยามรัฐสี่ปคาน์วิจารณ์ 18 (30 มกราคม 2515): 8.

² ประยูร จรรย์วงษ์, "สี่ปคาน์จร," สยามรัฐสี่ปคาน์วิจารณ์ 10 (20 ตุลาคม 2506): 8.

บินมาทำให้ช่วยช่วยชิงชิง
 อ่างวาว เพื่อความปลอดภัยอันตราย
 เกรงวารถจะทับตายทาน เกิดสัง
 เวชเต็มทีกลัวชีวิตไม่จริง
 ถึงกับสั่งให้ตำรวจกวาดไล่ไป
 ตำรวจก็วางวายตะกายกวาด
 ฉมวดเห็นเจ็บปวดแสนเขาใส่
 แมนลุกฉมวดหรือถูกคนไม่สนใจ
 ใครจะไปวิ่งวอนชายงอนงอ
 หนังสือพิมพ์และมาลัยกำไรมี
 เด็กที่จนเต็มทีจึงทองถอ
 ร่างกายตนกรำแดดฝนไปทรอ
 เสนอขายต่อรถราตามานูมาไป
 ชีวิตคนนั้น เลือดเกิดโคหรือ
 เกิดมาแล้วก็ทองคือคานเขาใส่
 หาใส่ปากใส่ทองประคองใจ
 มิให้ทองเขาไปในตระวาง
 เกิดครุรอบครุร้ายากจนก็หนสู
 หูใส่ปากทองอยู่มิไหววาง
 ทองมันรอง เป็นประจำไม่อำพราง
 สุกาสั่งคมสูง เกราะทองคำเกรงตาย
 วาซมคนซื้อคือเขาใส่
 เด็กยากไร้วอนก็โกรขพิโรชหลาย
 คัจจจริตเป็นที่ยิงทั้งหญิงชาย
 ที่วันวายวา เมตตาประชาคม
 อาชีพใดที่สู้กว่าหาให้
 อุตริว่าทนขลุไคส่วยสูม
 ตั้งขึ้นเพื่อโออ่างามหนาจม
 แต่ใจคำไม่สมชื่อสภา
 จะไปทำอะไรที่ไหนหนอยู่
 ก็คือมอง เสียอรอยู่ประหนึ่งว่า
 เป็นนักบุญปลดอยชาวอ้อฉาวพา
 ไทคนใดเหริยญตรากันมัวไป
 โปรดตีนเกิดเปิดตาหาความจริง

นะคุณหญิงคุณหญิงกระซิบใหญ่
 อาชีพใดที่สวยกว่าไม่ว่าไร
 มาชักชวนเค็กลงไปจะไครบุญ
 น้อยอยู่บุญแห่รังแกเอา
 มัณฑนาเศรษฐา เป็นบามาวายวุ่น
 ไม่มีแต่ความงามซังกแวงแลเห็นคุณ
 ชื่อ "สถาหารณ" เป็นใจเอ๋ย¹

ส่งเสริมคนทำดี เสียชื่อเสียงกระทำผิด เพื่อให้ผู้ที่ทุจริตใคร่กลัวละอายแก้ไข
 แม้นผู้แทนทำดีมีศีลสุจริต
 ประจักษ์ชัดแนวนั้นไม่แปรผัน
 ชวนทำสิ่งใญ่ก็ไปกัน
 เพราะเชื่อมั่นว่ามีปัญญา
 นี้ทำตัวเหมือนโจรทะเลโมญไพร
 โกงชาวนานรวมใจกันถวนหนา
 ประจักษ์แจ่มแจ้งชัดถนัดตา
 จะให้ชาวประชาเชื่อใดใจ?
 เชิญตีกอกชกหัวให้ทั่วกัน
 ชาวนานก็ยิงชันแถมหมันใส่
 เชิญคนโกงชาวนาพาตอไป
 พอกเทาใดไม่ออกคอก---โจรเอ๋ย²

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย บางครั้งเราจะ
 เขียนสนับสนุนให้กำลังใจบุคคลที่เขาเชื่อมั่นว่า ทำงานเพื่อประเทศชาติจริง ๆ เช่น
 เขียวที่เถอะครบสี่ป้าหน้า
 ขอแสดงความยินดีครั้งใหญ่

¹ประยูร จรรย์วาทย์, "รอบสี่ป้าหน้า," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 18 (22 สิงหาคม 2514): 8.

²ประยูร จรรย์วาทย์, "รอบสี่ป้าหน้า," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 18 (19 กันยายน 2514): 8.

แต่จอมพลท่านตนตระกูลไทย
 ที่คุมพรรคตราไปขึ้นสังเวียน---
 อยาอยากมีชัยชนะจนกระทั่ง
 ปล่อยคาวเคื่อนไหลหลังประพาศิวั
 กระทำการไม่เหมาะเพราะความกลัว
 แพ้เลยของทำชั่วหวัง เอาชัย
 คนที่มีสมอุงเขามองออก
 จะเลือกใครไม่ตองบอกเขาก็ไค
 จอมพลท่านตนตระกูลไทย
 สมัครหรือจะไรคนเมตุตา
 ผมเสียค่ายที่อยู่ันฝั่งขวา
 หาไมผมจะคนกอนูแตกกลา
 ไปลงบัตรให้ "เกาแรงชรา"
 ควยประชาศิปไทย - เห็นใจเอย¹

 นี้ก็วันเลือกตั้งใหม่ใกล้เข้ามา
 เราชวานายังระทมถูกคุมงาย
 ควยออนการศึกษางายคาย
 เลือกคาวรายเขาไปให้ก็หลายคน
 วาผู้ใหญ่ล้งมๆให้ใส่เบอร์นี้
 คึไม่คึชวานาไทยไมเห็นหน
 บุงตอนไปเหมือนควยวิวกลัวอิทธิพล
 นี้แหละผลจางศึกษานาเตรา-เอย²

1.4 บทความและภาพการ์ตูนเบ็คเติ้ลคได้ตีพิมพ์เผยแพร่ให้ผู้อ่านได้รับทราบอย่าง
 กว้างขวางในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สยาม
 รัฐสัปดาห์วิจารณ์ สยามสมัยรายสัปดาห์ นอกจากนี้ยังตีพิมพ์ในวารสาร นิตยสาร ฉบับต่าง ๆ
 เช่น ไกลหมอ

¹ ประยูร จรรยาวงษ์, "เอาเลยครับ," พิมพ์ไทย (6 มกราคม 2500): 16.

² ประยูร จรรยาวงษ์, "จากห้องทุ่ง," พิมพ์ไทย (23 ธันวาคม 2499): 10.

ผมไกลหมอโค้วสำเร็จห่างเหินขาด นอกจากโรคคางคกเข้าให้ เช่น กับโรค "คนตั้ง" พังหัวใจ โรคใหญ่ ๆ ของยอมหมอ "ขอขวัญที่"

หากเป็นโรค "ไซหวัด" ภูมิคุ้มกัน แม่ "หวัดใหญ่" กทม ไม่เคยหนี เจอมาแล้ว ผมสู้อย่างมีแผนหูชั้นในโรคหวัด ไม่กักเอา

ผมเห็นแคค ก็สู้อย่างแข็งแคะ ฉะนั้นแคคเผาหนัก หักเหเข้า รมไม้ไผ่หาเราเงา พอแคคเพลลาแรงรายก็ไมเกรง ครั้นเจอฝน หนีสู่อุ้งบ้าน ริมอุโมงค์พันการ ไม่นอนเชลย เช็ดตัวแห้ง ทุบมะมัน เทานั้นเอง

หากรุ่งขึ้นซักโคลงเคลงก็รู้ตัวว่า "เป็นหวัด" แล้วซี "หนีอุโมงค์" ยอมเหม็นสาป หวัดใหญ่ก็ไม่หนี สวมเสื้อหนาเข้าไว้ให้กายมี "ความอบอุ่น" ตลอดที่ "ไซหวัดรุม"

คิมน้ำมาก ทองใสเห็นใหลอก อยาของผูก "หวัดตอก" เอาน้ำจุม หัวแขนขาดไซโคผาคลมอกแก่หนาวจนเหงื่อจุม กับรุมเทา

ใสเสื้อเกราะกันหนาวไม้อาออก ไม้อุโมงค์เหงื่อไหลพอกก็ช่างเจ้า คิมน้ำมะนาว ทุกวัน มันไม่เบา เพราะปรุงรสคิมเขา แล้วชื่นใจ เกลือมะนาวนำตาลเปรี้ยวหวานเค็ม ร้อนเย็นเต็มแล้วก็หมดชดการใหญ่ ทองไม้ผูกกระบายคิมวีวินัย เจริญใสเคลื่อนคล่องไม่-ทองกลัว

ไซบางอย่าง ทองก็เสียเพสียเอาควย ขาชาตุช่วย ปีกไ่ว้น้อยค้อยยังชั่ว ไม้อุโมงค์น้ำ ไซอย่างก็เก่งพอตัว หากปวดหัวผาซุนน้ำแปะตามกบาล ทองยังมวนปวนบันบับคอก

ชวดน้ำร้อน กอกลมกลมที่ทอง อาหารร้อนจิงและทอง เป็นอาหารเปรี้ยวเค็มหวาน มากไม่คิมปริมาณ รับประทานครั้งละน้อยคอยระวัง พอไซคุดหมกชุด หยุดความไซ โอยกใหญ่มาเหมือนนัตชชยหลัง ไอไอไอ ไม้รูเขา เบาทาจิง น้ำมะนาวจิบอีกครึ่งหยุดยังไอ

ไม่ยอมให้หน้าถูกอก แยกคน บังเกิดผลหันตายอย่างไร ไม่ต้องกินไม่กี่วัน มันออนใจ ไหว้คนน้อยใหญ่ เปิดไปพลัน¹---

ชีวิตคนในสังคมทุกวันนี้ เทาที่คุมสังเกตุเห็นอย่างชัดแจ้ง คนเรานอกจากจะต้อง การกินคือยุดี หมายถึงการกินที่อิหม่นำสำราญและการมีที่อยู่ที่ทรูหร่า ถูกใจคนแล้ว ในสังคมทุกวันนี้ยังต้องการ "ยามำรุง" ยามำรุงร่างกายส่วนไหน ๆ ก็ไม่สำคัญเท่าเทียมยา ปลุก "กำลังวังชา" ไทกลาแข็ง โดยเฉพาะในคานเซกส ที่ระบุนิหมายถึงคนหนุ่ม แม่แคคน แกกัคออกจะหญิงที่เคียวในเมื่อใคร เขาจับกุมผูกกัน เรื่องยามำรุงทางเซกส

ส่วนหญิงนั้นเล่า ความสนใจในทางที่จะเสริมความงามในหงคางมยิงขึ้นไปไค้เท่าไร เทาไร ๆ ยิงปรารภนา ซึ่งผมก็เห็นควยพอสมควร แต่ที่ไม่ยอมเห็นควยเป็นอยางยิงนั้น ก็คือการเสริมสวยแบบผาศักเสริมจุมก แดงค้ำใหม่ตะเข็บสองชั้น หรือนิคสารเคมิเสริมหนา-

¹ประยูร จรรย์วาทย์, "ไกลหมอ," ไกลหมอ 1 (มีนาคม 2520): 4.

ผากหรือแม่เตุ เสริมทรงอกให้งามขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

จริงอยู่ผู้หญิงสวยงามนั้นเป็นที่เจริญตาแน่นอน แต่ความที่ต้องถึงกับผาคัดแต่งเติม เสริมคอให้เลอเลิศขึ้นไปอีกนั้น ผมไม่เห็นควยครับ ผมว่ามันมากเกินไป ผู้หญิงหลายคนที่ผมรู้จัก ปรากฏไม่เอาไหนเลย บางคนในสายตาคมแก่ออกจะซีเหิรควยเข้าไป แต่เหตุไฉนคุณไม่สวยเหล่านั้น มีบุคลิกภาพน่ารัก งามกิริยาท่าทางตลอดจนคำพูด ทำให้เธอมีสง่าเสียยิ่งกว่าผู้หญิงสวย ๆ บางคนเสียอีก ความสวยความงามทางร่างกายมันมีโอกาสนเสื่อมสลายลงไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะคุณเราไม่สามารถทนวงเหินยิวสังขารให้ยืนยงคงอยู่ได้ ความร่วงโรย เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น และก็ใกล้ตัวเรามากยิ่งขึ้น ส่วนอภิปกิรยาอันงดงามนั้น มันร่วงโรยชากว่าความร่วงโรยของร่างกาย---

เพศชายเป็นเพศที่ทั้งเป็นตัวกอบกู้ปัญหาและเป็นตัวดับปัญหา ไม่มีวันเสียละที่ผู้ชายจะสงบเสงี่ยม ร่วมในความทุกข์จนถึงแม่เขาผู้นั้นจะถูกยกย่องว่าเป็นพ่อบุญที่แสนวิเศษอย่างไรก็ตาม หากในใจของเขาไม่ตรงกันข้ามหรือตอ้งกคคั่นอย่างเต็มที่ ผมทราได้เลยหนาไหนก็หนุา นั้น ผู้ชายมีความคิดรณนคติการศึกษาของความเป็นคนตัวตัวเมียมมากบางนอยบาง ตามสภาพแวดล้อมเขาจะมีพลังหักห้ามใจโคนอย หรือมากแคไหนอยู่ที่แต่ละบุคคล พุคก็พูคเดอะ ส่วนใหญ่แหวกวงล้อมออกมาทั้งนั้น ออกมาฟาคุงวงฟาคุงงานนอกบ้าน ส่วนงานจวงจะฟาคูโคมากนอยแคไหนก็แล้วแตกาดละเทศะจะอ่านวยให้ "หญิงชาวเปลือกชายชาวสารโบราณวา" ยืนนอยไปสำหรับจะเปรียบความมีอิทธิฤทธิ์ของผู้ชาย ก็อะอะไรเสียอีกละ ธรรมชาติคางหากทำให้เขาเป็นอย่างงี้¹

2. ตำนานเนื้อหาสาระ

2.1 เรื่องราวที่เสนอทันสมัยทันเหตุการณ์เป็นเรื่องที่น่าสนใจในรอบสัปดาห์นั้น ทั้งข่าวภายในและภายนอกประเทศ เช่น ข่าวการจับกุมนักฟุตบอลไฮคี่ปาร์ก และคณะบุคคลประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักธุรกิจ จำนวน 12 คนที่กลับจากการเดินทางไปจีนแดงในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม

จับกันใหญ่แล้วครับสัปดาห์นี้
คุณ ๆ ที่กลับจากแหล่งจีนแดง เขียว
ทั้งคณะออกข่าวปลานอนหนาเขียว
ไปยื่นเหินยิวลูกกรงปลงอนิจจัง
ควาไฮคี่ปาร์กตกอับโคนดับแสง

¹ ประยูร จรรย์วงษ์, "ไกลหมอ," ไกลหมอ 1 (กันยายน 2520): 4.

ใจจะขอหาเต็มแรงเข้าหลายบั้ง
 หามไฮคปรากันที่คือคพิง
 ทองเสียดังคชื่อว่ามาสาวแทน
 ทานจอมพลคนหัวบี๋นี้ทานแน
 เห็นมาแต่ชบگرامทานปราบแลน
 จนถึงยุคเชื้อผู้นำตามหัวแคน
 ผมเป็นแฟนเคินตามจนหนามคำ¹

หรือจากข่าวโรคอหิวาต์กำลังระบาคทางภาคใต้ เช่น

สัปดาหฺจรตอนนี้ดูซีกรูม
 รถหวอรับคนไซวิงใหญ่สัน
 วัคซึนไมรักหนาเหทความัน
 ซาคมือพลันเผลออกแขกเพลินไป
 นครศรีธรรมราชบุกุซาคณ
 แหงแกลงจนนำกินสินตุ่มไท
 ไซแลวปบุดคบบ้อยางฉับไว
 ซุนนางใหญ่เมื่องนครนอุใจเย็น
 เฟิงจะซอุน่าใส่เรือไปชวย
 พอคี่ปวยปบมีคั้งที่เห็น
 แพทยมากมีไมยอมอาปากวาเป็น
 เลยโรคเลนงานชาวเมืองเขาอาน
 โรคทองเคินเฉียบพลันเกิดกันใหญ่
 ไมหายใจหามส่งลงสู่สาน
 เจยเขาไวไมแจงแกลงการณ
 จิงซวามานไหวไมทันแพรกันจม
 ที่ไมยอมบอกชนิคุโรคคิตอ
 คงคณหมอเกรงสันชวัญพวกผม
 งานป้องกันอหิวาตแนนาซุม
 เหลือโรคลมเฉียบพลันเท่านั้นเอย²

¹ ประยูร จรรยาวงษ์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 2 (26 กุมภาพันธ์ 2499): 8.

² ประยูร จรรยาวงษ์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 10 (4 สิงหาคม 2506): 8.

บางครั้งประยูร จรรย์วาทย์ โค้สรูปข่าวเหตุการณ์ต่างประเทศไว้ด้วย เช่น

สัปดาหฺจรตอญฺ์ใหม่ยุงไซ่เลน
 ฅิวโลกุญเฒันแตรอนุโนพุนไฟบอย
 ฅลึนุใตุนำทัวคนปุนไซ่บอย
 ใตฺยุนบอยเสียเมื่อไทรพิศุใตฺยการ
 ฅายชาวโลกุโยกกันบอยไมรุหุยุด
 เพราะมนุชยคุเคือคเลือคฺยพุงพลาณ
 เอกราชชาติคองโกโยโคการ
 ฅิวบาตานมะริกันมันไปเลย
 ทางเมืองลาวชาวกำลังฟุงสับสน
 ไมทรูปฅลฺยลุมนอยคุณเอย
 ใคฺรไมอยากรูเห็นหรือเป็นเซย
 ก็เสบฺยนอนสบายทั้งกายใจ
 ใคฺรรูมากุยกานานรำคาญแท
 มีหวังแพโรคประสาทหวาคหวันไหว
 เหมือนรจกัตัวพยาธิชยาคภย
 โรครอบไปทั้งตัวปวคหฺวเอย¹

2.2 เสียดสี ประชดสังคฺมหรือบุคคล บรรคานักการเมือง ข้าราชการ พ่อค้่า ที่
 ประพตฺมิชอบให้ไค้เกิดความรู้สึกสำนึกคอกการกระทำนั้น เช่น การเดินขบวนประท้วงการเลือก-
 ฅึงของนักศึษาในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม

ลัวฟึงเพียงนักศึษาไล้อาจารย์
 เพียงสงสารลงชื่อถือไปให้
 ฅรก็คองอายอุ้มลาลับไป
 ไมถึงเป็นเรื่อใหญ่ไปเทานึ
 ฅรที่ไทนจะหนาคานนังทนทาน
 โคนสงสารก็อายจนมุดคินหนี
 ฅุมวาทานจอมพลคนหฺวปี
 ทานเซียรชวยจึงอึงมีเกินที่ควร

¹ประยูร จรรย์วาทย์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 7 (7 สิงหาคม 2503): 7.

นักศึกษาพากันเห็นท่านเล่นควย
 จึงซบไล้ให้สวายเป็นการควน
 เลยเคล็ดเพล็ดเพล็ดถึงเกินชบวน
 ออกถนนไปกวนถึงสุภา
 ก็ท่านบอกนี่ว่า "ประชาธิปไตย"
 นักศึกษาเลยว้าไขไปอย่างว้า
 ครั้นเลยชงทานลาออกบอกลา
 ทั้งโทษว่าเด็กเลยชงคิกลงทัณฑ์
 ท่านไปแกประชาธิปไตยเขาไหน
 นักศึกษาเลือกอรอนยิบเสียงทาน
 ก็เหิมฮึกนี่กระหิมยิมทั่วกัน
 คุ่มตามทาน ท่านจะโกรธ-โทษใครเอ๋ย¹

ชาวการประกวดนางงามซึ่งผู้นำประเทศให้การสนับสนุน
 สัปดาหฺจรตอนนี้มีลุมหนาว
 โขยเอาชาวไทยทั่วคางริ้วสัน
 เป็นฝรั่งกังไสทิวไปพุดัน
 สำเพ็งคันทลาคณาแนนนาคู
 สายลมหนาวคราวนี้ก็สะบัด
 เพราะโซกพัดเทพีมวลอี่หนู
 ้วยกำคัดสวนสัดเสียวมาเกรียวกรู
 ยอดพฐูเทพีมากคี่จริง
 ไปชออุวยพญา ทานหรือชั้นบาตร
 มักไมพลาคไมตรีอย่างยิง²

ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้ให้คำขวัญแก่ประชาชนว่า งาน-
 คือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข แต่ประชาชนกลับสนใจงานการแสดงการละเล่นที่รัฐบาลจัดหรือ
 เอกชนจัดให้มีขึ้นมากกว่าอาชีพการงาน ประยูร จรรยาวงษ์ จึงเขียนท่านองล้อเลียนว่า

¹ ประยูร จรรยาวงษ์, "ดมว่าแล้ว," พิมพ์ไทย (28 สิงหาคม 2498): 12.

² ประยูร จรรยาวงษ์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 6 (3 มกราคม 2503): 7.

งานคือเงิน , เงินคืองานสำราญใจ
 งานนอยใหญ่ เขาคิวเป็นทิวมา
 งานบัน เียง เริงรื่นชุ่มชื่นจิต
 จักตอติดตามกันยืนเมฆา
 ความสนุกสุขเกษมเปรมประชา
 ก็จะทำเทียวโคหลายสิบงาน¹

การให้ข้อคิดในเรื่อง การเป็นคนเลือกงาน ใช้เวลาว่างหมดไปโดยเปล่าประโยชน์
 ของคนไทย ประยูร จรรย์วามษ์ โค้เขียนไว้ว่า

อย่ามัวหวังร้านกาแฟแก๊งเขา
 เพื่อกระเป๋าคัดแนนเปนนกสาร
 มีเงินไซ เป็นกอบกำสุขสำราญ
 ฝ่ายเมื่ออุบานโค เจริญเพลินควยกัน
 แต่คนไทยเลือกลงานกันเสียนี้
 ทั้งบางที่งานนอยไม่คอยชยัน
 อย่าเพิ่งคิดให้ไกลคนไทยนั้น
 แต่ปางบรรพมีนิสัยหลายชั่วคน
 ทำงานที่ตุ๋นรักุไซจุกคราน
 ที่เลือกงานคงวออย่าเพิ่งบน
 แมงกุกใจทำงานอย่างทานทน
 ไซไม่สนใจกร่าเกลียดทำงาน²

2.3 เนื้อหาสาระที่เสนอเพื่อให้สังคมได้นำไปคิดพิจารณาหรือวิจัยต่อไปในลักษณะการ
 เขียนแบบวิงวอนไปเรื่อย ๆ ไม่เขียนแบบขู่เข็ญ ท้าทายเพื่อให้ได้ผลทันตาตังนักหนังสือพิมพ์บาง-
 คน ถึงแม้บางเรื่องเป็นเรื่องขัดผลประโยชน์ของรัฐบาลหรือพ่อค่านายทุนต่าง ๆ เขาก็จะเขียน
 แสดงความคิดเห็นและเสนอให้ผู้อ่านคิดพิจารณาหรือสถาบันที่รับผิดชอบโดยตรงนำไปวิจัยต่อไป
 เช่น สลากกินแบ่งของรัฐบาล กฎหมายชราภาพสาธารณสุขพลคกรังราคา กฎหมายเนรเทศ กฎหมาย-

¹ประยูร จรรย์วามษ์, "สัปคัทจร," สยามรัฐสัปคานวิจารย์ 7 (13 พฤศจิกายน 2503): 7.

²ประยูร จรรย์วามษ์, "สวัสดิศรัภ," พิมพ์ไทย (20 ตุลาคม 2504): 16.

กฎหมายคนต่างดาว กฎหมู่ที่พยายามอยู่เหนือกฎหมาย สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เกิดจากโรงงาน อุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถ่ายของเสียลงแม่น้ำ ลำคลองและอากาศ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การคุมกำเนิดของคนไทย รดราชการป้ายคำ เป็นต้น

แต่ไปรคมองจงดูให้รู้แจ้ง
ไทยตะแคงจมคูแล้วรู้ใหม่
เพราะท่านเปิดทางดาวเขาเมืองไทย
มหันต์ภัยไทยกำลั่งดังตัวเอง...
ทุกวันนี้ปล่อยต่างดาวเขาประเทศ
หลายประเภทหลั่งไหลใครอวนเป่ง???
รอยกวางชาติหลักทนจนครั้นเครง
นี่หรือเกรงประชาชนลอนเมืองไทย???¹

ในเรื่องรดราชการป้ายคำ เขาได้เขียนหักท้วงมาทุกยุคทุกสมัยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 จนถึงปี พ.ศ. 2515 จนกระทั่ง รัฐบาลได้ให้ความสนใจขึ้นมาบ้างดังเช่น

รอบสัปดาห์ครานี้ถึงที่ปัก
จากชวน ทำสุจริตเพียรชวนว่า
มาลีปีกับสามสัปดาห์
ให้รัฐบาลหันหน้ามาพิิจ
งคความชั่วตัวมักโคในรฐการ
เพียรชวนวนในหอกสุรวาณิก
เพื่อเปลี่ยนป้ายที่ประชาชนเก็บมาคิด
มันเป็นการทุจริตเห็นชัดชัด
รดป้ายคำสวนบุคคลปนกันอยู่
กับรดราชการดูเห็นถนัด
วางจงจิตคิดเกลื่อนกลอบหลบรฐ
ใหม่องเห็นวอัฐหรือสวนตัว
การกระทำแบบนี้มันชื่บอก

¹ประยูร จรรย์วงษ์, "สัปดาห์จร," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 18 (31 ตุลาคม 2514): 8.

ว่ารัฐ ออกท่าจูงใจไผ่ทำชั่ว
 ปลอมรูดราชการป้ายพันตัว
 ไหมนมีวกลิ้นกับรูดสวนบุคคล¹

อาชีพท่านานับวันจะหมดไปเพราะเค็กรุ่นใหม่ต่างมุ่งเข้ากรุงเทพ หางานทำ
 อาชีพพาอาชีพพออุทรพยุ้นัก
 จึงยายยักกันใหญ่ให้คึกกว่า
 ลูกหลานนาลาไกลเหลือยายตา
 พืชนาแม่บนี้มิทัวไป
 ชาววันนี้พอมือเหลือเพื่อส่งนอก
 แต่ชาววงนอกนอยลงออกสูงสัย
 ประเทศชาติพัฒนาการหนาไกล
 จนเมืองไทยชื่อชาวหรือปลาว-เอย²

ในเรื่องสิ่งแควล่อมเป็นพิษ เขาได้เขียนทักท้วงไว้ล่วงหน้าถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น
 กากโรงงานซาบซาบมาลงใต้
 ระบายไหลลงต่ำจะทำยุ่ง
 นำเป็นฝูฟ้าเขมมาอบชาวกรุง
 แกสกลิ่นฟุ้งตามฝนเค็ลือบคนเมือง
 บัญหานึงายคิปลิดคัณฑุณ
 ยากผจญปัญหาตอนหน้าเหลืออง
 หรือรอเกิดกลิ่นจุนคอบุซุนเค็อง
 ยอมสินเปลื้องส่งยายววนวาย-เอย³

¹ประยูร จรรยาวงษ์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 18 (23 มกราคม 2515): 8.

²ประยูร จรรยาวงษ์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 8 (15 เมษายน 2505): 7.

³ประยูร จรรยาวงษ์, "สัปดาหฺจร," สยามรัฐสัปดาหฺวิจารณ์ 10 (สิงหาคม 2506): 8.

2.4 ส่วนวนภาษาที่ใช้แจ่มแจ้งเข้าใจง่าย เป็นภาษาพื้นบ้าน หลีกเลี่ยงภาษาทางราชการ เพื่อให้เข้าถึงผู้อ่านทุกระดับชั้น ค้วยส่วนวนร้อยแก้ว และร้อยกรอง ตามความคิดของเขาที่จะกลั่นกรองออกมามิได้ยึดแบบฉันทลักษณ์ตายตัว มักใช้ภาษาที่สนทนากันเข้ามาใส่ไว้ในบทร้อยกรองของเขาเสมอ ดังตัวอย่าง

กะตากันลัน เล้าเข้ายัน เย็น
 เศรษฐการทราบข่าวดวงทรวงอก
 จึงหยิบยกปัญหานาคิน เคน
 คิคคนหนทางช่วยแบบมูย เป็น
 เขาจับเสนหันโคแกไขลอน
 ชวนคนไทยใจหาญออกทานไซ
 กิณกันใหญ่แล้ว เป็นโคเห็นผล
 แกไขโกมีมากควยปากคน
 กิณมันจนโกแกง เบงไม้หัน¹

สองลำนบาทกว่าคหามาในครานี้
 คงเกลี้ยงคี่แนนักโคพิทักษ์ใหญ่
 เสือเขาคินกิน เปรมอิมเอมใจ
 ไมาว่าไรดมรจรจะขอเชียร์
 ไทนจะออกจับหมาคักฆ่าเสีย
 ไทนจะตองฝึกสอนจนออนเพสีย
 ออย่าให้เอี้ยเหมือนฉีกบุงในกรุงเอย²

สัปคาน้ำจ้ำเจิงน้ำฝน
 และทุกหนขวานาไทยอยู่ในทุ่ง
 บางหุวานุกดูามวงแบกโกสะพายกระบุง
 ลงสู่ทุ่งแต่ครุทุกคูน
 แกเชือกควายคูนากมาจากคอก
 จูงออกเทียมมไถยามไคฝน

¹ ประยูร จรรย์วางษ์, "สัปคาน้ำจ้ำ," สยามรัฐสัปคาน้ำจ้ำ 6 (24 เมษายน 2503): 7.

² ประยูร จรรย์วางษ์, "สัปคาน้ำจ้ำ," สยามรัฐสัปคาน้ำจ้ำ 6 (16 มกราคม 2503): 7.

เนียนานา นุ่มเนื้อคือ เลื่อนหน
จัดแจงสนตะพายควายเทียมไถพลัน²

2.5 ถ้ายทอดเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ โดยเฉพาะคอลัมน์ ขบวนการแก๊งค์ได้ให้ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันทั่วไป เนื้อหาประกอบความรู้ทั่วไปหลายอย่าง ตั้งแต่เรื่องการปรุงอาหารทั้งคาวหวาน การเพาะปลูกพืช ผัก ผลไม้ การทำมู๋ย เค็อนเรื่องการใช้ยาฆ่าแมลง ทั้งต้นไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ใบ สวนครัว การเลี้ยงสัตว์ทั้งสัตว์บกสัตว์น้ำ สัตว์มีปีกบินได้ สัตว์เล็กจนถึงสัตว์ใหญ่ บอกวิธีการถนอมอาหาร ถนอมผลไม้ ตลอดจนเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น ยาไทย วิธีปฐมพยาบาล เทียงงานโดยปลอดภัย การไหว้กราบแบบไทย การเลิกเหล้าเลิกบุหรี่ สลากกินแบ่งทั้งรัฐบาลและเอกชน

คอลัมน์ ขบวนการแก๊งค์ กล่าวได้ว่าเป็นคอลัมน์ที่มีคุณค่าสำหรับผู้อ่านและผู้สนใจในเรื่องของการกินคือยูตี มีสัมมาอาชีพ และดำเนินชีวิตได้ปรกติสุข ผู้เขียนได้เขียนถึงประสบการณ์ส่วนตัวประกอบกับเนื้อหาสาระของเรื่องนั้น ๆ เมื่อขบวนการแก๊งค์ ได้รวบรวมเป็นรูปเล่ม เขายังได้ทำเชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติมอีก เช่น เรื่องจับปลาไหล บอกกรรมวิธีจับปลา แหล่งปลาไหลพร้อมทั้งเล่าประวัติของเขาเมื่อสมัยยังเป็นเด็กนักเรียนอยู่กับยายไว้อย่างย่อ ๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง นอกจากนี้เขายังได้เขียนเชิงอรรถเพิ่มเติมไว้ว่า

ชีวิตผมเมื่อเด็ก ๆ สนุกจังกุ๊กรับของเล่นของเด็กสมัยก่อน
ไม่มีมากเหมือนเด็กสมัยนี้ สมัยก่อนเล่นโคขง สมัยนี้เล่นเป่ลื่องเงินมากกว่ากัน
ชีวิตเด็กสมัยผมเล่นกับธรรมชาติจับกุ้ง จับปลา ซึ่งเด็กสมัยนี้ถึงอยู่ทุกเลนก็ไม่มีทางจะ
โคเล่นอย่างคนรุ่นผมอีกแล้ว เพราะสิ่งแวกตลอดโคเปลี่ยนไป กุง ปลาสมัยนี้ก็รอยหรือลงไป จน
เด็กสมัยนี้ไม่มีโอกาสจะโคเล่นอย่างเด็กรุ่นผม นี้แหละความเจริญ³

¹ นายนุ่มเนื้อ ภาษาทางราชการใช้ว่า คินรวนซุ่ย

² ประยูร จรรยาวงษ์, "นิมิตรคี," พิมพ์ไทย (24 กรกฎาคม 2498):

12.

³ ประยูร จรรยาวงษ์, ขบวนการแก๊งค์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยเซนม, 2519), 1: 144.

เรื่องไข่เค็ม ก่อนบอกวิธีทำไข่เค็มเขาจะอารัมภทศ้วยเรื่องราวต่าง ๆ ก่อนแล้วจึง
วกเข้าเรื่องการทำไข่เค็ม

บางคนเขาลือว่ากินเนื้อหรือกินไข่เบ็ดเทศจะเป็นโรค "ไทกอ" หรือใครที่เป็นโรคชุก-
ชนอยู่แล้ว โรคจะกำเริบอย่าเชื่อ ไม่เชื่อถามหมอเพียรคูชี เบ็ดเทศเขาไข่เป็นพอบเบ็ด
ไทย ออกลูกมาเป็นเบ็ด "ปู้ญาย" เนื้อเยะตัวโต ไข่เค็มทำจากไข่เบ็ดเทศ ไข่เบ็ด
ธรรมดา ไข่นกกระทา ก็ไคจะ อยาลืมเกลือ 2 น้ำสุก 4

คนเป็นโรคหัวใจหรือคนอายุ 40-50 อยวกินจะ หนานี้ ไข่มันมีไอ้วัตถุชาติที่ไป
ทำให้เส้นเลือดตีบตันสูงมากกวาอาหารทุกชนิดจะ หนุม ๆ สาว ๆ กินไคจะ ยิงกินยงคี่จะ
เด็ก ๆ ก็กินคี่จะ คนแกไมวาไข่อะไรไมควรงกินทั้งนั้นจะ

หนานี้คนหนาฝนเบ็ดมักไขคกเพราะลูกกุงลูกปลาซุม ไข่แดงมักแดงแจ้ ราคาไข่ก็
ขอมเยา ไข่ไกลงราคาเพราะฤดูฝนเลาโกเขาหยุดพักลูกเจียบเพราะหนาฝน เลียงไคยาก
เลยมาตีไข่เบ็ด ๆ เลยขายคี่เพราะลงราคา

วิธีเลือกไข่ ที่จะทำไข่เค็มนั้นตองเลือกไข่ที่ไข่แดง ๆ แจ้ และเปลือกหนา ไข่ไก่ทำ
ไข่เค็มไมคี่ ไข่เบ็ดคี่กวา แคขอกไข่เค็มนั้นหรือ คี่ไข่เค็มเบ็ดเทศ เบ็ดชนิดหนาแดงมีเนื้อ
ออกขยุกขยิกอยอยู่ที่โคนปากนุะแหละคี่นุกเลียงกัายเสียงกัไมหนวกหูกกระซิบคอบ ๆ นารัก

นำอย่าไหรอนจคพอออน ๆ แตตองตมเคือคเสียงกอน นำรอนเคือคหิงไวไหรอน 4 ส่วน
เกลือ 2 ส่วน ไข่เค็มใส่ไหรอนเกลือสิบท้าวันเอามาตมกินไค ถาจะไหเค็มจคกวานี้ แช
20 วันกัยงไหรอนเยิมเลย¹

ในเรื่องของปุ๋ยอินทรีย์ เขาได้ให้รายละเอียดไว้อย่างมาก แต่ก่อนจะเขียนถึงเขาก็
ได้ฝากข้อคิดไว้ว่า

ผมอยากให้ท่านที่รักการปลูกต้นไม้ทุราบทั่วกันโดยเฉพาะเด็กไทยทุกคน ควรจะรู้จัก
การเพาะปลูกอย่างมาตรฐาน ทุกคนเมื่อจบ ป.4 เพราะเมืองไทยเป็นเมืองเกษตร
เลือกคนไทยมีใจรักการเกษตร คินฟวอากาศเมืองไทยเหมาะจะสมยงแกการเกษตร ผมจึงไค
เพียรวิงวอน ขอไทรกระทรวงศีกษาเนนหนักไปในการปลูกเลียง จบ ป.4 ออกไปควรรู
เรื่องการเลียงสัตว์ และการเพาะปลูกตลอดจนลักษณะของปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ประเทศชาติ
จะคี่ และเจริญขึ้นกวาทุกวันนี้มาก²

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 47.

² ประยูร จรรยาวงษ์, ชบวนการแกจน (กรุงเทพมหานคร: คอหงษ์การพิมพ์,
2520), 3: 138.

ขบวนการแก่งั้น เขาเขียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางที่จะต่อสู้กับความจน โดยถือหลักว่าการเอาชนะความจน นอกจากเพิ่มงานมาก ๆ แล้ว ยังต้องประหยัดรายจ่ายอีกด้วยจึงจะชนะเด็ดขาด ดังข้อความที่เขาเขียนเพิ่มเติมในเรื่องของ ถ่านผงหุงข้าวได้ ว่า

การประหยัด เป็นประเด็นสำคัญที่สุดในการเอาชนะความจน การประหยัดไม่ใช่การที่เหนียว หากรู้จักใช้เงินในสิ่งที่ควรจับจ่าย จะทำให้ฐานะการเงินของท่านมั่นคงขึ้น การประหยัดและการละเว้นประพฤติกิเลส เป็นสิ่งที่ทำได้ยากเปรียบเสมือนพายเรือหวนน้ำ แต่ผลที่ได้รับคุ้มค่ามาก

ชนทางคาบที่เขามาตั้งตัวร่ำรวยเป็นเศรษฐีในเมืองไทย เขานอกจากขยันขันแข็งในการหารายได้แล้ว ยังต้องประหยัดอย่างสุดความสามารถอีกด้วย¹

สังคมทุกวันนี้มากไปด้วยกลโกง คนฉลาดกว่าแต่ไม่มีศีลธรรมต่างหวังกอบโกย แม้สิ่งที่กระทำนั้นจะผิดทั้งในแง่ศีลธรรมและกฎหมายก็ตาม พวกเหล่านี้หวังแต่ตนเองกินคืออยู่ที่เท่านั้นใครจะเป็นอย่างไรธุระไม่ใช่ ดังนั้นจะปรากฏข่าวเสมอว่า จับสุนัขไปฆ่าเอาเนื้อทำลูกชิ้น ใช้น้ำคลองทำน้ำแข็ง ทำน้ำปลา โดยต้มน้ำเกลือผสมสีบ้าง ต้มกระดูกควายใส่สีบ้าง กะปิผสมแป้งแล้วใส่สีบ้าง เป็นต้น ประยูร จรรยาวงษ์ ก็มีวิธีทำน้ำปลา ทำกะปิ อย่างง่าย ประหยัดและสะอาดอีกด้วย เช่น คำอธิบายเพิ่มเติมในเรื่อง ทำกะปิไว้กินเองกันมัย

คุณคงเคยได้ยินมาบ้างไม่ใช่หรือว่า เวลาทำกะปินั้น เขาใช้คนลงไปย่ำ ให้เกลือกับกุ้งเขากันให้ทั่ว ซึ่งเป็นความจริง ถ้าทำน้อยเขาใช้คำ ถ้าทำมากเขาใช้ตีน

เหตุนี้ผู้มั่งจึงขอชวนให้ท่านลองทำโดยทำกินเอง หรือ สอนลูกหลานด้วย เพราะเหตุวากะปินั้นไม่ยาก²

ประยูร¹ จรรยาวงษ์ มักเล่าชีวิตในวัยเด็กที่อยู่กับยายริมแม่น้ำเจ้าพระยา สมัยเขาเป็นเด็กมีทั้งปลาทั้งกุ้ง ซุกซุม ขนาดลงมุ้งงมปลา เอาผ้าขาวมาซ้อนได้เป็นถัง จากนั้นบอกกรรมวิธีทำกะปิว่าใช้เกลือ 1 ส่วน กุ้งผอย 3 ส่วน ใส่น้ำล้างเลือดผงออกหมด ถายน้ำลึกลับ 2 หน เอาแต่กุ้งใส่ในกระซอนให้สะเด็ดน้ำ แล้วแผ่ผึ่งกุ้งไว้ให้หมาดสัก 1 ชั่วโมงตากแดด หลัง

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 145.

² ประยูร จรรยาวงษ์, ขบวนการแก่งั้น (กรุงเทพมหานคร: ตอพงษ์การพิมพ์, 2520), 6: 15.

จากนั้นเอาเกลือเม็ดเล็กเคล้ากับกึ่งให้ทั่ว แล้วใส่อ่างเคลือบตากแดดสัก 2 แดกมันจะเปลี่ยนสีเป็นสีม่วงอ่อนคล้ำ ๆ ระยะเวลาที่เหล่านำมาค่าน้ำพริกได้

3. ค่านภาพ

3.1 ภาพการ์ตูนประกอบผลงานประเภท เบ็คเติ้ลค์นั้น มีลักษณะเป็นภาพลายเส้นพอเป็นเค้าโครงให้ทราบว่า เป็น คน สัตว์ สิ่งของ โดยที่แต่ละภาพจะมีลักษณะการเคลื่อนไหวคล้ายท่าทาง แบบต่าง ๆ แทรกตามเนื้อหาซึ่งเป็น บทความบ้าง สรุปรูปข่าวในรอบสัปดาห์บ้าง การแทรกภาพการ์ตูนในบทความหรือสรุปรูปข่าว มักจะวางภาพล้อมรอบ หรือ บางครั้งวางตรงกลางระหว่างบทความนั้น ๆ การเขียนภาพการ์ตูนประกอบบทความนี้ทำให้บทความหรือสรุปรูปข่าวในรอบสัปดาห์น่าสนใจ และสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับเนื้อหา ส่วนวน และภาพการ์ตูน นอกจากนี้ภาพยังช่วยอธิบายให้เข้าใจยิ่งขึ้น เช่น อธิบายวิธีจับปลาไหลค้ำยนิ้วกลาง เขาจะเขียนภาพประกอบคำอธิบายทำให้ผู้อ่านดูแล้วเข้าใจทันที โดยไม่ต้องอ่านซ้ำ หรือสิ่งของบางอย่างผู้อ่านบางคนอาจไม่รู้จัก เขาก็จะเขียนภาพประกอบไว้ทันที เช่น หม้อตุ๋น

3.2 การเขียนภาพการ์ตูนประกอบบทความ สรุปรูปข่าวการเมืองและสังคม ช่วยให้บทความนั้น ๆ ไม่เคร่งเครียด ยิ่งเป็นการช่วยส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ภาพการ์ตูนประกอบบทความหรือสรุปรูปข่าวเหตุการณ์ในรอบสัปดาห์ของประยูร จรรย์วางษ์ เขียนตามเนื้อหาของข่าวที่เสนอ เป็นการประกอบเพื่อขยายความเข้าใจ หรือเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ถึงแม้จะไม่ใช่วิวภาพสวยงาม วิจิตรพิสดารก็ตาม แต่ก็ยังประโยชน์แก่ผู้อ่านได้พอสมควร ภาพการ์ตูนข่าว-คำ มุมล่างขวามือทุกแผ่นจะเซ็นชื่อกำกับไว้ว่า จรรย์ ข่างล่างชื่อ เป็น วัน เดือน ปี อย่างย่อ เช่น 1 มกร. 17

4 ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์

4.1 ตัวอักษรและการพิมพ์ทั่วไปถูกต้องและชัดเจน บทความและการสรุปรูปข่าวรอบสัปดาห์มีทั้งตัวพิมพ์และตัวเขียนคล้ายลายมือของเขา เช่น คอลัมน์สัปดาห์จร คอลัมน์ขบวนการแก้จน เป็นการเขียนคล้ายลายมือของเขา ดังนั้นบางครั้งการจัดลำดับคำบรรยายประกอบภาพค่อนข้างลำบาก

เนื่องจากความจำกัดในเนื้อที่และคำบรรยายมีมากทำให้คำบรรยายตอนหนึ่งไปอยู่กับคำบรรยายอีกตอนหนึ่งก็มี แต่ก็ยังมีบางภาพที่ผู้เขียนได้ให้หัวข้อเป็นตัวเลขลำดับประกอบไว้ ซึ่งไม่ได้ให้ความชัดเจนขึ้นกว่าเดิมเท่าไรนัก เนื่องจากการข้ามลำดับของตัวเลข เช่น ข้อ 1 อยู่ซ้ายมือ ข้อ 2 บางครั้งอยู่ตรงกลาง หรือ ขวามือ ก็มี

4.2 กล่าวโดยทั่วไปแล้ว การจัดแบ่งเนื้อที่การวางรูปหน้ากระดาษ ภาพการ์ตูนประกอบบทความ นับได้ว่า มีความสวยงาม เป็นศิลปะในตัวของเขาเองโดยที่ผู้เขียนมิได้กำหนดไว้ล่วงหน้าเป็นแต่เพียงเขียนบทความลงบนกระดาษก่อนแล้วจึงเขียนภาพการ์ตูนประกอบลงไป ผลงานการ์ตูนเบ็ดเตล็ดที่ได้ตีพิมพ์เป็นเล่มก็มี คอลัมน์ ขบวนการแก่นจันทน์ (2520) มี 6 เล่ม การเสนอเนื้อหาของคอลัมน์ขบวนการแก่นจันทน์ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในขณะนั้น เช่น ฤดูหนาว มีพืชชนิดใดที่เจริญงอกงาม อาหารประเภทใดที่เหมาะสมจะรับประทานในฤดูนี้ หรือ ฤดูร้อน ต้องระวังในเรื่องอาหาร พร้อมทั้งชักชวนให้ไปฉีกยาม้องถิ่นโรคระบาดต่าง ๆ ถ้าเป็นฤดูฝน ควรรองน้ำฝนไว้ดื่มแทนน้ำประปา หรือเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่มีทั้งความน่ารักและความน่ากลัว ที่ผู้เลี้ยงต้องระมัดระวัง เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นเมื่อรวบรวมคอลัมน์ขบวนการแก่นจันทน์ จึงแยกเป็นประเภทพืช สัตว์ อาหาร ความรู้ทั่วไป และคดีเรื่องต่าง ๆ ให้เข้ากับฤดูที่หนังสือเล่มนั้นๆ ได้ออกจำหน่าย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย